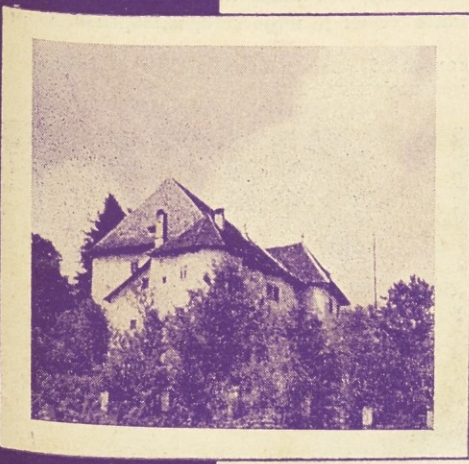
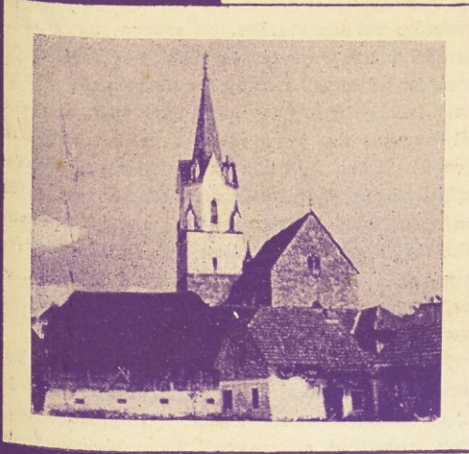

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

NOVI LETNIK "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA" Z NEKATERIMI SPREMEMBAMI V VSEBINI IN OBLIKI SO NAŠI NAROČNIKI IN BRALCI ZELO TOPLO SPREJELI. UREDNIŠTVO SAMO PA SE ZAVEDA ŠE NEMAJHNIH POMANJKLJIVOSTI, KI JIH BO SKUSALO V TEKU LETA ODPRAVITI, KOLIKOR LE MOGOČE. TAKO NA PRIMER JE ŽE V TEJ STEVILKI USTREŽENO ZAHTEVI SODOBNEGA UREJEVANJA REVIJ, DA JE NAMREČ POSAMEZNA STEVILKA VSEBINSKO ČIMBOLJ ENOTNA, KAR JE PRI NAŠI REVIMI MOŽNO LE V NJE PRVEM DELU, KI V TEJ STEVILKI — POSTNI — DEJANSKO SKORO VSA GOVORI, POD RAZNIMI VIDIKI IN NA RAZNE NAČINE, O VREDNOSTI IN UMETNOSTI ŽIVLJENJSKEGA DUHOVNEGA BOJA IN TRPLJENJA. VSAK, KI BO PREBRAL TE SESTAVKE, BO ODLOŽIL LIST DUHOVNO OSVEŽEN IN ZA NADALJNJO VZTRAJNO NOTRANJO BORBO OPOGUMLJEN IN OKREPLJEN. TUDI FANTOVSKI IN DEKLISKI DEL JE ŽE V DRUGI STEVILKI ZELO POPESTREN IN OBOGATEN, TAKO DA KAR ZADOSTI POSEBNIM DUHOVNIM POTREBAM SLOVENSKE IZSELJENSKE MLADINE. ZLASTI PA BODO NAŠI OTROCI LAHKO VEDNO BOLJ ZADOVOLJNI Z "BOZJIMI STEZICAMI", KATERIH SO SE RAZVESELILI NE LE ONI, AMPAK TUDI STARIŠI

FEBRUAR

1 9 5 1

XIX.

LETNIK

D T 59964
+

Pastirjev glas

Z MARIJO SKOZ ŽIVLJENJE

2. Z MARIJO PRIPRAVLJENI NA TRPLJENJE

Kakor je naš Odrješnik moral izpiti keih trpljenja, tako je tudi njegova Mati Marija morala popiti čašo bolečin. Mati ne more drugače, kakor da čuti in nosi bolečine in muke svojih otrok. Takšno je Bog materino srce ustvaril.

Ali je Marija naprej vedela, da bo moral Jezus za odrešenje ljudi trpeti? Gotovo je Marija poznala sveto pismo Stare zaveze. To spoznamo iz njenega bvalospeva Magnifikat, v katerem so misli in izrazi povzeti iz svetega pisma. Vsak veren Izraelec je posebno rad prebiral in premišljeval prerokbe, ki so napovedovale bodočega Odrješnika in njegovo kraljestvo. Iz teh napovedi so črpali v težkih preizkušnjah, porazih in ujetništvu neuklon-

ljivo zaupanje na rešitev. Marija je bila hči globoko vernih staršev. po starem izročilu so jo dali v tempelj, da je bila v hiši božji vzgojena in izšolana, torej je poznala sveto pismo bolj temeljito kot navadna izraelska dekleta. Ni dvoma, da je v njeni brezmadežni duši gorelo močno in čisto hrepenenje po Odrješniku, da se je ponudila Bogu kot žrtev, ki naj gane njegovo usmiljenje in pospeši prihod obljubljenega Odrješnika. Iz nobenega drugega srca na zemlji se ni dvigala tako iskrena, topla in hrepenceča prošnja: Vi oblaki ga rosite ali zemlja naj ga da.

Marija je gotovo poznala 21. psalm, v katerem David slika trpljenje Odrješnikovo in njegovim molitev na križu: "Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?... Kakor voda sem razlit, vse moje kosti so se razklenile. Kakor vosek je moje srce, raztopljeno v mo-

škof Gregorij Rožman, mons. Jože Jagodic, kanonik Klinar in drugi slovenski duhovniki na rimskem romanju novembra 1950

jem telesu. Moje grlo je usušeno kakor črepinje in jezik se mi je prilepil k nebu... Prebodli so moje roke in noge in vse moje kosti so prešteli. Moja oblačila so si razdelili in za mojo sukno so žrebali." — Poznala je napoved preroka Izajlja, ki imenuje Odrešenika "moža bolečin", ki "nima ne podobe ne lepote... zaničevan in zadnji med ljudmi... nosil je naše bolečine kakor ovca, ki jo peljejo v klavnico."

Teđanji pismouki in učitelji svetega pisma teh napovedi niso hoteli dobesedno umeti, upiralo se je njihovi nacionalni samozavesti, da bi on, ki naj ustanovi neminljivo kraljestvo na zemlji, bil tako ponižan in uničen. O Mariji moramo soditi, da je pod razsvetljenjem Svetega Duha doumevala tudi napovedi o trpljenju Odreženikovem vsaj toliko, da je naprej vedela, da bo trpel in mati njegova soveda z njim, da je po stopnji Jezusovih bolečin določena tudi mera njenih srčnih muk. Ko je sprejela božjo ponudbo, da postane Mati Odrešenikova, je sprejela tudi delež njegovega trpljenja, z njim bo sprejemala veselje in trpljenje, kakor in kadar bo prišlo. Bila je pripravljena. Zaradi tega ni osupnila, ko ji je starček Simeon v templju šestdeseti dan po Jezusovem rojstvu napovedal: "in tvojo lastno dušo bo presunil meč".

Če beremo poročilo evangelista Luke (2. poglavje), opazimo, da se ni ustrašila te napovedi. Ko pripoveduje o pastirjih, ki so prišli novorojenega Jezusa v hlevce počastiti in so pripovedovali o angelovem oznanilu in angelskem petju, pristavlja: "Marija pa je vse te besede hranila in jih premišljevala v svojem srcu". To se pravi: za Marijo so bili ti dogodki novi in nepričakovani, zato jih je premišljevala, da iz njih spozna božjo modrost in dobroto in jo občuduje, da spozna božjo voljo in jo točno izpolnjuje. Ko Luka piše o 12 letnem Jezusu v templju, spet zapíše, da Marija in Jožef nista razumela njegovega odgovora in da je Marija vse to ohranila v svojem srcu. Ko pa navaja Simeonovo napoved, ne pristavi nobene podobne opazke. Zakaj ne? Zato, ker Simeonova beseda za Marijo ni bila nobena uganka, ki bi jo morala še le razmišljati in tako skušati doumeti. Kar ji je Simeon povedal, to je že sama pričakovala in vedela.

Marija je bila na trpljenje pripravljena, pričakovala ga je in ga iz božjih rok sprejela kot del svoje življenjske naloge. Mi pa naj bi se od Marije naučili biti pripravljene na trpljenje. Tudi naš delež je v trpljenju. Iz naše človeške narave, po izvirnem grehu ra-

njene in bolne, nujno sledi trpljenje. Nobeno človeško bitje ni brez njega, niti en dan star otrok ne, trdi modri v svetem pismu. Trpljenje je naš najbolj zvesti spremljevalec v življenju, ki nas nikdar ne zapusti, ki hodi z nami po vseh cestah, potih in stezah, ki nas povsod najde. Vsak razumen človek računa s tem, kar bo gotovo prišlo. Torej računajmo s trpljenjem, ki bo prišlo, da nas ne najde nepripravljene.

Bodimo pripravljene na križe. Manj zaboli, če smo pripravljene. Udarce, ki jih pričaku-

Slovenci z zastavo in napisom v Marijanski procesiji v Rimu — tik pred nje razvojem

Lurd — najbolj znamenita božja pot. Praznik Marijinega prikazovanja tamkaj nedolžni deklici Bernardki praznujemo v mesecu februarju.

jemo, lažje prestrežemo, da jih ne čutimo prehudo. Vzeti jih moramo kot nekaj, kar spada v naše življenje. "Sprejmi, kar ti Bog da", je geslo znanega slovenskega duhovnika, ki je bil preganjan, izgnan že pred desetletji, v novejšem času pa še zaprt. Sprejmi veselje s hvaležnostjo, kadar ti ga božja roka ponudi; ne brani se grenke kupe trpljenja iz iste božje roke. Če je že ne moreš sprejeti z veseljem, vzemi jo vdano in z Marijo reci: Fiat, zgodi se, četudi morda z od joka drhtečim glasom. To je stara modrost in v tisočletjih preizkušena od časov trpina Joba, ki je na očitke svoje žene odgovoril: "Ako smo dobro iz božje roke prejeli, zakaj bi huđega ne sprejeli?"

Marije nepričakovano trpljenje ni strašilo, ni ležalo kakor grozeča senca nad njenim sončnim življenjem. V prihajajočem trpljenju ni gledala slepe, temne usode, ki človeka sovražno zasleduje, ampak božjo voljo, ki nalaga križ, kakršen je vsakemu človeku naj-

bolj prikladen in koristen. "Božja volja je sveta, a trda," je včasih vzdihnil pokojni profesor dr. Janez Zore v svoji dvajset let trajajoši bolezni. Kajpada čutimo trdoto in ostrino križa, čutimo žgoče in pekoče bolečine, čutimo bol krivice in zaničevanja, vse to čutimo kakor je Jezus čutil svoje bolečine in Marija svoje srčne muke in žalosti, a pri tem verujemo, da je vsako od Boga dano trpljenje nam v korist in v dobro, ker sicer bi ga nam Bog ne bil poslal. "Bog je ljubezen" in z ljubeznijo ravna, kadar nam križe nalaga. Oče je, ki svojim otrokom trud in samoodpoved nalaga le v toliko, kolikor jim je za vzgojo v dobre, uporabne in sposobne ljudi potrebno in koristno.

Navzlic temu, da je Marija videla trpljenje pred seboj, je bila Mati svetega veselja, ali pa bi morda bolj pravilno rekli: ravno zaradi tega, ker je bila pripravljena sprejeti trpljenje iz božjih rok, je bila VESELA DEKLA GOSPODOVA. Vprav zaradi tega! Saj ste že kdaj v življenju našli trpečo dušo, ki je silno in dolgo trpela, a je bila polna jasnega veselja, njen pogled topel in radosten kakor da se sonce smeje iz njega, pa čeprav kdaj kakor skozi solze. O te čudovito lepe duše, prijateljice Jezusove in Marijine in velike dobrotnice človeštva, ki s svojimi bolečinami gradijo božje kraljestvo v drugih dušah. Pač čutijo svoje bolečine, njih narava se je od začetka tudi upirala trpljenju in grenko vpraševala: "Zakaj tako, Gospod?" Potem pa so se v luči, ki jo v nje pošilja plamen ljubezni Jezusovega Srca, umirile, spoznale sveto voljo božjo, ki hoče, da ji z brezdašnjim trpljenjem služijo in njegovo kraljestvo širijo, pa so se vdale, smehljaje so sprejele, kar jim je Gospod določil.

Smehljaj trpljenja — najlepši smehljaj, ki se more prikazati na človekovem obrazu. Zanj so nam angeli nevoščljivi; oni ne morejo trpeti in tega najlepšega smehljaja Bogu darovati. Mi pa to moremo. Po Mariji, trpeči Materi, darujemo svojo pripravljenost sprejeti vsako trpljenje, ki ga nam Bog hoče naložiti, sprejeti ga v tiste namene, ki jih ima Bog sam: za rešenje duš, za spreobrnjenje brezbožnikov, za pravi mir, za rešitev sveta iz verig satanovih. Če se naučimo sprejemati križe s smehljajem, potem bomo morda tako neizmerno srečni, da se bo naš poslednji smehljaj trpljenja v smrtnem boju spremenil v smehljaj večnega veselja v Bogu.

škof GREGORIJ ROŽMAN

RELIGION

La religión verdadera es el firmamento de la república.

—Quien combate á la religión destruye el fundamento de toda humana sociedad. (De repub.)

—Dios es el autor máximo. (Timeo)

—En todas cosas, así grandes como pequeñas, debe implorarse el auxilio de Dios. (Ibid.)

PLATON

Lo que el piloto en la nave, el cochero en el carruaje, el director en el coro; lo que finalmente, la ley en la ciudad y el general en el ejército, esto es Dios en el mundo.

ARISTOTELES: Del mundo

Toda humanidad existe por Dios, es regida por Dios, vuelve al mismo Dios; y sin Dios no hay en la tierra, ni repúblicas, ni sociedades, sino soledad, ferocidad y maldad.

VICO: De univ. Princ.

Cerca tienes á Dios, está contigo, está dentro de tí. Así te digo, Lucilo, que un sacrado espíritu se asienta dentro de nosotros, es observador y custodio de nuestras buenas y malas obras. Este, como es tratado por nosotros, así nos trata; pero ningún buen hombre está sin Dios. El da consejos magníficos y levantados á cada buen varón. (Ep. 41.)

SENECA

Nadie niega á Dios sino aquel á quien convendría que Dios no existiera.

SAN AGUSTIN

Honra cuanto puedas á la religión con tus afectos y con tu entendimiento, y profésala entre los creyentes y entre los no creyentes. Pero profésala, no cumpliendo fría y materialmente las prácticas del culto, sino antes bien, animando la observancia de esas prácticas con pensamientos elevados; dedicándote á admirar la sublimidad de los misterios, sin querer arrogantemente explicarlos, penetrándote de las virtudes que de ellos derivan, y no olvidando en tiempo alguno que la sola adoración de las preces nada vale si no nos proponemos adorar á Dios en todas nuestras obras.

SILVIO PELLICO: Deb. de los hombr.

OPUSCEN VINOGRAD

Imel vinograd sem cvetoč,
obrezoval ga dan in noč,
rahljal sem mu zemljo kamnito;
uspeval mi je čudovito.

A zdaj vinograd moj trpi,
pošast brezbožna ga mori,
najlepše mu mladke seka,
iz njih življenjska moč izteka.

V njem ni več grozdja, cvetja ni,
iz trt se vseh le kri cedi,
vse zidanice so brez vina,
ljudi napaja bolečina.

Ko na vinograd mislim svoj,
stemne se pota pred menoj;
vinograd moja je župnija.
Ohrani, reši jo, Marija!

Gregor Mall

NASVET SAMEMU SEBI

Odložil sem cemeravo bolečino
iz mehkužnega naročja.
Zadosti je tega pestovanja!

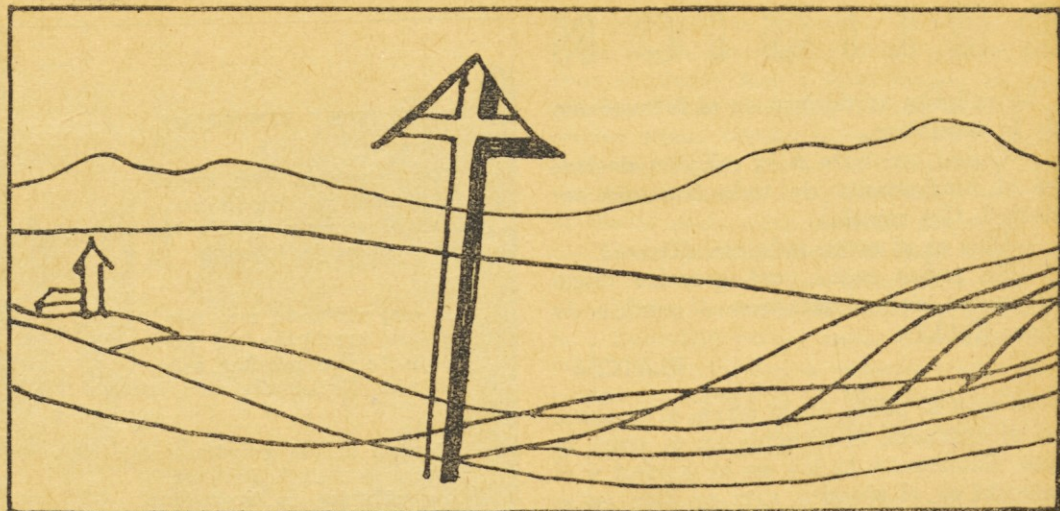
Ta igra otročja
s svojo solzno plitvino
ni za človeka dejanja!

Kdor hoče biti mož
rojakom in ženi,
naj zasajeni nož
mirno izdere,
rano izpere,
(kači jeze,
ki iz nje leze,
naj glavo razkolje!)
ter se zanjo več ne meni.

In précej bo bolje!

čas sam bo rano zacelil
prej kakor bolečina kriči
ter novega zdravja, nove moči
pogumnemu srečo podeli!

Bogdan Budnik

O sveti križ, življenja luč...!

Risala Bara Remčeva

GLEJTE, V JERUZALEM GREMO

Na pustno nedeljo, ko ljudje najbolj norijo in se pri tem tudi greha ne bojijo, nam Cerkev za uvod v postni čas da brati odlomek iz evangelija svetega Luka, kjer Jezus pravi: "GLEJTE, V JERUZALEM GREMO IN SPOLNILO SE BO NAD SINOM ČLOVEKOVIM VSE, KAR JE PISANO PO PREROKIH. IZDAN BO NAMREČ NEVERNIKOM IN GA BODO ZASMEHOVALI IN Z NJIM GRDO RAVNALI IN VANJ PLJUVALI; IN POTEM KO GA BODO BIČALI, GA BODO UMORILI, IN TRETJI DAN BO VSTAL" (Luk 18, 31—33).

Jezus je obrnjen proti Jeruzalemu in v duhu vidi, kako se bo na njem vse izpolnilo, kar so preroki o "možu bolečin" napovedovali. Odločno in neustrašeno gre to zadnjo pot v trpljenje in smrt. Pač, človeška narava se boji in je zaskrbljena, na Oljski gori ob krvavem potu je Jezus to pokazal, a nad vsem stoji nepremakljivo načelo: Zgodi se tvoja volja. In na koncu trpljenja žari Velika noč: "in tretji dan bo vstal". Odtod prihaja tolažba, ki daje pogum, moč in upanje v končno zmago.

Z Jezusovim mišljenjem pojdimo tudi mi trpljenju in težkim dnem naproti. V dneh najbolj razbrzdanega veselja nam Cerkev

stavi to Jezusovo pripravljenost na trpljenje pred oči. To pomeni za nas, da moramo v dneh veselja, sreče in miru biti pripravljeni na trpljenje in preizkušnje. Kajpak moramo sami vse storiti, kar spoznamo za prav, in kar moremo, da se nevarnostim in trpljenju izognemo, boriti se moramo za svojo notranjo svobodo in, kadar treba, tudi za tisto zunanjo, ki je potrebna, da moremo po svoji veri in vesti živeti ter svoje dolžnosti do Boga nemoteno vršiti. A če vse to storimo, ostane še vedno mnogo, kar ni v naših rokah, česar mi sami ne moremo urediti; ta ostanek nerešenih vprašanj prepustimo mirno božjim rokam: Zgodi se tvoja volja.

Z vero v končno zmago božjo si v vsakem položaju ohranimo krščansko upanje, ki nas dviga, hrabri in krepi za vztrajnost do zadnjega. Tako upanje je milost; to milost nam je zaslužil Jezus, ko je z moško odločnostjo šel svojemu trpljenju naproti. Mi si moramo to milost sprostiti in sicer tem bolj, čim več hrabrosti in vztrajnosti potrebujemo, da gremo z Jezusom v Jeruzalem, kjer čaka trpljenje in vstajenje.

Škof GREGORIJ ROŽMAN

POMAGAL MU JE NESTI NJEGOV KRIŽ

"Delež križ in trpljenje
moj sta skozi življenje..."

Te besede so bile napisane z velikimi močnimi črkami na debelem belem papirju, spodaj pa je bilo z manjšimi črkami pripisano: "Kdor nima nobenega križa, naj odstrani ta napis!"

Že zarjaveli žeblički, s katerimi je bil pričvrščen napis na vrata neke kmetiške hiše, in porjaveli papir pričata, da je bil ta napis tam že dalj časa. Nihče, ki ga je bral, se ga ni upal odstraniti.

Mnenja sem, da bi iz notranjega prepričanja tudi ti tega ne mogel storiti in jaz tudi ne ter nihče na svetu, zlasti dandanašnji ne. Križ je tu, in kako naj se ga odkrižamo? Mi?

Saj je pred nami Nekdo že nosil velik, težak križ, s katerim je odrešil svet, tisti Nekdo, nad katerim se je razlegel glas iz nebes: "Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje; Njega poslušajte!" Vanj se ozirajmo ta postni čas! Njega vprašajmo: "Gospod Jezus, kaj praviš Ti o križu?"

KRISTUS S KRIŽEM PRED NAMI

Predvsem nas Gospod bodri s tem, da On sam hodi pred nami po križevem potu. Neki star umetnik je to zelo lepo upodobil na sliki: Jezus gre spredaj s svojim težkim križem obložen, in Njemu slede: starček, mož, mladenič... nepregledna vrsta njegovih zvestih, vsak s svojim križem. Tiho, sam vase zamaknjen, trudno sklonjen, opotekajoč se, nese starček svoje breme. Mož ga krepko dviga s svojimi mišičastimi rokami, zravnna kot vojščak, odločno zroč na svojega božjega Vodnika na čelu vrste. Mladenič — skoraj še deček — gleda začuden, z vprašanjem v očeh, na božjega Mojstra: "Ali moram tudi jaz, Gospod?" Ta pa se obrača nanj z ljubečim pogledom: "Da, prijatelj, tudi ti! Zakaj... vsak, ki hoče biti moj učenec, naj vzame križ na svoje rame in hodi za menoj!"

To podobo sem l. 1945 meseca junija, tisti čas, ko se je vztrajno razširjala med begunci žalostna vest, da so Angleži vrnili naše domobrance iz Vetrinja v Jugoslavijo v gotovo smrt, pokazal nekemu dekletu v begunstvu, katere zaročenec se je nahajal med vrnjenimi domobranci. Z njegovo vrnitvijo jo je zagrnila nenadoma temna bodočnost. Vse prelepe nade, ki sta jih imela za bodočnost drug ob drugem, so se ji razrušile v brezupne raz-

valine... Potem sem jo vprašal: "Marija, Gospod se ozira po tebi! Ali se bočeš tudi ti pridružiti vrsti Njegovih?" Spolzele so ji solze po licih, toda odločno je odvrnila: "Da, hočem!" Ali ni ta beseda posnemanja vredna tudi za nas?

KRIŽ NALAGA DOBRI OČE

Pa poslušajmo Gospoda dalje, kaj nam še pravi o križu! Zagotavlja nam, da ga sprejema iz rok svojega Očeta. "Oče." To ime je ime, ki mu vedno sledi na Njegovih ustnicah. V največjem smrtnem boju na Oljski gori drhte Njegove ustnice: "Oče... Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih trpljenja mimo mene, pa ne moja, marveč Tvoja volja se naj zgodi, Oče!"... In, ko Peter uporabi meč, mu prepove: "Peter, vtekni meč nazaj v nožnico! Ali naj ne pijem keliha, ki mi ga pošilja moj Oče!?"

Nekaj mesecev po že navedenem dogodku sem obiskal v nekem begunskem taborišču moža, ki je v zadnjih par letih veliko pretrpel, ker mu je brezbožni komunizem na svoj "mesarski" način uničil več življenj v njegovi družini: ženo, dva mlajša otroka v starosti 6 do 10 let in dva odrasla sina domobranca, katerih eden je umrl kot mučenec po zloglasnem izdajstvu pri Turjaku, drugi pa je bil vrnjen z drugimi domobranci vred iz Vetrinja v "titovino". Slednji je bil dovršil gimnazijo in je nameraval čimprej vstopiti v

SREČA KRIŽA

Kot nežni listki vrtnice rdeče
osiplje se pričakovanje sreče
in vonji zadnji
kot prazni pladnji
polagajo se na dlani trpeče.

Na njih natočenega ni kozarca.
Sesut v črepinje ostre od udarca
ob moji nogi
leži v morogi
medice blatne kot ubita stvarca.

Zdaj moji koprneči, žejni prsti
oklepajo se križa kakor bisti;
v njem se v bodečo
skrivnostno srečo
zažemajo, očiščeni in čvrsti...

Bogdan Budnik

bogoslovno semenišče. Ko se je izvedelo, da je bil tudi ta med tistimi, ki so bili mučeni pahnjeni v brezdna v Kočevskem Rogu, sem tvegala prestop devetkilometerskega pasu, da sem obiskal in tolažil s križem tudi obložena očeta in svojega prijatelja. Pričakoval sem, da bom našel Bog ve kako potrtega moža. Pa bil sem presenečen in zelo vznemirjen. Prišel mi je naproti mož, korenjak ne samo po telesu, temveč tudi po duhu. Razumel je do dna ves nauk o križu Kristusovem, besedo o kelihu, ki ga pošilja Oče. Povedel me je v svojo sobo in mi pokazal slike vseh svojih otrok, živih in mrtvih — 11 po številu — razvrščene pod steklom v skupnem okviru, postavljenem na polici pod podobo Brezjanske Marije. V okviru pod fotografijami je bil vložena umetniška izdelana napis:

Bog je Oče, Bog je dober;
kar Bog stori, vse prav stori!

Tu ni bilo potrebno tolažiti, nasprotno — odtod sem odhajal sam potolažen.

V KRIŽU — REŠENJE

Iz povedanega je jasno, da prihaja križ od zgoraj, iz nebes. In ker prihaja križ iz nebes,

SOČUTJE Z JEZUSOM

Jezus, beden kot berač,
ves pozabljen in prezrt —
svet, umeten vseh zvijač,
Ti pripravljiva korobač,
meče Te iz srca in hiš
in Ti spet postavlja križ,
da na njem boš razprostrl!

Vem, kako Ti krvavi
s trnjem venčano Srce,
vem, kako Te to boli,
da Te mučijo stvari:
Ti si njih Vladar, Gospod,
pa potiskajo Te v kot
in iz javnosti podé!

Pa bom jaz na rama del
Tvoj krvavi težki križ,
vence trnja bom ti snel
in žeblje iz ran Ti vzel;
na škrlatne brazde ran
svoje bom srce vsak dan
Ti polagal kot obličje.

Tvojih solz, krvavih srag
bom ljubó nastregel vanj;
vase Te bom skrtil, da nag
več ne boš tako grenak.
V srcu mojem je tvoj dom,
v njem Te vsak dan venčal bom
s svetjem žrtev in dejanj...

Bogdan Budnik

potem je tudi dovolj očito, da križ ni sam sebi namen, ni nekaj takega, za čemer bi ne bilo ničesar več, temveč da je križ neka skrivnostna zavesa, katero tke Vsemogočni Z NAŠIM SODELOVANJEM, za katero se skriva nekaj skrivnostno čudovitega, globokega, veličastnega. Kako bi sicer mogel oče, kako bi mogel TA OČE s trpljenjem obkladati svoje otroke! "KRIŽ ODREŠI IN OSREČI SVET!" "Zdaj je svet sojen, zdaj bo knez tega sveta prven venkaj. In jaz pa, KO BOM Z ZEMLJE POVZDIGNJEN, bom vse k sebi pritegnil" (Jan 12, 31—31). Ko je bil Kristus povzdignjen na križ, je bil satan pahnjena s prestola, človeštvo rešeno.

"ZDAJ." pravi Gospod, in še danes traja ta "zdaj", kajti še vedno traja borba med Njim in knezom tega sveta in še vedno zmaguje Gospod s svojim križem. Papež pravi v svoji okrožnici o skrivnostnem telesu Kristusovem: "Kristus je glava, mi smo udje. Odrešenje ni zadeva samo glave, temveč je zadeva celega telesa, je torej naloga tudi udov." — Kristus je v vsej obilnosti zaslužil milost odrešenja, toda posredovanje milosti, udeležene na odrešenju je odvisno TUDI od nas. Visoko se dviga Kristusov križ, toda strašno divjajo tudi peklenke sile brezboštva, sovražstva, nernavnosti, in ljudje se na splošno še premalo brigajo za križ Gospodov. Da bi se svet K NJEMU povrnil, da bi prišlo božje kraljestvo na zemljo, to je smisel našega križa.

Kraljestvo božje, božja zmaga pride po skupnem križu, Kristusovem in našem! Prenekaterikrat molimo: "Pridi k nam Tvoje kraljestvo!" V tem postnem času ne bomo samo prosili Boga za Njegovo kraljestvo na zemlji, ampak bomo zanj tudi trpeli in žrtvovali.

Ne, za kristjana ni dovolj, malodušno otrepati se križa. Vsak kristjan MORA svoj križ koristno izrabiti, ker je poklican, da s svojim križem sodeluje pri odrešenju sveta. V zgoraj popisani podobi nam umetnik predočuje, kako mi vsi, vsak s svojim križem, sledimo svojemu s težkim križem obloženemu Gospodu in Mojstru! Pa je še ena podoba, ki izraža še tesnejšo skupnost Kristusovo in našo: Peta postaja križvega pota je to: Simon iz Cyrene pomaga Jezusu križ nesti. — To je naša naloga v tem postnem času, v tem velikem času trpljenja sveta: Gospod hodi s svojim križem po širni zemlji, Simon iz Cyrene pa mu ga pomaga nositi, in to smo mi. MI NOSIMO SVOJ KRIŽ S KRISTUSOM ZA REŠENJE SVETA. Zato, ne brani se križa, ti Simon iz Cyrene!

M. R.

Kraljica miru — prosí za nas!

risala Bára Kemčeva

PROŠNJA POT

Na fari je zazvonilo sedem. Stari Šimen trudno stopal z varuhinjo Jerico po cesti proti Soteskji pod Ljubnikom. Ustavil se je in od-dahnil. "Jerica, sedem zvoní, moliva, pa še malo odpočila se bova med tem." Otrok je obstal. Trudno so gledale iz bledikastega su-hega obrazka velike oči zdaj na deda zdaj na prijazni cerkveni stolp, odkoder se je slišalo zvonenje. Šimen je dodal k navadni molitvi še Očenaš v čast sv. Valentinu in se pokrižal.

"Oča, ali je še daleč," se je boječe oglasila Jerica. Starčeve oči so se uprle v prosojni obrazek. "Le potrpi, Jerica. Je še precej poti, pa bova morebiti le koga dobila, da naju bo malo potegnili, saj je polno voznikov na cesti." Šimen je hotel še nekaj povedati, pa je obrnil pogled prož. "Pokore imaš že dosti revica, ko si taka," si je mislil, "čemu bi ji svetoval, naj vzame utrujenost za pokoro."

Iz soteske je zapihala mrzla sapa. Dekletce se je zavijalo v staro pisano ogrinjalo in po-gumno šlo naprej. Dohitel ju je prvi voz. Lov-renc je bil gori, edini hlapec, ki je žagarju Močilarju ostal, ker je imel nogo pokvarjeno, vse drugo je moralo na vojsko. Lovrenc je obstal. "Oča, ali greste k sv. Bolantinu? Pa kako, da ste Jerico s seboj vzeli, ali ni pre-teško zanjo. Sedita na voz, do konca Luže vaju lahko potegnem." Posadil ju je na desko in skrbno pokrtil s kocem. "Tako, da ne bosta prezebala. Pa, Jerica, ali se ti nisi nič popra-vila? Še zmeraj si tako bleda in suha."

"Nič ni hudega, Lovrenc, Bog že ve, zakaj sem taka, pravijo oča: če je Bogu to všeč, bo tudi meni." Skoro se mu je zdelo, da gleda iz njenih oči svetnica. Mirno, globoko so gle-dale te oči, noben gib na obrazu ni izdajal kake žalosti ali obupanosti.

Lovrenc je v zadregi udaril z vajeti po ko-nju, da je hitreje stopil. Dolgočasno se je vlekla ozka dolina, nevzdržno je ob poti šu-mela Sora, pred Praprotnikom se jim je spet pokazala Planica. Zavili so skozi vas.

Na Kazini je Lovrenc ustavil. "Oča, ali greste notri, dobro vam bo delo malo jago-dovca, ali pa brinjevca, Jerici pa malo mleka."

"Lovrenc, Bog naj ti stokrat povrne dobro voljo, pa ne bova. Pri maši bova, pa pri ob-hajilu." — "To je pa že malo prehuda, oča, vsaj za otroka, če že ne za vas. Vse, kar je prav, saj sem jaz tudi kristjan, pa mora člo-vek le za pravo mero vedeti."

Šimen ga je pogledal: "Lovrenc, če bi ti imel moja leta in preživel to, kar sem jaz, tega ne bi rekel. Jaz stojim na pragu večnosti, pa zanjo, mislim, še nisem dosti zaslužil, morda je ta otrok že več, pa nikoli še ni rekla, da je preveč."

Obstala sta na vozu. Lovrenc je stopil v gostilno. Šimen ni razumel besed, slišal je le smeh. "Kar malo potrpi, Jerica, saj bo kmalu prišel."

Res je Lovrenc kmalu prišel in pognal. Prav do poti, ki gre navkreber proti sv. Valentinu, ju je potegnili. "Pa še zame malo po-molita, sem gotovo bolj potreben kot vidva," je že z voza doli zagodel in pognal.

Pognala sta se v breg. V Kotanjah je bil še sneg. Ob potoku pa so že vrbe kazale prve mačice. Po bregeh je cvetel teloh in jetrnik.

"Oča, poglejte, kako že cvete, kmalu bo spet gorko, to bo prijetno," se je veselila Je-rica. Lica so ji nalahno pordela. "Vidiš, sv. Balantin ima ključ od korenin, pravijo, samo prerado vse tole cvetje še mrzaz vzame."

Šimen se je opiral na palico in spel vedno višje. Vročje mu je postajalo, težko je dihal. In vsakih nekaj minut je malo počakal in se oddahnil.

"Ne bom več dolgo," se mu je ujedla misel v možgane. Kaj bo doma? Od Tineta ni no-benega pisma več iz vojske, ona je bolna, že leta ne more iz postelje, Jerica je slabotna. Danes bom spet poprosil sv. Balantina za Ti-neta in Jerico, da ji da zdravje, za Anico bom pa Bogu na oltar svoje križe in žalost pri-

nesel. Naj mene udari z boleznijo, pa da zdravje Ancí, ali vsaj otroku."

Iz težkih misli mu je ušel vzdih. Jerica ga je pogledala: "Kaj je, oča, ali težko greste?" — "Nič ni, Jerica, nič, le pojdiva, pa težave Bogu darujva za to, da se ata vrne in mama ozdravi, pa še ti tudi."

Od cerkve doli je začelo pozvanjati. En sam zvonček je vojska pustila; kot bi otrok vokal, se je zdelo šimnu. Kakšno je bilo včasih!

Upehana sta prišla do cerkvice. Preneka-terega znanca je videl Šimen. Iz Poljanske doline in Selškega, iz vseh hribov na okoli. Sami stari, pohabljeni, ženske in otroci. Prenekatera črna ruta je oznanjala, da je padel gospodar ali sin. Na obrazih vseh je visela žalost ali skrb.

"Trpljenje je zapisano na vsako človeško čelo," je modroval Šimen, "ta leta imamo v postu dvakrat post. Prejšnjega leta so si ljudje sami nalagali pokoro. Pri jedi so se pokorili, pijači so se odrekli, še tobak je počival do vstajenske procesije. Kakšna procesija ljudi je molila križev pot na Hribcu ob nedeljah. Potem pa je bilo vedno slabše. Pustni torek so potegnili čez pepelnico sredo, za post niso hoteli več vedeti, da bi si kdo sam od sebe kako pokoro naložil, je bilo pa že smešno. Človek je pozabil, od kod je in kam gre, zdaj nam je Bog naložil pokoro, da bi spregledali."

Stopil je v cerkvice; blizu glavnega oltarja sta se spravila z Jerico v vegasto klop. Z oltarja doli je gledal v rdečem plašču sv. Valentin. Pred oltar je stopila mogočna postava gospoda Jožefa. Šimen se je zatopil v molitev. Od nekdaj je zavekal otrok. Ta vek mu je spet odnesel misli.

"Pa, če le ne bo nič iz tega romanja, če pade Tine, če ostane v postelji Anca in bolna Jerica." Strašno mu je vrtala v glavo ta misel.

"Ob kruhu in vodi bi se postil, tobaka ne bi pokusil celo leto in ne vem, kaj še storil, moj Bog! Na stara leta si mi naložil najtežji križ; tale post, dušni post, dušno trpljenje je zame najtežji."

Na koru je utihnilo petje. Jerica se je rado-vedno ozrla. Sklonil se je k njej: "Le na oltar glej, Jerica, tam se Kristus za nas daruje."

Otrok je uprl oči na oltar. Šimna je presunila otrokova vera, s katero je upirala oči: Zamislil se je v svoje besede in bolečino. Odprla se mu je globina Oljske gore in Velikega petka. Začuda lahko mu je postalo pri srcu.

"Kaj bom jaz, starec, v skrbeh za vse to, če gleda na vse tisti, ki je za to umrl, da bi nas odrešil." Zazdelo se mu je kot na Veliko soboto, ko je že vse v nestrpnem pričakovanju vstajenja, čeprav je še Bog v grobu.

"Štirideset dni je posta pred Vstajenjem," je pomislil, "dosti dolgo za tistega, ki ga prav vzame. Leta in leta so življenjskega pota — posta pred vstajenjem, ki pride — malo jih je, ki to modrost razumejo. Križ v hišah in cerkvah jim je le še spomin in okras, zato jim je križ v življenju teža, ki jih podere na tla. Anca in Jerica, da bi te dve do dna to umele, da bi jih teža ne podrla, samo to prošnjo mi izpolni, moj Bog; čeprav jim bolezní ne vza-meš, saj jim jo boš laže pomagal nositi kot jaz."

Nad sv. Valentinom se je odprlo nebo. Toplo sonce je obsijalo romarje. Šimen je peljal za roko Jerico proti gostilni. Na obrazu mu je sijal mir in pokojnost kot na obrazu otroka v materinem naročju.

"Oča, kaj mislite, ali bova kaj izmolila za ata in mamo?" — "Gotovo, Jerica, tisto, kar bo najbolj prav, to pa ve On bolj kot midva."

N. ZEMLAČ

POMEN ZAKRAMENTOV

Zakramenti so sveta znamenja, ki po moči, ki jim jo je dal Kristus, delajo v duši čudeže nadnaravnega življenja.

Zakramenti so — kar že tudi beseda sama pove — svete skrivnosti. Delujejo v skritih, nam neopaznih globinah duše, in to, kar tam povzročé, ni nekaj naravnega, ampak je božje življenje v duši sami. Zato tudi zakramenti sami in njih skrivnostno delo v duši ostane našemu umu skrivnost; vsega tega ne vidimo, vse je nadnaravno. A poskusimo v nadaljnem v luči razodetega nauka nekaj več povedati o splošnem pomenu zakramentov, kar je potrebno, da moremo razumeti posamezne zakramente.

Od zakramenta more imeti človek tudi naravno korist, n. pr. korist, ki je iz miru vesti in zavesti prijateljstva z Bogom, ko je lepo pripravljen prejel zakramente. A to je tu poststranskega pomena in to ne mislimo. Govo-

rmo le o pomenu zakramentov v nadnaravnem redu, le o tej koristi.

O tem pomenu zakramentov v nadnaravnem redu na splošno moremo govoriti pod dvojnimi vidikoma: o njih individualnem pomenu, t. j. kaj so zakramenti posamezniku, posamzni duši, in o socialnem pomenu, t. j. kaj so zakramenti nadnaravni življenjski skupnosti, ki je Cerkev, skrivnostno telo Kristusovo.

KAJ SO POSAMEZNIKU?

Božje življenje, ki ga je človek z Adamovim grehom izgubil, nam je Kristus zaslužil in vrnil s svojim odrešilnim trpljenjem in smrtjo. To zasluženje Kristusovo je neskončno; nikdar ne more biti toliko ljudi in toliko grehov, da ne bi bilo še več milosti v zakladu Kristusovega zasluženja.

Človeštvo je tako enkrat za vselej odrešeno. A posamezni človek postane dejansko odre-

šen in prejme sadove Kristusovega odrešenja, milost in božje življenje, po zakramentih, prvič po svetem krstu.

Zakramenti imajo svojo odrešilno moč iz Kristusovega odrešilnega trpljenja in smrti, s čimer nam je Kristus zaslužil vse bogastvo milosti, ki se nam po zakramentih dele. Brez Kristusovega trpljenja in smrti ne bi bilo zakramentov. Zato sveti očetje govore, da so zakramenti iz Jezusove prebodene strani na križu. Voda in kri iz Jezusove strani pomenita dva glavna zakramenta — krst in evharistijo. Da, iz Jezusove prebodene strani je ves božji odrešilni red človeštva, Cerkev, ki je bila rojena tako iz Kristusa, novega Adama, kot je bila Eva vzeta iz Adamove strani, ko jo je Bog ustvaril iz njegovega rebra.

Za nadnaravno življenje posameznika je Kristus postavil več zakramentov, sedem, od katerih ima v nastanku in razvoju nadnaravnega življenja v človeku vsak svoj pomen, kot lepo razlaga sveti Tomaž Akvinski:

Kot se človek v svojem naravnem življenju rodi, raste, se hrani, bolehen ozdravi, se krepi, podobno se dočaja z dušo v njenem nadnaravnem življenju po zakramentih: po sv. krstu, po sv. birmi, po sv. Rešnjem Telesu, po sv. pokori, po sv. maziljenju.

KRST je zakrament nadnaravnega rojstva človekovega v božjega otroka. Pred krstom je bil človek v izvirnem grehu duhovno mrtev, po krstu se zgodi čudež, čudež oživitve, prerojenja človeka k božjemu življenju.

Mali človek, otrok, je po rojstvu še slaboten; a raste, se krepi in doraste močan za vse naloge življenja. — Podobno v nadnaravnem življenju prejme po svetem krstu prerojeni a še slabotni božji otrok moč za popolno izvrževanje težkih nalog kristjana po zakramentu SVETE BIRME, ki je zakrament potrjenja, utrditve.

Da si življenje človek ohrani in se mu množi, raste, se mora hraniti s primerno in močno hrano. — Božje življenje duše se ohranja in množi s sv. REŠNJIM TELESOM, ki je primerna in močna hrana duše za nje božje življenje, kruh močnih.

Naše telesno življenje je stalno izpostavljeno nevarnostim, boleznim, ki ga groze uničiti; a primerno zdravilo nam vrača in utrjuje zdravje, človek bolan ozdravi. — V nadnaravnem življenju svoje duše je človek bolan po grehu, smrtni greh ga kot umori, greh mu grozi za vedno uničiti življenje duše. Popolno ozdravljenje mu da in vrne popolno življenje nadnaravno zdravilo duše — ZAKRAMENT SVETE POKORE.

Ko je človek ozdravel, je še po bolezni oslavljen, počasi se krepi. — Za duhovno življenje duš je dal Kristus poseben zakrament za nevarno bolne: SVETO MAZILJENJE. Ta jim njih duhovno življenje po odpuščenih grehih okrepi, da močni in s cvetočim življenjem in zdravjem prestopijo prag večnosti.

SV. MAŠNIŠKO POSVEČENJE in SVETI ZAKON sta med zakramenti, kot bomo videli, bolj socialnega pomena, čeprav dobi človek, ki ju prejme, tudi osebno prebogate milosti.

Tako nas je Kristus za življenje božjih otrok za vse prilike tukajšnjega življenja oskrbel z nadnaravnimi močmi — zakramenti. Od zibel do groba nas spremlja po zakramentih. Po sv. krstu in sv. pokori duhovno mrtvo oživlja, zato se imenujeta zakramenta mrtvih; po drugih daje božjemu življenju v duši rast, moč, procvit; zato se imenujejo zakramenti živih. Če hočemo prejeti sadove teh zakramentov, moramo biti duhovno živi, moramo božje življenje posvečujoče milosti že imeti.

DR. FRANC GNIDOVEC

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta

Kristus je naš Odrešenik, Osvoboditelj. A Kristus ni naš politični osvoboditelj, kakor so ga v svojem izkaženem pojmovanju bodočega Mesija Judje pričakovali kot političnega osvoboditelja, ki jih bo odrešil jarmu tujega imperializma, ki jih je težil.

KRISTUS JE ODREŠIL NAŠE DUŠE

V resnici je Kristus Odrešenik sveta, vsega človeštva; njegovo odrešenje in osvoboditev ni politično, ampak duhovno odrešenje in osvoboditev iz suženjstva greha in satana.

Jezus sam v razgovoru z Judi tako razlaga svoje delo odrešenja in osvobojenja na njih

ugovor, da osvobojenja ne potrebujejo, ker kot Abrahamovi potomci nikdar nikomur niso služili: "Resnično, resnično, povem vam: Vsakdo, ki dela greh, je suženj greha. . . Ako vas torej Sin osvobodi, boste zares svobodni" (Jan 8, 35—37).

Stara zaveza Kristusa kot duhovnega odrešenika večkrat jasno napoveduje. Smisel teh prerokb povzema Zaharija v svojem spevu ob rojstvu sina Janeza Krstnika: "Hvaljen Gospod, Bog Izraelov, ker se je ozrl na svoje ljudstvo in mu pripravil odrešenje. . . da bomo iz rok sovražnikov rešeni in mu brez strahu služili v svetosti in pravičnosti pred

njegovim obličjem vse dni življenja' (Lk 1, 68. 74—75). Janez bo oznanjal ljudstvu kot Kristusov predhodnik "odrešenje v odpuščanju njih grehov, po pristrčnem usmiljenju našega Boga..." (Lk 1, 77—78).

Janez Krstnik tudi res napove ljudstvu Kristusa kot odrešenika iz oblasti greha: "Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!" (Jan 1, 29), je pokazal na Jezusa. Vsa Janezova pridiga je izzvenela v opomin: "Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo" (Mt 3, 2).

Jezusova pridiga ob prvem nastopu v javnosti je ista: "Čas se je dopolnil in božje kraljestvo se je približalo; delajte pokoro in verujte evangeliju!" (Mr 1, 15).

V tem duhu tudi poteka vse Jezusovo javno delovanje. Poglejte njegovo družbo! Najsvetejši išče predvsem družbo grešnikov, na katere vsa judovska višja družba pljuje, kot da bi mogla s tem hinavskim obojanjem prikriti svoje grehe. Ta "jé in pije s cestinarji in grešniki" — se hinavsko zgražajo nad njim, na kar jim da tako jase odgovor, ki izraža smisel njegovega prihoda: "Nisem prišel kličeati pravičnih, ampak grešnike" (Mr. 2, 16—17).

Kako tolažilna je bila za grošne duše, v katerih ni bilo farizejskega napuha, njegova beseda o božji ljubezni in usmiljenju do skesanega grešnika. Grešnikom so veljale te besede, te so dvigale in reševale. Kako so se morda lesketale solze v očeh tem zavrnjenim ljudem, ko so poslušali Jezusovo priliko o izgubljenem sinu in o izgubljeni ovci. Jezusova beseda je grešnike očiščevala. Kako so bile srečne te duše ob zaključni besedi: "Povem vam, da bo tako v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kot nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore" (Lk 15, 7). Saj je vsak od njih čutil v svojem srcu: "Jaz sem tisti," in je bil Bogu hvaležen.

KRISTUS NAM ODPUŠČA GREHE

Jezus je tudi naravnost odpuščati grehe s svojo vsemogočno besedo in dušam vlival božje življenje.

"Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi," je dejal mrtvoudnemu (Mt 9, 2). Ko so se pismouki v srcu zgledovali nad to besedo, češ: "Kdo more grehe odpuščati, kakor edini Bog?" je še ta notranji nevidni čudež odpuščanja grehov potrdil z zunanjim čudežem in v hipu s samo besedo ozdravil mrtvoudnega.

"Odpuščeni so tvoji grehi — pojdi v miru," čuje skesana grešnica, ki so jo te besede za vedno posvetile (Lk 7, 48—50).

"Ne greši več, da se ti ne zgodi kaj hujšega" (Jan 5, 14), opominja 38 let bolnega moža, ki ga je ozdravil in mu v ozdravljenju tudi grehe odpustil.

"Tudi jaz te ne bom obsodil. Pojdi in odslej več ne greši!" (Jan 8, 11), velja nezvesti ženi, ki so jo farizeji pripeljali preden za obsodbo.

In še in še bi mogli naštevati. A že samo ti v svetem pismu zapisani primeri nam jasno povedo, kakšno je bilo Kristusovo odrešilno

delo. Kristus je Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta, vrača dušam božje prijateljstvo, božje življenje.

ZAKRAMENT BOŽJEGA USMILJENJA

Če se Kristusovo odrešilno delo v Cerkvi, ki jo je ustanovil, vse čase nadaljuje, se mora gotovo to glavno — očiščevanje duš v odpuščanje grehov. To se godi v zakramentu svetega krsta, ki izbriše človeku izvirni greh, potem pa zlasti v zakramentu svete pokore, v katerem se odpuste grešniku po svetem krstu storjeni, t. j. osebni grehi.

Jezus je postavil ta zakrament na dan svojega vstajenja zvečer. Po dovršenem odrešenju je torej prinesel svoji cerkvi ta dragoceni velikonočni dar, ki ga ji je pridobil za ceno svoje krvi, zakrament božjega usmiljenja. Prikazal se je nenadoma za zaklenjenimi durmi zbranim apostolom s pozdravom miru, ki ga jim je prinesel: "Mir vam bodi!" Tedaj jim izroči svojo **Oblast odpuščanja grehov**: "Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem." In po teh besedah je vanje dihnil in jim rekel: "Prejmite svetega Duha; katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani" (Jan 20, 21—23).

Kristusovo delo ljubezni in usmiljenja do grešnikov se tako v zakramentu sv. pokore nadaljuje. Posebno ta zakrament nam kaže, kako neizmerno je božje usmiljenje in neizčrpen zaklad Kristusovega odrešenja.

"Bog nas po Adamovem grehu ni bil dolžan odrešiti, mogel bi nas bil prepustiti pogubi. Ko nas je po svojem usmiljenju odrešil, bi nas bil mogel le od Adamovega, izvirnega greha, češ: Sedaj se moreš zveličati; od tebe je odvisno; a če se odslej le enkrat smrtno pregrešiš, boš pogubljen, ne bo več odpuščanja. A ni tako. Bog v tem zakramentu človeku vedno odpušča, pa naj bi bilo število njegovih grehov še toliko in njih hudobija še večja. Večje je božje usmiljenje, močnejše Kristusovo zasluženje.

Izpolnjeno je davno hrepenenje človeka po notranjem očiščenju. Ne daje ga nobeno obredno umivanje, nič ne pomagajo hinduistom valovi svete reke Gangesa, le v zakramentu svete pokore je očiščujoča kopel, v kateri se skesane duše očiščujejo po moči svete krvi Kristusove.

SPOKORNEGA IN PONIŽNEGA SRCA BOG NE ZAMETUJE...

Samo priti je treba v ponižnosti, kot so bili grešniki okrog Jezusa, priznavajoč svojo grešnost. Grešniki so bili vsi, grešniki smo pred Bogom vsi, in čim bolj si kdo prizadeva v ljubezni do Boga, bolj se zaveda svoje grešnosti. Priti pred Boga in priznati pred njim svojo grešnost, človeka ne ponižuje, ampak dviga, rešuje, odrešuje. Ko bi ne bilo greha, bi ne bilo potrebno odrešenje, ne danes zakrament svete pokore; to vse bi danes bilo odveč in prazno in Bog bi bil delal nespametno. A resnica je, da 'so vsi grešili in so brez božje slave; opravičenje pa jim daruje njegova milost po odrešitvi, ki je v Jezusu Kristusu. Nje-

ga je Bog postavil kot spravo po veri v njegovi krvi" (Rim 3, 23—25).

"Bog je namreč vse skupaj vključil v nepokorščino, da bi se vseh usmilil" (Rimlj 11, 32).

Kdor se v napuhu Kristusu noče skesan približati, je slep; ko ne vidi svoje bede, bo v bližini smrti. Jezus je prišel na svet, da bi ljudi videli njihove grehe in se od njih očistili. Jezus jim je odgovoril: "Ako bi bili slepi ne bi imeli greha; tako pa pravite: 'Vidimo'; vaš greh ostane" (Jan 9, 41). "Jaz greh, in iskati me

loste in v svojem grehu umri" (Jan 8, 21).

Za veliko noč Jezus po cerkveni zapovedi kliče vse svoje ljudstvo k sebi v zakramentu svete pokore; vse, od najpreprostejšega vernika pa med duhovniki do vrhov cerkvene hierarhije. Jezus hoče biti ob prazniku svojega odrešenja, veliki noči, v resnici naš odrešenik. Bodo med klicanimi farizejske duše, ki se bodo zažrknile. Gorje jim. Množice pa se bodo očigčevale, jim delila mir in tiho notranjo srečo odpuščajoča njegova beseda v zakramentu usmiljenja: "aupaj, sin, grehi so ti odpuščeni— Pojdi v miru in ne greši več!"

DR. FRANC GNIDOVEC

D V E S P O V E D I

IZ ROMANA "VELIKA SREDA - MIERCOLES SANTO". NAPISAL MANUEL GALVEZ

PRVI SMRTNI GREH

(IV. poglavje)

"Oče, tako rad bi ostal nedolžen. Vi veste... Vsako noč sem molil rožni venec k Mariji, da bi me ohranila v čistosti. Toda nisem znal biti močan. Pustil sem se premagati skušnjavi. Tako ubog sem, oče! Tako nesrečen!"

Stavki so se trgali med neprestanim jokom in utihnili. Duhovnikova dlan je položila svojo pomirjevalno moč na fantovo roko. Jok je jo prenehal. Spovednik pa bi rad vedel, kako zmagal Satan. Potrebno mu je to vedeti za vsako dušo posebej, da se laže pripravi za borbo proti njemu.

Oče Solanas je dobro poznal globino takih zgodb, starih kakor svet. Samo oblike so se spreminjale. Bil je to greh neizmernih množic ljudi, ki živijo na svetu, z izjemo srečnih izbrancev. Neskončno koprnenj in želja pravljaj pot grehu. Satan položi v oči moškega podobno ženske in ga z njo draži, zavajajo tako njegovo voljo v greh.

"Želje so me neprestano dražile, oče. Zadnji teden nisem mogel več študirati. Več noči je prešlo, ne da bi zaprl oči; preganjale so me skušnjave. Druga za drugo so se valile name slabe misli. Molil sem in delal obljube. Kadaš sem hodil sam po ulicah, sem bil ena sama žrtev skušnjav. Vedel sem, da obstajajo zloglasne hiše, in imelo me je, da bi vstopil vanje. Predvsem ena me je mikala. Moji tovariši z univerze so mi pravili, da so v njej izgubili svojo nedolžnost. Kadar me je pot zanesla pred njo, sem šel na drugo stran pločnika in pohitel. Včasih pa sem šel mimo počasi, kadar me je že prevzemala neizmerna radovednost. In stopal sem kakor človek, ki se je odločil, da izvrši zločin. Več kot enkrat bi rad p'anal vanjo, tako kakor človek, ki se vrže z balkona, čeprav sem vedel, da tiči tam greh. Toda, pomislil sem na Marijo

zmolil molitvico in skoraj stekel stran."

Spovednik je vzdihnil. S potrpljenjem je poslušal počasno spoved, misleč že na konec. Na kakšen konec? Ali ga je že vedel? O, tisočkrat je slišal in tisočkrat trpel pri teh zgodbah prvega padca. Vsak človek ima na svojo izbiro nebesa, ljudje pa jih v milijonih in milijonih, od začetka sveta pa skozi vsa stoletja izgublja samo zaradi ene uboge iluzije!

"Toda nisem šel tja. Nekega večera pa — zadnji ponedeljek — sem se vračal domov, ko me nagovori neka ženska. Cesta je bila temna. Mislim, da je pristopila k meni, ker bi pač rada kakšno pojasnilo. Bila pa je počestnica. Povabila me je v svoje stanovanje. Če bi stanovala daleč, bi se rešil. Pa je imela sobo takoj zraven, nekaj korakov vstran. Nisem se znal premagati. Bil sem strahopetec. Vstopil sem in se pogubil za vse življenje!"

Spovednik je napol odprl oči, dočim mu je glava padla skoraj na prsi. Pred njim je stala muka greha. Greh je zastrupil temu mladeniču veselje do življenja. Vsa žalost sveta prihaja od Zla, od Zla, ki ga ustvarjamo v svoji bedi in slabosti. Bog je edini vir veselja! Nečisto dejanje razžali popolnost lepote božje in nas spremeni v hipu v uboge prevarane živali, kar napolni dušo z neizmerno žalostjo. Pravo veselje je samo veselje svetnikov! Grešniki poznajo samo bežno zadovolstev. Ni večje žalosti med ljudmi od te, ki jo povzroči greh mesenosti. Imeti umazano dušo — dušo, najbolj podobno Bogu v nas, najbližjo Lepoti sami — je vir potrtosti, nemočljivosti in neozdravljive melanholije.

"Tudi sem že prejel kazen," je nadaljeval drhteči glas spovedanca. "Ves tisti večer sem bil strašno žalosten. Nisem imel volje ne govoriti ne jesti. Morala se mi je videti neizmerna muka na obrazu, kajti vsi so me spraševali, kaj se mi je pripetilo. Jaz pa sem mislil le to, da sem izgubil Boga, svojega Očeta, in nebesa! Čutil sem, kakor da sem izgubil stvarno neko veliko gmotno dobroto.

Ah, nikdar več ne bom mogel biti to, kar sem bil! Nikdar več ne bom srečen!... Obupaval sem in obupujem, kajti nikdar več se ne bom mogel čutiti čistega, nedolžnega, brezgrešnega... Moj ideal je bil, da bi nikdar ne spoznal greha mesenosti. Zakaj sem padel, moj Bog? Zakaj sta me Devica in Kristus tisti hip zapustila? Zdi se mi, da se niti ne morem več imenovati katoličana. Oh, kako me je grizla vest in kako strašna groza je bila v meni, ko je pristopila mama k meni, preden sem zaspal, in me poljubila na čelo! Mislim, da je uganila, kako je z menoj... in me je bilo neizmerno sram... sram... in najraje bi ji povedal vse, prosil jo oduščanja... rad bi ji izjokal svojo bolečino ob enem z njenim jokom... ki me ima tako rada, tako rada in je tako dobra..."

Spovednik je imel ob sebi pravo podobo žive človeške muke. Padec tega mladeniča se bistveno ni prav nič razločeval od padca prvega človeka. Vsak človek je bil nekoč Adam. Vsak človek nosi Adama v sebi samem. Bol prvega človeka v hipu, ko je izgubil paradiz, je zdaj bolečina tega ubogega otroka! Izgubiti nedolžnost je prav isto, kakor izgubiti paradiz in Boga. Zaradi greha prvega človeka moramo zdaj trpeti vsi ljudje vse ve-kove... Tisti pa, ki ohranja nedolžnost, ohranja veselje, srečo in moč! S prvim grehom se začenja trpljenje.

"Vse sem izgubil, oče! Vse!" je zastokal spovedanec.

Spovedniku je v dno srca segel prestrašeni krik te obupane duše. Kaj naj reče temu mladeniču, da ga potolaži? Tedaj je misel kakor blisk prešinil njegove možgane. Pa je prav tako tudi izginila, preden bi jo mogel zajeti. Zato se je ves pogreznil v svojo dušo in molil v pričakovanju, da se mu rešilna misel povrne. Ni dolgo čakal nanjo. Vsa njegova bit se je vrgla za njo in ko jo je imel, je rekel:

"Sin moj: ti moraš postati svetnik!"

Počakal je, da vidi vtis, ki so ga napravile na spovedanca njegove besede.

"Svetnik?! Ne bom zmogel... sem tako slab..."

"Bog hoče, da še ta hip nastopiš pot k svetosti! V njej boš dosegel edino veselje in edino srečo!"

Spovedanec je pod težo tako krute zapovedi samo jokajoče vzdihnil:

"Sem tako slab... ne bom imel moči za boj, oče..."

"Seveda, ti sam ne boš zmogel ničesar! Toda Bog daje moči! Svetost se dobi samo z božjo milostjo! Nihče je ne doseže sam po sebi. Moli, živi redno življenje, sam sebi silo stori! Jaz pa bom molil zate k Gospodu! Svet potrebuje svetnikov. Trpel boš na nezasipljan način, postati moraš junak v borbi sam s seboj. Samo tako si boš pridobil nazaj radost življenja!"

Po spovedi se je pater s strašno bolečino v srcu napotil v svojo celico. Njegov obraz,

navadno tako miren in nasmejan, mu je bil trpeč. V svoji celici se je zaprl in se vrgel na kolena.

BREZ KESANJA

(X. poglavje)

Povodenj besed se je izlila skozi mrežo. Nato še kopica hitro navrženih stavkov.

Oče Solanas je uganil razpoloženje spovedancev že po glasu in ritmu besed. Glas, ki je drhtel od ginjenosti v pretргanih stavkih, je izražal resnično skesano dušo. Kadar pa se vlijo besede kot slap Igauzu, je jasno, da spovedanec nima namena izdati svojega greha, ampak ga čimbolj zakriti. Suhota duše pa se da čutiti v nasilnem glasu, v skoposti besed. Vablji v topel glas že pri prvi besedi kaže na osebo, ki je v oblasti poltenosti. Potvorbena strahopetnost da misliti na ljudi, ki nimajo resnične kesanja, ali pa samo napol, in še tega so nekaj minut pred spovedjo umetno vzbudili. Ni redkost med ženskami več ali manj simuliran jok, s katerim hočejo nadomestiti kesanje in zabrisati sram, ko je treba izpovedati prvi smrtni greh. Oče Solanas spozna že takoj pri prvih besedah vrsto grešnika, njegovih grehov, mero odkritosrčnosti in kesanja. Novinke v zakonolomstvu ali grehah mesenosti spozna po tem, da motovilijo z besedami okoli: le redko pa izpovedo naravnost svoj greh ali pa ga vsaj skušajo na vse načine opravičevati.

Zato ta nali v besed očetu Solanu ni bil nepoznan pojav. Že naprej je vedel, da ga čaka četrt ure muke. Gostobesednost spovedanke in njen parfum sta povečala soparo v spovednici. Z velikim robcem si je oče hladil obraz, hrbet in roke. Med tem, ko se je spovednik tako potil, je ženska govorila o svojem možu, o njegovih ljubimkanjih z drugimi, o tem, kako njo omalovažuje in jo pušča samo. Spovednik je ni motil, v upanju, da se bo izklepetala. Toda vedno je začela z novo ploho...

"Toda, duša, dozdaž ste govorila le o grehah svojega moža. Začnite že s svojimi!"

"Oh, oče, moji grehi?! Kakšne grehe, mislite, naj imam? Nisem kradla. Sem zelo radodarna ženska, ki dajem mnogo v dobre namene. Imam zelo veliko srce... res velike in dobro... Vam se ne zdi prav, da to pravim... toda... Bog me je ustvaril takšno. On bo razumel in mi odpustil vse slabosti."

"Mislim, da."

"Da, da! Vidim, da tudi vi razumete človeške slabosti. Niso mi lagali, ko so mi rekli, da je pater Solanas najizobraženejši in najuvedevnejši spovednik."

"Pojdiva k stvari."

"Dobro, oče. Govorila sem vam o mojem možu, da vam pojasnim moj položaj in me boste laže razumeli... kajti — strašno sem nesrečna; in kakor vse žrtve moške samo-

voljnosti sem tudi jaz poiskala tolažbo v ljubezni...

To zadnjo besedo je povedala s pridihom poezije... romantike...

"... v ljubezni, ki napolnjuje moje samotne ure, v ljubezni, ki..."

"Manj besedi. Taka ljubezen je velik greh in se imenuje: prešuštvo. Greh se nikdar ne more opravičiti niti hvaliti."

"Toda, oče, pustite me govoriti. Moja ljubezen je čista ljubezen, plemenita."

"Ah tako! To pa je druga stvar."

Solanas je uprl pogled v streho:

"Ljubezen samo v duhu ni greh. Toda samo če ne vzbujajo slabih misli in ne nudi bližnje priložnosti v greh."

"Jaz nimam slabih misli. Zakaj naj bi jih imela?"

Spovednik ji je pa razložil, da je tudi taka ljubezen nevarna, zlasti za poročeno ženo in da jo mora zato obvladati, da se ne sme shajati z njim, ali pa vsaj zelo redko in vedno v družbi drugih oseb.

"Oj, oče, nikar tako! Zame bi pomenilo smrt, izgubiti to njegovo ljubeznivost, njegove poljube, njegove nežnosti..."

Patru Solanu je zmanjkalo sape.

"Kako? Niste rekli prej, da je vaša ljubezen čista, duhovna? Razumel sem, da se mu niste vdala."

"Je čista ljubezen, čeprav sem se mu vdala. In kaj je to? Morda ta nepomembnost zmanjšuje čistost moje ljubezni?"

Sledilo je spet pet minut govorjenja, hudih za spovednika. Dvajsetkrat jo je že hotel prekiniti, klepetuljo. Ona pa je govorila in govorila o čistosti svoje ljubezni, tako romantične in idealistične, kakor je vzdihovala. Solanas, zaprt v svojo spovednico, ni vzdržal več. Imel je občutek, da lesene stene stiskajo njegovo človečnost: njegovo dušo in njegovo telo.

"Pojdite!"

"Kaj, mečete me iz spovednice? In ste predstavniki Jezusa, Njega, ki vse razume in vse odpušča? On, ki je razumel in odpustil celo prešuštnici, naj bi ne razumel in odpustil moje čiste ljubezni?"

"Pojdite, ali pa vas vržem na cesto. Ne dovolim, da se tako govori tukaj!"

"Idealen spovednik, ki ne razume čiste ljubezni!"

"Pojdite, prosim vas lepo!"

"Grem in ne pridem k spovedi nikdar več v življenju! Prišla sem iskat svéta, pa me vrže ven! To naj bodo tisti, ki govore v imenu Jezusovem, v imenu tistega, ki vse razume..."

Pater, ki je čutil drhteti les svoje spovednice, kakor da se trese vsa cerkev, je stopil iz spovednice. Ko je spovedanka to opazila, se je tudi ona oddaljila, mrmrajoč:

"Postopa z menoj, kakor da sem peccatrice, nemoralna, in ne razume čiste ljubezni..."

Stopala je napuhnjeno, z glavo bojevito in grozeče obrnjeno proti patru in kužila cerkev s svojim slabim parfumom. Ženske, ki so čakale na spoved, so se posmehovale in delale opazke:

"Kaj se je zgodilo?"

"Nisem še videla take nesramnosti!"

"Bog jo bo kaznoval!"

Solanas pa je vtaknil roke v širok rokav svoje kute, se obrnil in stopil proti zakristiji.

Tam je obrnil svoj pogled v Kristusa.

Obtožil se mu je, da je slabo ravnal s spovedanko, da ji ni dovolj razložil njenega položaja, da ni pomolil zanjo, kakor hitro je začela govoriti. In še vedno obrnjen h križu, si je naložil teden dni posta ob vodi in kruhu.

* * *

O PISATELJU TEH ODLOMKOV — MANUEL GALVEZU

Gornje o spovedi je napisal še živeči argentinski pisatelj Manuel Galvez, ki nam Slovencem ni povsem neznan. Svoj čas je dr. Anton Debeljak napisal o njem par poročil v ljubljanskih listih, večinoma ob priliki svetovnega kongresa PEN klubov, ki se je tik pred vojsko vršil v Buenos Airesu in je bil Galvez njegov predsednik. Prevod iz njegovega dela pa je tokrat bržčas prvi. Vzeli smo ga iz novele "Velikonočna sreda" — "Miércoles Santo", ki je doživela velik svetovni uspeh in o kateri mi je pisatelj sam rekel, da jo smatra za eno svojih najboljših del. Prevedena je že v francoščino, angleščino, italijanščino, češčino, bulgarščino in izšla je tudi v podlistkih hrvatskega dnevnika "Hrvatska Straža". Snov njena je zelo preprosta: pater Solanas začne veliko sredo ponoči s spovedovanjem umirajočega, potem pa ves dan z majhnimi presledki spoveduje vse vrste ljudi, ki hočejo za veliki četrtek opraviti velikonočno spoved. Vse vrste spovedanci prihajajo k njemu, vsa teža grehov se vali nanj, da, sam hudič ga izkuša s spominom na mladost in celo z nejevero, na koncu ga stre in pade — svetnik — zadet od kapi. To je vsa vsebina te kratke povestice, o kateri pravijo kritiki, da je tako po preprostosti kakor po dramatični napetosti že zdaj klasično delo. Je "spomenik heroizmu in svetosti katoliškega duhovnika".

Za postni čas prevajamo ta odlomek pisatelja, ki je poleg Huga Wasta izmed vseh argentinskih pisateljev najbolj prevajan v tuje jezike. Toda Galvez Wasta daleko nadkriljuje v umetnosti ter je že dalj časa edini argentinski kandidat za najvišje svetovno odlikovanje: Nobelovo nagrado. Pisatelj sam je sicer psihološki realist, da, včasih naravnost naturalist, kakor n. pr. v najbolj znani svoji povesti "Nachá Regules", toda vedno da zmagovati ljubezni, veri, heroizmu in idealizmu. Nekaj zadnjih njegovih romanov pa izpričuje naravnost izrazito katoliško miselnost, med njimi zlasti "Velikonočna sreda", ki je eno najboljših katoliških del moderne argentinske književnosti. Prepričan sem, da bomo o Galvezu Slovenci še pisali, za sedaj naj ta dva kratka odlomka odpreta samo majhno linico v njegovo — po vrednosti bolj kot po količini — velepomembno literarno delo.

Dr. T. DEBELJAK

BORBA V ŽIVLJENJU

Zapiski iz najstarejših časov nam že govore o življenjski skušnji ljudi, da se brez truda in boja v življenju nič ne doseže. Pečeni golobi sami od sebe nikomur ne lete v usta. Rjbe same ne skačejo v čoln. Še sadje z drevesa samo od sebe ne napolni jebasov. Ne drži rok križem. Za lenuha ni kruha. V teh in tem podobnih rekih je ljudska modrost ponovila božjo obsodbo na Adamom v raji po grehu. "V trudu in znoju boš obdeloval zemljo. Sama od sebe ti bo rodila le trnje in ocat." So to stvari, ki jih na splošno ni treba ponavljati. Preveč so znane vsakomur. Toda v izrednih razmerah, ko je kdo nasilno iztrgan iz svojega dotedanjega življenjskega okolja, s silo vržen iz kolesnic, po katerih je do tedaj potekalo njegovo življenje, pa se rado zgodi, da človek izgubi spred oči gornjo življenjsko skušnjo, se usede ob poti roke križem držeč in čaka, kdaj bodo drugi poskrbeli zanj. Zastonj čaka v svoji malodušnosti. Skrajna sila ga navadno potem iztrga iz tega stanja, zopet se poprime dela, spusti v borbo in se tako reši. Ni življenja brez borbe.

VELJA TUDI ZA DUHOVNO ŽIVLJENJE

To skušnjo so si ljudje pridobili v naravnem življenju. Prav isto skušnjo pa nam kaže duhovno življenje. Tudi tu se po vsej pravici govori o trudu in znoju, borbi in bojih, padcih in vstajenjih. "Boj je človekovo življenje na zemlji," pravi sveto pismo Stare zaveze in misli pred vsem na človekove dušne boje, na njegovo borbo s strastmi in slabimi nagnjenji. "Veselim se božje postave po notranjem človeku, vidim pa v svojih udih drugo postavo, ki nasprotuje postavi mojega duha in me usužnjuje postavi greha, ki je v mojih udih. Jaz nesrečni človek, kdo me bo rešil telesa te smrti?" piše apostol Pavel v svojem pismu Rimljanom (7,23). V človekovi duši divja nepomirljiv boj. Popolnoma se umiri šele s človekovo smrtjo. Razodetje nam pove, da je ta boj posledica izvirnega greha. Človekova narava se je nagnila k slabemu. Strati v človeku so se razvezale. Nižja človekova narava se je uprla višji. Ta upor je odjeknil tudi v naravi zunaj človeka. Po nauku apostola "vse stvarstvo zdihuje" in ječi pod prokletstvom izvirnega greha in željno pričakuje odrešenja na sodni dan, ko se bodo realizirale vse posledice odrešilnega dela Jezusa Kristusa. Do tedaj pa traja na zemlji boj.

NEIZOGIBNO DEJSTVO BOJA

To dejstvo boja moramo sprejeti. Neza-dostne so teorije, da je človek sam po sebi dober, da ga je pokvarila le družba, da se je torej treba vrniti nazaj k naravi ali da se bo dala človeška družba tako reformirati, da bo zemlja postala raj z večnim mirom in splošno zadovoljnostjo. Vse te teorije so nezadostne, so utopične, fantastične sanje; a ne samo to; so naravnost herezija, kriva vera, ki zavaja ljudi v popolno nasprotje z božjim razodetjem. Ni zlepa herezije, ki bi bila tako usodno pogubna, kot je ta, ki zanika izvirni greh in njegove posledice.

Boj v človeku bo ostal. Samo Kristus in Marija nista imela takega boja, ker nista imela izvirnega greha. Kristus že po svoji naravi ni mogel imeti, Marija pa je bila po izredni predpravitici tega greha obvarvana. Ostali ljudje pa čutijo ta boj in ga bodo čutili. Božja milost jim ta boj olajšuje, toda praviloma jim ga ne odvzema.

Boj v človeku, v vsakomr izmed nas je dejstvo, ki se mu izogniti ne moremo. Razodeta vera in življenjska skušnija nam preveč jasno o njem govorita, da bi ga mogli po pameti zanikati.

Ta boj s strastmi in svojo k slabemu nagnjeno naravo moramo sprejeti. Mnogi v tem boju propadejo. Udajajo se, ne da bi se kaj borili. To so popolni slabiči v volji. Strasti jih imajo docela pod oblastjo. Počenjajo z njimi, kar se jim hoče. Taki ljudje so silno žalostne postave. Živali ravnaajo modrejše kot oni. Nagon, ki žene živali, je dosti bolj smerten kot razvezane strasti, katerim se predajajo taki ljudje.

SV. PAVEL O ŽIVLJENJSKEM BOJU

Boj je treba sprejeti. Rok ne smem držati križem. Nevtralen v tem boju ne morem ostati. Boriti se moram, drugače bom propadel. Kakšna mora biti naša borba, nam pove apostol s primerom, vzeto iz tedanjega grškega športnega življenja, ki je poznalo zlasti dirke in borbe. Takole pravi: "ALI NE VESTE, DA TISTI, KI V TEKALIŠČU TEKAJO, SICER VSI TEČEJO, PA LE EDEN DOBI NAGRADO? TAKO TECITE, DA JO DOSEŽETE.

[VSAK PA, KATERI TEKMUJE, SE ZDRUŽUJE VSEGA; ONI DA PREJMEJO MINLJIV VENEC, MI PA NEMINLJIVEGA.

JAZ TORJEJ TAKO TEČEM, NE KAKOR NA SLEPO; SE TAKO BORIM, NE KAKOR BI PO ZRAKU MAHAL; MARVEČ ZATIRAM SVOJE TELO IN GA DEVLJEM V SUZNJOST, DA BI, KO EVANGELIJ OZNANIM DRUGIM, SAM NE BIL ZAVRZEN" (1 Kor 9, 24—27).

Ta odstavek iz prvega Pavlovega pisma Korinčanom more najlaže razumeti mladina, ki ljubi šport. Kakor za njo je napisan ta junaški tekst. Govori nam o borbenosti in junaškem duhu. Pravijo, da je krščanstvo za stare ženice. Kaj še. Ali te tekmujejo v teku in boksu? Če bi Pavel pisal za stare ženice, ali bi uporabljal tako silne in žive slike iz športnega in borbenega življenja? Kaj one vedo o tem, kaj jih zanima, kdo je za desetinko sekunde prej pretekel cilj, kdo je zmagal v borenju in s kakšnim udarcem!

DRAGOCENA NAČELA

Analizirajmo Pavlovo besedilo! Kaj nam pove.

1. BORBA SE PREDPOSTAVLJA. Pavel niti ne omenja tistih mevž, ki se v borbo ne upajo. Molče prezre tiste lenuhe, nasladeže in uživalce, ki za tekmo in borbo nimajo smisla. Ko gre za duhovno borbo, so vsi ti v grozni zmoti. Borba je nujna. Gorje tistemu, ki je noče sprejeti.

2. TEKMA IN BORBA MORA BITI RESNA. Borim se in tekmujem, ker hočem zmagati. Hočem doseči venec. Kdor nima namena zmagati, se ne bo spuščal v borbo. Ko je omejeni dunajski baron videl, da je v tekmi samo zmagovalec dobil nagrado, je naivno vprašal: "čemu pa so še drugi tekli?" Tudi v norčevem vprašanju je globoka resnica, čeprav baron ni mislil nazjo. Čemu tekmovati, če pa na zmago ne misliš. V duhovni borbi je od zmage odvisna večna sreča. Zato

mora biti borba resna.

3. TEKMOVANJE IN BORENJE MORA BITI SMOTRNO. "Ne tečem kakor na slepo, ne borim se tako, kakor bi mahal po zraku." Zmagati hočem. Zato moram teči in se boriti tako, kot to delajo zmagovalci in mojstri. V duhovni borbi so to svetniki.

4. ZA TEKMO MORAŠ BITI PRIPRAVLJEN. Tekmovalec se mora dolgo časa večbati. Vzdržati se mora določenih jedi, pijač, zabav, užtkov. Svoje telo mora utrditi. Vse to zahteva močno voljo in vztrajnost. Brez tega ni zmage. "Vsak pa, kateri tekmuje, se zdržuje vsega." Za športnika sta tekma in borba resna zadeva, ki zahtevata pripravo. Koliko pomembnejša je duhovna borba! Kolikšno pripravo bo zahtevala!

5. TEKMUJE SE ZA VENEC, SLAVO, NAGRADO. Ta venec je pri športnih tekmah in borbah minljiv. Rekordni se postavljajo in padajo. Slava mine. Nagrada se zapravi. V duhovni borbi pa se borimo za neminljiv venec, za večno zmago v nebesih, za veselje, ki ne bo nikoli minilo. — Kdor je pameten, se bo boril za tako zmago. Zlasti še, ker srede ni, čaka nas le zmaga v nebesih ali pogubljenje v peklu.

POGUMNO TOREJ V BOJE — Z BOGOM!

Borba v življenju je nujna. Sprejmi jo. Ne naveličaj se je. Bori se pogumno in vztrajno. Dokler se boriš, nisi izgubljen. V borbi glej na cilj. Za večno zmago gre. V borbi nisi sam. Ljudje poleg tebe imajo enake boje kot ti. Večkrat še hujše. Vse pa podpira božja milost, Marija, kraljica junakov, nas gleda in nam prihaja na pomoč.

Bog, ne prosimo te za življenje brez borbe — zakaj vemo, da borba mora biti. Prosimo te za pogum v borbi in za tvojo pomoč.

Pogumne podpira sreča.

DR. ODAR

Prvi zacetki socialnega katolicizma

Razkristjanjenje družbe po brezbožni filozofiji; obubožanje delovnega ljudstva kot posledica novega liberalnega gospodarstva in Cerkev vržena iz dotodanjega privilegiranega socialnega položaja ter sama obubožana, to je socialna podoba zapadne evropske družbe v desetletjih po veliki revoluciji.

Mnogih katoliških krogov, ko so videli, kako se je zrušilo vse, kar je njihovemu dotodanjemu življenju dajalo zgodovinski in družabni okvir, se je polastila svetobežnost, ker so bili prepričani, da z meščansko družbo, ki je prišla na oblast z revolucijo in na osnovi Rousseaujevih nauk o ljudski suverenosti, v vesti ne morejo sodelovati. Po drugi strani

pa vidimo druge katoličane, ki ne dvomijo, da mora Cerkev tudi spričo nove družbe prevzeti in izpolniti svoje poslanstvo zlasti napram vedno bolj naraščajočemu proletarstvu širokih delovnih množic. Res so tostranski posli, kakor ureditev socialnega in gospodarskega življenja naloga države in ne Cerkve, ki je nadnaravna družba. Vendar Cerkev svojega nadnaravnega poslanstva ne more z uspehom vršiti, ako tostranska plat družbe ni urejena, a je vsa skrb in misel človeka osredotočena na golo borbo za košček kruha. Urejena krščanska družba more nastati le tam, kjer tudi tostranski materialni pogoji pospešujejo krščansko življenje.

Vendar je katoličan te dobe za socialno delo še premalo pripravljen. Političen in socialen prevrat še ni osvetljen v luči evangelijskega razodetja. Pa tudi delavskega problema ni bilo mogoče rešiti v krščanskem smislu, dokler Cerkev ni formulirala svoje misli o novonastali moderni družbi.

Katoličani tiste dobe nimajo poleg dobre volje na razpolago drugega kakor tradicionalni nauk o ljubezni za reševanje perečih socialnih problemov.

Prvi pisatelj, ki je hotel znova uvesti Cerkev v novi svet, je bil Francois R. Chateaubriand (1768—1848), ki je bil v restavracijski dobi francoski zunanji minister. V svojih številnih spisih, posebno v delu "Le Génie du Christianisme", ki je izšlo v istem letu (1802), ko je prvi konzul Napoleon podpisal konkordat, se prizadeva za spravo med obema oblastima, med Cerkvijo in moderno državo. Cerkev naj sprejme novo družbo, a družba naj uveljavi krščanski socialni red. Joseph de Maistre (1753—1821), ki je bil dalje časa francoski poslanik v Petrogradu, se bori za priznanje božje avtoritete v zakonodaji in napiše proti galikanizmu sijajno apologijo papeštva. — Luis Bonald (1754—1840) je pristaš monarhije, vendar ne absolutne monarhije. Med vladarjem in ljudstvom mora biti zakonodajna ustanova (parlament), ki tolmači voljo naroda. Zagovarja obnovo stanovskih organizacij (korporacij), ki jih je revolucija odpravila.

Toda najbolj napreden je bil pisateljski krog, ki je izdajal časopis "L'Avenir" od leta 1830 dalje. To glasilo moremo smatrati kot prvi poizkus socialnega krščanstva, ker se sistematično bori proti gospodarskemu liberalizmu Adam Smithove šole, katere glavni glasnik v Franciji je v tisti dobi bil J. B. Say.

"L'Avenir" sprejme dejstvo revolucije, le da jo hoče pokristjaniti. Z velikim ognjem napada mamonizem kapitalizma, njegovo grabežljivost, odločno izrabljanje delavcev, nove gospodarske metode, po katerih je delo postalo tržno blago. Delavca morejo uspešno zaščititi le stanovske organizacije, zato L'Avenir zagotavlja obnovo korporacij. Družba mora biti zgrajena na družini, na občestvu sosese (občine) in na stanovski podlagi.

Najpomembnejši sodelavec L'Avenira je bil Fel. Lamennais (1782—1854). Ta nadarjeni duhovnik je sprejel revolucijo kot zadnje dejanje zgodovine. Kot vnet republikanec je v zgodovinskem prevratu, ki je strmoglavil monarhijo, videl božjo kazen za absolutistične vladarje, ki v svoji prešernosti niso hoteli priznavati božje avtoritete. Lamennais gori žele, pomagati proletariatu v njegovi brezbrambnosti in roti francosko duhovščino, naj se vrže med delovno ljudstvo. Duhovnik naj postane zaupnik "ljudske bede, tolmač njegovih potreb, njegov prijatelj, živa previdnost za vse tiste, ki trpe žejo in lakoto in so žalostni." Od republike šj obeta več kot od monarhije tudi za versko in cerkveno življenje. Predvsem prostodušnost in svobodo. Toda polagoma je začel predaleč. Pričel je zagovarjati absolutno demokracijo in učiti, da je v ljudstvu izvor

vse suverenosti: Ljudska volja, božja volja! Še več: svoboda mu je postala absolutna dogma, tako da je hotel popolno ločitev Cerkve in države. Papež Gregor XVI. (1831—1846), ki je v svoji papeški državi imel velike težave z liberalno framacionerijo in revolucionarnimi karbonarji, je v okrožnici Mirari vos (1832) in Singulari (1834) obsodil skrajnosti Lamennais-jevega nauka. — Iz okrožnice Leona XIII. Libertas, ki je izšla več kot 50 let kasneje (1888), vemo, da Cerkev nikakor ne obsoja ljudskih svoboščin in ne boja za demokratične ljudske pravice, ampak le oni skrajni liberalizem, ki odklanja vsako božjo avtoriteto pa bodi na političnem, umskem ali verskem področju. Nasprotno je francoski katoliški sociolog G. Gouyou celo ugotovil, da je mnogo idej, ki jih je L'Avenir razglašal in se zanje boril, kasneje prešlo celo v Rerum novarum.

Ostali uredniški krog, kateremu so pripadali pomembni možje kakor Montalembert, Lacordaire, de Coux in Ozanam, je nadaljeval z izdajanjem glasila, vendar bolj v pozitivnem duhu v skladju s cerkvenimi smernicami. — Dominikanec Lacordaire je sloveč po svojih pridigah v Notre Dame v Parizu, v katerih je pogosto žigosal brezobziren pohlep posedujočih slojev. Montalembert je potoval v Anglijo, da se je neposredno v klasični deželi kapitalizma mogel prepričati o socialnem razdejanju novega gospodarskega sistema. De Coux je bil edini v L'Avenirovem krogu, ki je bil večak v gospodarskih vprašanjih. Plemeniti Ozanam pa je bil temeljit poznavalec sholastične filozofije, posebno sv. Tomaža Akvinca. Ustanovil je Vincencijske konference, ki naj lajšajo bedo najbolj zapuščenih in siromašnih. Že leta 1853 je Ozanam mogel ugotoviti: "V Parizu nas je 2000 in obiskujemo 5000 družin, to se pravi 50.000 oseb in to je četrtnina siromakov tega velikega mesta."

Leta 1848 prično Lacordaire, Ozanam in duhovnik Maret izdajati novo katoliško socialno glasilo: L'Ere Nouvelle. Cilj novega lista je bil, nuditi francoskim katoličanom državljansko in socialno vzgojo v spremenjenih razmerah, prodreti v vladajočo meščansko plast in napraviti prostor v družbi tudi za delavski stan.

L'Ere Nouvelle nastopi že z izdelanim socialnim programom: zahteva socialno zakonodajo za varstvo otrok, bolniško zavarovanje, starostno zavarovanje, mešane komiteje in razsodišča v slučaju delavskih sporov, stanovske organizacije in udeležbo delavcev na dobičku.

Začetek je bil odličen. List se je tiskal v nakladi 20.000 izvodov. Delavstvo ga je z navdušenjem sprejelo. Žal se je ta "katoliška socialna pomlad" v Franciji skoraj končala. Vzroki so bili notranji in zunanji. Prvič je večina katoliške inteligence stala ob strani. Montalembert, Dupauloup in posebno vplivni časnikar Venillot ne sodelujejo, ker ne soglašajo s programom. Po njihovo bi bilo treba sprejeti meščanski vladajoči razred kakor tudi njegov liberalni gospodarski sistem takšen kakor je in delati le na to, da se režim toliko

razjiri, da bo mesto še za Cerkev. Socialne in gospodarske skrajnosti liberalizma pa naj omili krščanska ljubezen. — Zunanji razlog, da je L'Ere Nouvelle morala prenehati, pa je bila anarhistična revolucija 1848 v Parizu, ki je vrgla Ludovika Filipa in razglasila II. republiko (1848—1852). Odločna akcija socialistov in komunistov je nad neorientiranimi in razcepljenimi katoličani odnesla zmago.

Poglejmo na kratko, kako so se prvi začetki krščanske socialne delavnosti javljali izven Francije.

Zelo pomembno je delo **nemških romantikov**. Romantika se je pojavila v Nemčiji in kmalu za tem tudi v Avstriji ob koncu 18. veka in doživela svoj največji razmah v prvih desetletjih 19. veka. Bila je to katoliška reakcija na nevero tedanje filozofije in lažne prosvitljenosti. Njen ideal je bil obnovitev katoliškega srednjega veka z njegovo vernostjo, z ljubeznijo do Cerkve, obenem pa tudi obnovitev družabnega reda in socialnih ustanov, posebno korporacij, ki so bile tako značilne za krščanski srednji vek. Središče romantičnega gibanja je bila Westfalija, segla pa je tudi na Bavarsko in v Avstrijo. Med svojimi poborniki je štela lepo število nadarjenih filozofov in odličnih pisateljev, kakor

so: nepreko sljivi časninar **Joseph Görres** (1776—1846), avstrijski verski in socialni filozof **Adam Müller** (1796—1838), konvertit **Friderik Schlegel** (1772—1829), **Klement Brentano** (1778—1842) in mnogo drugih.

Temu gibanju je 50 let kasneje sledila **nova romantika**, o kateri bomo govorili kasneje, ker je velik vpliv izvajala tudi na naše slovensko socialno gibanje.

V tej dobi se štirje evropski narodi bore za neodvisnost: Belgija proti protestantski dinastiji Orange, Irci proti zatiranju anglikanskih Angležev, Poljaki proti ruskemu pravoslavju in Grki proti muslimanstvu. Ti narodi, razven Grkov, so katoliški narodi in povsod se je Cerkev postavila na stran ljudskih množic v boju proti tiraniji. Ideje Lamennaisa in L'Avenir, ideja demokracije in ljudskih svobod je postala last tudi katoliških množic. Cerkev ne ugovarja, ampak se vrašča v nove razmere. V naslednjih desetletjih bomo videli, kako iz raznih katoliških narodov vstanejo veliki boritelji za ljudske politične pravice in družabno enakopravnost delavstva, ter tako neposredno pripravljajo pot velikemu papežu Leonu in njegovim socialnim okrožnicam.

DR. IVAN AHČIN

VERSKO KULTURNI POMEN ŠKOFJELOŠKEGA OKRAJA

PIŠE DR. TINE DEBELJAK — NADALJE VANJE

V času Prešerna in "čbeličarjev" je spadal v njih krog rojak iz Železnikov, pozneje župnik na Koroškem, **Levičnik**, ki je bil kot pesnik pomemben v slovenski literarni zgodovini po tem (kar je odkril njegov rojak prof. Koblar šele tik pred drugo svetovno vojno), da je zasnoval in mnogo tudi napisal — **verski ep o bojih in zmagi Katoliške Cerkve**. Po Dantejevem zgledu je šel čez vso zgodovino in poveljeval Cerkev v vseh dobah, škoda, da pesniška sila ni enakovredna veličini zamisli (Prešeren je o njem zapisal: "Kako bi prave pel Levičnik?"), toda tudi ni brez pesniške vrednosti in je dokaz, da je tudi "staroslovenska" generacija imela smisel za poezijo. Toda genij je bil pač samo eden.

Tudi še nekega drugega pesnika-duhovnika ("Prešernu brat tudi v pivčovanju", kot je napisal Jeran) je dal naš okraj, katerega s'ava pa je danes še zelo skrita, dasi zasluži gotovo — to trdim zavestno — **ime pravega pesnika, edinega med Prešernom in Jenkom**, ki je tudi s Sorškega polja in spada bolj h Kranju. To je **Rodoljub Žaklj-Ledinski** (iz Ledin pri Zireh), katerega pesniška ostalina gre iz roda v rod v rokopisu in je bila tik pred odhodom v mojih rokah v redakciji zdaj že umrlega g. Steske. Bil je pesnik Kollarjeve in Vrazove romantike, besedno otrok koseškega časa, **toda poln slove in slavoljubja** (od tod ime Rodoljub!), pesnik sonetov (epa po poljskem vzorcu) in narodnih motivov, ki

jih je presnavljal v **klasično slovensko pesem**. (Špangčice, Mlada Broda) prav tako kot Prešeren "Lepo Vido". Bodoče literarne zgodovine bodo morale ob njem z večjimi poudarki postopati in mu dati ime resničnega pesnika, ki tudi ni brez religioznih motivov (lepa prigodnica na nove zvonove, proščenja itd.). Dober pesnik, a že iz Levstikovega časa je bil **Anton Cegnar** od Svetega Duha, katerega kritalica "z uma svitlim mečem" je splošno znana; bil je odličen prevajalec kasičnih del, publicist v Trstu, uradnik in ustanovitelj "Edinosti". Bi je poštar v Trstu (mimogrede omenjam: poštar je bil tudi **Košir iz Luše**, ki je **izumil poštne znamke** in je zdaj v Jugoslaviji ob stoletnici rojstva prišel celo na **jubilne poštne znamke!** Tudi Ločan!) V Trstu je postal središče javnega življenja tudi Ločan "Spodlpe" Dolinar, urednik "Jurija s pušo". (Na Lontrgu ima spominsko ploščo in njegovo pisateljsko ime je bilo: Podlipski!) Te omenjam, ker so važni kulturni delavci, čeprav na versko vzgojo naroda gotovo niso kaj več vplivali. Zanimiv zapisovalec narodnega blaga je bil tudi rojak loških hribov **Volčič**, župnik v Istri. Profesor v Benetkah prof. Debeljak z Visokega menda, je postal mecen Mohorjeve družbe, katero je z zapuščino podprl prevel prvi del Goldsmithovega "Wakefield pri njenem versko-kulturnem delu. Jesenko je skega župnika", drugi — Guzelj — pa Pelicove "Moje ječe": dve klasični krščanski

knjigi, ki sta imeli tudi pri nas velik vpliv (Stritar: Gospod Mirodolski). Tako smo že v Stritarjevem času.

VELIKI SLIKARJI

Tedaj pa se je škofjelovski okraj postavljajl posebno s svojimi mojstri slikarji, predvsem v bratoma Šubicoma (Janezem in Jurijem) iz Poljan. V religioznem pomenu zasluži velik poudarek zlasti Janez, ki je napravil mnogo dragocenih oltarnih podob; imenujem naj samo "Pieta" v domači župni cerkvi sv. Martina v Šmartnem pod Šmarno goro. Zlasti Janez je mojster oltarnih podob, dočim je Jurij prekosil brata v svetnih motivih in tudi v umetnosti. Tak velik umetnik brez svetih motivov je tudi veliki Ažbe iz Poljan, vodja umetniških šol v Münchenu in učitelj naše moderne. Ta tradicija slikarjev ni potem tega okraja dolgo zapustila in najlepši cvet je dala v kmetskem fantu iz Sorice — prvem mojstru naše moderne Groharju, katerega Srce Jezusovo je v stranskem oltarju na — Brezjah. Tudi je slikal cerkve po Soški dolini, kot govore najnovejše njegove odkrite slike (že po našem begu iz domovine). Manjši umetnik je bil Šubic iz Loke ali kipar Grošelj iz Selc, ki je vlll na primer sv. Janeza Nepomuka na Loškem mostu ob "Fešku". To pa omenjam ne toliko zaradi skromnega umetniškega pomena v bron vlitega kipa svetnika, ki so ga Ločani — o joj! — prevlekli s srebrno prevlakol) temveč zato, ker se mi zdi, da ime hiše ob njem, kjer se je rodila moja mama — "Pri Fešku", pride prav od tega svetnika: v dragoceni mohorski knjigi "Pod vernim krovom" (dr. Turnšek) sem bral, da so tega svetnika ponekod imenovali tudi "fižolov Janez", kar se v našem lepem dialektu skrajša v "feškov Janez", tisti pa, ki ga čuva, je torej — "Fešk". Pa naj kdo razloži drugače to lepo samo loško ime, ki ima v sebi tudi religiozni poudarek! V Selcih je bila znana tudi lepa domača obrt: slikanje na steklo svetih podob, ki so bile tak okras naših kmečkih hiš!

LUKA JERAN

V "staroslovensko" dobo spada velik religiozni človek iz naše doline, svečniško pobožni, delovni in dobrodušni kanonik Luka Jeran iz Javorjev. Kot urednik "Zgodnje Danice" je populariziral verski časopis med najširše plasti naroda: direktno iz njene tradicije je pozneje zrastel "Bogoljub". Ta "Ilirec", ki je Bleiweisu pomagal pri "Novicah", je postal predstavnik slovenske kmečke pobožnosti, ki se je v kulturnem prizadevanju kazaala sicer "Nazaj k Jeranovi pobožnosti, ne pa nazaj k. Nazaj k Jeranovi pobožnosti, ne pa nazaj k njegovemu vrednotenju kulturnega dela" (Grafenauer) Bil je naravnost svetec, hotel je postati misijonar in šel v Egipt za dr. Knoblaharjem, pa se zaradi boleznj vrnil s svojimi "zamorčki", ki niso prenesli ljubljanske klime; ustanovil je neke vrste "Ljudsko kuhinjo" za dijake, za katero je šel ves njegov prihranek... ostal je "oče" revnim študentom, in koliko duhovnikov je postalo samo po tej njegovi prizadevnosti in požrtvovalnosti!

IVAN TAVČAR

Ob koncu devetnajstega stoletja je loški okraj dal nekaj velikih ljudi v versko kulturnem pomenu. Mislim tu tudi na Tavčarja, ki je naš največji pisatelj, dasi je pozneje postal voditelj "naprednjakov" in vodil celo osebno "protifaško gonjo", postavil se ironično proti Mahnjču (4000), toda v svojih spisih ni bil nikdar brezverski. V mladosti je celo župnik stricu napisal nekaj "šmarnic", v nekem spisu ("Izgubljeni Bog") se je postavil v obrambo "svete Hostije", seveda je zraven udaril po duhovniku, v zadnjih spisih "Cvetje v jeseni" je lepo opisal romanje na Malenško goro. Glavno njegovo versko kulturno vrednoto pa vidim v gledanju na protestantsko meddobje v loških krajih, kjer je pokazal toplo versko čustvo in dal priznanje katoliški tradiciji (Visoška kronika in druge). Za versko kulturni razvoj je bilo to njegovo pisateljstvo izredno pomembno, ker je naravnost iz njegovega romantično realističnega pojmovanja te dobe zrasel naš največji izrazito katoliški pisatelj Pregelj. Tavčar predstavlja tudi največji škofjelovski pisateljski lik in je klasik naše književnosti. Njegova smrt je bila naravnost vzorno katoliška. Spovedal se je prelatu Kalanu in zadnje čtivo pred smrtjo je bil Bourgetov roman "Smisel smrti", asketska knjiga Paulinova "Pot v večnost" in (ironična!) — Mahnjčeva številka "Časa".

BILEC, EVANGELIST KREK

Med tiste velike ljudi spada tudi malo poznani Janez Bilec, župnik v Zireh, ki je bil prvi začetnik slovenskega krščansko socialnega gibanja pred dr. Krekom. Še v Slomškovich "Drobtjnicah" je podal svojo zamisel krščanske ureditve družbe, kar je potem vzel za svoj življenjski cilj dr. Janez Evangelist Krek. Ta se sicer ni rodil v loškem okraju, temveč pri Svetem Gregorju; toda vedeti moramo, da mu je bil oče — učitelj, ki je hodil iz kraja v kraj, da pa je on in njegov rod iz Selške doline, materin pa iz Poljanske (sorodnica Šubicev!) in je njegova mati žvela in umrla v Selcih, kjer je njeno hišo smatral za svoj dom, v katerega smo že leta 1918 vzdavali spominsko ploščo. Dražgoško sveto Lucijo je opeval v dramj, na Prtovču je imel svojo akademijo in na Svetem Joštu: vse v našem okolju, ki ga je smatral za svoj domovinski kraj. Ni njegova največja zasluga na versko kulturnem polju, pisanje Mohorskih Zgodb svetega pisma za najširše plasti naroda (kar je imelo velik verski vpliv), temveč njegovo preroditveno delo na široko in globoko: njegovo socialno politično delo je bilo bistveno v "slovenski katoliški renesansi" koncem stoletja. On je organiziral narod za dosego socialnih pravic po papeževih navodilih (Leon XIII.), težil je ustvariti milje in ustanove, da se bo katolištvo v vsakem pogledu pognalo v cvet. Njegova borba je dosledno šla tudi za politično osvoboditev naroda, ki jo je dopolnil njegov učenec dr. Korošec. Dobro poznamo delo dr. Kreka, čeprav še nimamo vseh njegovih zbranih del (zadnji urednik dr. Brumen).

IZOLACIJA KATOLIČANOV

Nekateri najvažnejši dnevnikarji v Buenos Airesu so zelo ostro obsodili novo gibanje za izoliranje Združenih držav Severne Amerike, ki se je tankaj pojavilo v teku meseca decembra 1950 in ki stremi za tem, da bi se Združene države ne brigale več toliko za rešitev Evrope in Azije pred komunizmom, ampak naj bi se omejile samo na svojo lastno obrambo. Upravičeno so nastopili proti temu evropski, azijski in ameriški svobodoljubni narodi in prav tako velika večina pametno mislečih ljudi s predsednikom Trumanom načelu v sami USA. Iz dveh poglavitnih razlogov je taka izolacija nesprejemljiva in nedopustna. Prvič, ker je preveč sebična, hoteč reševati le samega sebe, pri tem pa mirno gle-

dati, kako gre vse drugo po zlu; drugič, ker je sila kratkovidna, pozabljajoč, da je nemoogoče rešiti sebe doma, ako se ne postaviš sovražniku po robu že zunaj doma. Pred očmi je tudi treba imeti danes že tako veliko sovražnikovo moč, da se en sam narod, tudi najmočnejši, brez sodelovanja drugih ne bo mogel dolgo uspešno braniti pred njim, in to toliko manj, kolikor bolj se bo sovražnik krepil z zaslužnjevanjem ostalih narodov, ki bi mu, sami preslabotni, a brez pomoči močnega, kakor zrelo jabolko padli v naročje.

Pa zakaj o tem v "Katoliških misijonih"? Ker je to silno močna prisposodba, če ne že več kot prisposodba, za staligče premnogih katoličanov v duhovni borbi, ki divja danes v

Slika na naslovni strani KM prikazuje slovenskega misijonarja sal. Pavla Bernika v Indiji

Slika na tej strani nas popeljejo v Kharri v Bengaliji, kjer bomo pomagali p. Poderžaju pozidati centralno dekanijsko cerkev, ki ni nič drugega kot bivša šola v prezidavi. Na slikah vidimo tudi p. Poderžaja v procesiji in pa kočo na misijonskem vrtu, v kateri je zivel pred 23 leti Irec Comerford, obnovitelj misijona v Kharriju

svetu skoro vzporedno z vojaško in politično.

Odkar je Kristus prišel na svet, že skoro 2000 let, vlada na svetu borba za to, čigav bo ta svet: ali bo Kristusov ali bo Antikristov. V zadnjem času so Antikristove sile še posebno močno pregle v napad in osvajajo dušo za dušo, narod za narodom, deželo za deželo s svojimi satanskimi idejami in satanskim suženjstvom, kateremu ljudje pod silnim pritiskom, hočeš nočeš, podlegajo in se počasi z njim sprijaznjujejo. Obstoje pa še narodi, ki so skoro v celoti krščanski, celo kalčki. Ti so poklicani, da se vržejo vsaj zdaj z vso silo v to duhovno borbo s sovražnikom; v svoji lastni sredi z najrazličnejšim apostolatom, zlasti Katoliško akcijo, zunaj sebe pa z misijonsko akcijo, ki pošilja duhovno borbene edinice v tiste dežele, na tiste odseke borbe, ki sami še nimajo dovolj duhovno obrambnih sil na razpolago. Toda joj — tako bi moralo biti, a dejansko ni. Mnogi katoličani, ponekod celo v vodilnih krogih, so v svoji katoliški omejenosti slepo zaverovani v prakso izolacije, "aislacionizma", kot pravijo tu; mislijo samo na to in delajo samo za to, kako bi rešili sebe, pozabljajo pa na to, da morajo reševati tudi in včasih najprej druge, ki so v isti in še večji nevarnosti. Mnogo jih je celo, ki trmasto zadržujejo tiste, ki jih vidijo priskočiti na pomoč bližnjemu v nevarnosti. To so vsi tisti, ki nasprotujejo misijonskemu delu, češ, dovolj imamo dela z reševanjem samega sebe, lastnega narečja, pustimo Kitajce in Indijce... Sebičneži, Kajni, ki govore: Mar sem jaz varuh svojega brata... slepci! Trepetajo pred tem, da bi jih komunizem zajel v svoje mreže, obenem pa mirno puste, da prepreza z istimi mrežami 450 milijonov Kitajcev, in se hudujejo in pohujšujejo nad tistimi velikani med nami, ki so šli tja, krvosemu rdečemu pajku te mreže trgati in iz njih trpeče kitajske in indijske brate reševati ali pa jim vsaj trpljenje lajšati — s Kristusom, s tolažbo njegovega križa, ki jim ga prinašajo...! — Slepci! Mislijo, da bodo rešili Cerkev, krščanstvo, vero, kulturo

PODERŽAJEVA CERKEV

Ko sem bil še otrok, sem opazoval, kako so vozili gradivo za zidavo potresne cerkve sv. Jožefa v Ljubljani. Kadar se jim je kakšen voz v blato pogrnul, so trdosrčni vozniki z biči opletali po ubogih konjskih mrhah... Smišljali so se mi konji!

V misijonskih nadlogah se včasih spominim tistih konj in nekajkrat se mi zazdi, da je misijonar taka vprežna živina. Voz je v blatu, konjič pa vleče, vleče, vleče... žile so mu nabrekli, žeg mu je bič usode zarisal lisaste pege in brazgotine... Kdaj si bo živinče oddahnilo?

A delo v misijonu ne čaka! Bič časa ne odneha! Naprej!

V Bengalskem misijonu smo globoko zorali. Vzcveteli so misijoni. Dvigale so se cerkve in голе, sirotišča in zavetišča — krasni pogoji za rast Cerkev... A ustanovljeno mora biti oskrbovano. Vrh tega: Kdor ne napreduje, nazaduje!

V Kharriju smo se letos precej zadolžili. Treba je bilo popravljati škodo, ki so jo povzročila neurja in viharji, katerih je bilo letos okrog 40! — Dokončali smo osrednjo misijonsko stanovanjsko hišo. Postavili smo novo, čeprav ne docela zidano in še ne dovršeno, dekliško šolo. Dve novi cerkvi sta tudi vstali. Nekaj časa smo celo lahko nadaljevali z zidanjem cerkve, a pri zidanju temelja zakristije se je ustavilo...

Naši sprebrnjenci ne morejo dosti pomagati. Nedeljska zbirka? Niti en dolar na teden. Nadškofija je nenadoma izgubila velike redne dohodke. Stroški pa so se ji radi izrednih novih davščin silno povečali. Zato je cerkvena oblast tudi že prej določeno in objavljenό pomoč nenadoma odpovedala. Prišli smo iz dežja pod kap!

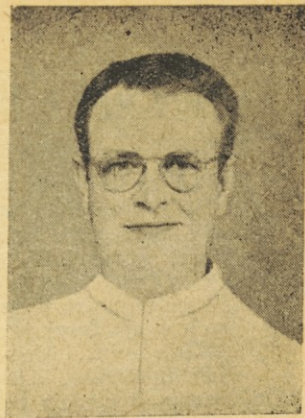
Lahko si torej mislite, dragi prijatelji v Argentini in drugod, kako ste nas razveselili s svojo akcijo v pomoč dograditvi naše osrednje cerkve in kako upanje ste nam vliili...! V Kharriju nam je, kakor da bi v mučni vročini nenadoma zavela blagodejna sapica, ki prinaša novo rast, pomlad...

Bog vam povrni vsem, že vnaprej!

P. STANKO PODERŽAJ D. J.

MESEČNI PRISPEVKI PO 10 PESOV ALI VEŠ TER ENKRATNI KAKRŠNIKOLI DAROVI ZA PODERŽAJEVO CERKEV V KHARRIJU SE ODDAJAJO ALI POŠILJAJO NA NASLOV: LENČEK LADISLAV CM, VICTOR MARTINEZ 50, BS. AIRES, ARGENTINA

in svobodo sebi in svojemu narodu, če bodo le-to samó v sebi gojili, sebi branili —, za širjenje in moč in obrambo iste Cerkve, iste vere, iste svobode v sto in stokrat večjih narodih, ki si sami ne morejo pomagati, pa nič storili?! Kako bi mogla Evropa uživati versko svobodo, če bo pa vsa Azija komunistična? In kako bi mogla Slovenija biti kakor cvetoč verski otok — sredi evropskega brez-

V naslednjem prinašamo pismo, ki ga je našemu uredništvu kar sam od sebe pisal p. Gordon E. Murphy D. J. (glej sliko) iz Kurseonga v Indiji, ko je čul o našem prizadevanju za pomoč p. Poderžaju pri gradnji cerkve, 21. XI. l. l. je bil posvečen za duhovnika.

Katoliški misijonarji Severne Indije pozdravljajo argentinske Slovence in njih delo za indijske misijone.

Dobro Vam je znano, da smo vsi osebno poklicani k misijonskemu delu po Cerkvi, ki je skrivnostno telo Kristusovo. Ta vzvišeni poklic ima dve struji. V prvo štejemo vse one, ki imajo to predpravico, da osebno in dejansko delajo v tujih deželah, kjer komaj kaj vedo o kraljestvu Jezusovem, in med nje spadamo tudi mi — misijonarji Indije.

Nečtevilni pa so oni, med katerimi ste tudi Vi, dragi Slovenci, ki nam gmotno in duhovno pomagate pri veličastnem delu osvajanja sveta za Kristusa Ker pa ste sredi molitev in dela za podvig cerkve v bengalskem Kharriju, Vas še prav posebno pozdravljamo kot naše izredne sodelavce.

Misijonarji, ki delujemo tukaj v severni Indiji, globoko dojemamo, da so katoliški misijoni nekaj veseljnega. Tu so patri, bratje in sestre iz Belgije, Holandske, švice, Luksemburga, Malte, Jugoslavije, Kanade, Irske, Združenih držav — pa tudi iz Indije same, iz vseh njenih središč. Med njimi so jezuiti, frančiškani, očetje Božje besede, lazaristi, sinovi Don Boska ter velik del svetnih duhovnikov — sinov domače zemlje.

Še večja pestrost prevladuje med misijonskimi sestrami, ki so zastopane v vseh omenjenih redovnih skupinah od karmeličank s svojo stoletno duhovno tradicijo do najno-

božnega komunističnega sveta?! Kdor izmed nas še danes ne spozna, da je usoda Cerkve med nami, naše vere in naše svobode tesno povezana in odvisna od usode Cerkve, vere in svobode med Kitajci, Indijci, Afričani... ta je slepec, ki mu ne gre vodstvo naroda niti v najneznatnejšem okolju, ne na političnem ne na kulturnem polju, kajti — kdaj še je bil slepec vodnik drugim! — L. L. C. M.

MOJI PRVI KORAKI PO INDIJI

SREČANJE Z INDIJO

Zakaj ne bi zapisal "srečanje"?

Srečujemo ljudi in stvari, ki jih že poznamo, ki so nam blizu, ali pa ki jih šele hočemo spoznati, da jih vzljubimo. Ker me je Bog poklical v to deželo, je obenem tudi hotel, da jo vzljubim z vsemi ljudmi in stvarmi, ki so v njej. Torej je v resnici srečanje kakor z ljubljenim bitjem.

Vtisi človeka, ki je videl Indijo prvič, so neizčrpni, kakor je neizčrpna dežela, bodisi po bogastvu človeških množic bodisi po mišljenju in čustvovanju. Za kristjana je "dežela teme in smrtne sence", do katere ima še posebne odnose; za nas Slovence ima še zato privlačnost, ker živi v njej prgišče slovenskih sinov in hčera, ki prinašajo luč v "temo in mrak ljudstev".

Ko sem na večer 5. maja zapustil ladjo, da si ogledam mesto Bombay, sem že na tihem delal načrte, kako bi se iznebil zamazane, a sicer gostoljubne ladje "Loenerkerk", ki je last holandske paroplovne družbe in namenjena preko Ceylona v Kalkuto.

Ali ne bo boljše, da jo ubrišem z vlakom naravnost do Kalkute in si tako prihranim več kot štirinajst dni časa in čimprej pozdravim našega brata Lukana, ki je doma iz sosednje fare? Preden pa sirena "Loenerkerka" zatuli svoj prihod v kalkutsko pristanišče, si lahko že počteno ogledam, kako dolge brade nosijo naši misijonarji in kako ribarijo ob vodah svetega Gangesa za dušami. Vrh tega sem po odhodu treh misijonarjev "Božje Besede" — enega Belgijca, enega Holandca in enega Nemca — ostal edini popotnik na ladji!

Prešel sem denar, ki mi je ostal, in naštel natančno dvanajst dolarjev in preračunal, da bo še dovolj za vlak.

VEČER V BOMBAYU

"Pardon!" kmalu bi zgrmel na kup človeških teles, ki so ležala po tlaku. Nekaj ljudi se je z začudenjem ozrlo vame, najbrž zaradi nenavadnega pozdrava in se na skrivnem nasmehnilo. Biló jih je ogromno; med njimi prosjaki, ki so stegovali roko za "bakšiš", oslabei in bolehní pregnanci iz "turškega" Pakistana, sedé ali čepé na pločnikih. Ubogi

vejših zdravnic-misijonark, katere letos praznujejo svoj skromen jubilej ustanovitve, in do najmlajših Misijonark Ljubozni, bengalskih deklet, ki so bile na praznik Rožnenske Matere božje sprejete od Cerkve in potrjene kot kanonično ustanovljena družba kalkutske nadškofije (M. Terezija!).

Delo patrov in bratov se razvija v yseh smereh: na visokih in srednjih šolah, v potujočih misijonih, na socialnem polju, v območju župnij in v mestnih središčih ter na podeželju, kjer širijo blagovest med kmečkim

in izsušeni postavi z razjedenim obrazom — bila je stara ženica — sem potisnil v obvezane roke par annas (40 lir).

Morda sem se dotaknil gobavke? Spreletelo me je ob tej misli. Njen obraz je razodeval nekaj podobnega. Prav nič nenavadnega ne bi biló, kajti med petimi milijoni gobavih, jih pride na Indijo en milijon! Zato časopisi in vlada neprestano tožijo, da križarijo te vrste bolniki neovirano po mestih in vassen.

Koliko ljudstva! Navzgor, navzdol po ulicah so se usipali ljudje, kakor čebele iz panjev. Bilo je ravno okoli šeste ure, ko se uradi praznino in delo v tovarnah zamenjuje in ko pričenja pihati večerna sapa, ki ublažuje vročino in izvablja širne množice na ulice. V najbolj prometnem kraju mesta — pred kolodvorom — ki je eden najmodernejših na svetu, sem gledal na tisoče in tisoče lačnih brezdomcev, po večini z izrazom neizmernega trpljenja na obrazu; ne vedó čemu trpijo, in nikogar ni, da bi jim povedal, da je čisto blizu njih boljši svet, da čaka nanje Nekdo, ki jim edino more spremeniti njih trpljenje, ga ublažiti in dvigniti na dostojno višino in mu dati božjo vrednost in rodovitnost.

"Ljudstvo, ki sedi v temi in senci smrti!"

Pred dvatisoč leti je prišel Odrašenik in našel na križišču cest, tam pri Genezaškem jezeru, ljudi, ki so bili kakor ovce brez pastirja, lačne bolj resnice in dobrote kot kruha.

"Množica se mi smili..."

Globoko so se zagledale božje oči v svoje izvoljence. Tudi danes iščejo in čakajo, kdo bo dal množicam jesti. Mnogo poklicanih povesi pred njim pogled in zato so Njegove oči žalostne, ko stopa mimo njih — oblečen v prosjaka — Bog in človek in ne najde odgovora. Ljubezen, ki prosi za svoje najbolj bedne brate in sestre, ne najde odgovora...

Večer se je nagibal, ko sem stopil v bolnišnico, da poizvem pri dobrih ljudeh, kako bi prišel do katoliškega škofa in od tam do očetov Družbe Jezusove.

Bila je menda zdravnica, ki mi je na vse načine skušala dopovedati, kako priti do zaželjenega cilja. Pa naj sem obračal, kakor sem hotel tistih pet angleških besed, vendar nisem mogel zvedeti, ali naj bi sedel na avtobus ali na tramvaj, ali naj bi krenil proti severu ali proti jugu in tudi številke vozil

prebivalstvom.

Delo sester sega od molitvenega življenja za samostanskimi zidovi do katehistinj na ulicah in na vasi, v bolniški postrežbi v urejenih bolnišnicah, dispenzarjih — t. j. zdraviliških postajah z naglo bolniško postrežbo, pa tudi v sirotiščih, zavetiščih za gobavce, stare in ovdovele.

Tako, glejte, postajamo "vsem vse" ne prezroč nobene prilike, da pripravimo pot Njemu, ki je "POT, RESNICA IN ŽIVLJENJE". Molite za nas!

so bile previsoke za moje angleške pojme. Tako sem stal sredi valov ljudstva in ugibal. Iz zadrege mi je pomagal indijski stražnik ter me na moje veliko presenečenje popeljal skoro tik do tramvajske postaje. Vljudni uradnik indijskega "Timesa" pa me je priporočil konduktarju, ki me je s svojim službenim vozom dostavil prav do visoke gotske stolnice. Ker so bile mestne ulice le slabo razsvetljene, zato je bila tem vabljivejša luč, ki je v blestečih snopih lila na široko moderno asfaltno ulico tik velikega križišča.

Vstopim.

Močan duh po kadilu in rožah in še ne pogašene luči na oltarju ter zadnji častilec, ki so pobožno poljubljali Marijin kip pred oltarjem, so naznanjali, da je blagoslov končan.

Ali sem v Indiji ali pa v kakem evropskem svetišču?

Toda "sari" indijskih žena ter snežnobela tkanina "dholi", ki opleta temnopoltim noskim okoli ledij in jim sega do peta, sta zgovorno pričala, da sem v Indiji.

Pokleknil sem v klop in se zahvalil Gospodu za veliko milost! Naslednji dogodki te čudovite petomajske noči so mi pojasnili slovesno razpoloženje, ki je sijalo z obrazov duhovnikov in vernikov v katedrali. Dobri nadškofov tajnik mi je kmalu preskrbel indijskega spremljevalca, ki je komaj krotil svoje veselje in radovednost, da je dobil priliko govoriti z evropskim duhovnikom, ki je pravkar prišel iz Italije in celo iz sv. mesta in se je odločil delati med njegovim ljudstvom. Kupil mi je tramvajski listek in moral sem poslušno sedeti, dočim je sam odstopil mesto indijski ženi, ki je pravkar vstopila: v javnosti namreč izkazujejo indijski ženi povsod veliko spoštovanje in prednost. Moral sem mu pripovedovati o domovini, o starših, o bivanju v Rimu, o sprejemu pri sv. očetu itd. . . .

KRALJICA INDIJE NA OBISKU

Razkošna reklama, ki je sipala svojo magično luč na temne mestne predele, nama je kazala pot do višje šole zraven kolegija sv. Frančiška Ksaverija, kjer naju je sprejel dobri pater Zurbitu, španec, predsednik "Apostolstva molitve" za Indijo in hišni spiritual. Osem oseb iz njegove družine je posvečenih Bogu. Brata-duhovnika so mu ubili komunisti v revoluciji, drugi njegov brat pa je tudi duhovni vodja kolegija v indijski Pooni.

Po okrepiču sva odšla na streho kolegija. odkoder se nama je nutil čudovit pogled na velenesto. V daljavi tam na koncu mesta, se je razlila žarka luč, kakor ob požaru.

"Vas zanima, kaj tisti blišč pomeni?"

Radovedno sem čakal na pojasnilo.

"To je procesija Marije Fatimske. Nocoj, eno noč je zadnjič pri nas. Prišla je iz Karačija in zdaj odhaja proti Bandri in nato proti Pooni in jug na Ceylon."

"V Italiji sem imel pogosto to srečo, da sem jo spremljal na Njeni zmagoslavni poti, rad bi se procesiji pridružil tudi nocoj!"

"Nekaj patrov je že odšlo z Njo, drugi so

Tole lepo Fatimsko Marijo so nosili po mestih Indije. . .

na počitnicah; vi pa ste utrujeni in zato je boljše, da se odpočijete."

Razumel sem radost in svečano razpoloženje ljudstva in stolnici, ko mi je pater odkril skrivnost Marijinega obiska.

Kamorkoli je prišla Fatimska Gospa, povsod je delila bogate darove. Ljudje so bili presenečeni ob Njeni lepoti. Na lotosovem cvetu, v žaru nešteti luči, s čudovitim nasmehom na obrazu, je ganila vsakogar, ki se ji je približal.

Parsi in Hindi in Muslimani so tekmovali, kdo bi Kraljici Indije prinesel več rož, kdo bi se lepše poklonil "Materi velikega Preroka", kakor jo kličejo muslimani,

“Za dan Neodvisnosti in smrti Ghandija ‘očeta’ Indije, je vlada organizirala procesije, a razen šolskih otrok in nekaj moških ni bilo nikogar; niti ene žene nisi videl. Tukaj v sprevodu pa je bilo toliko žená in celo otroke imajo v naročju! Bog ve, kako od daleč so prišle! Nekaj posebnega je v teh katoličanih!” Tako so govorili Hindi. Drugi so se čudili:

“Saj niti vedeli nismo, da je toliko katoličanov! In koliko otrok vodijo s seboj in kako zgledno se vedejo!”

Navzdolž po ulicah se je trlo množic vseh ver. Z oken in teras je deževalo cvetja. Preden je Marija dospela do samega Bombaya, jo je v Nadiahu sprejel mestni župan in jo lastno-ročno okrasil z bogatim vencem rož, po lepi indijski navadi. Drugi Hindu ji je za to priliko daroval avtomobil z željo, da bi se Naša Gospa prva vozila v njem in tako blagoslovila njegove hčerke. — Povsod, kamor se je prikazala Njena podoba, jo je množica sprejela s komaj zadržano ginjenostjo. Katoličani so jo pozdravili z molitvijo rožnega venca. V Ahmedabu je bil sprejem nepopisen. Vse je hitele k procesiji in poljubljalo kip, ki ga je okrasila neka poganska gospa arsijska, katere je s seboj po ves dan vodila svoje prijateljice in jim pripovedovala zgodbo o Fatimi.

Preden je bil kip dostavljen na letališče, da poleti proti Bombayu, so se množice ganljivo od njega poslovile. Njih čustva je izrazila neka nekatoliška žena takole: “Ne morem si predstavljati, da je odšla proč, zadnje dneve mi je (Marija) toliko stvari povedala!”

Ali ne razodevajo ti dogodki dosti točno, kakšna srca bijejo v Indiji in kako dozorevajo za veliko žetev?

Ali ne odkrivajo dovolj zgovorno: Ta Gospa je naša! Nihče ne zna tako osvajat kakor zna Ona...

Novi misijonar Jože Cukale D. J. in njegov sobrat o. Lojze Demšar, na potu k po Bengaliji raztresenim slovenskim sobratom — jezuitskim misijonarjem

Ali ni s tem dovolj jasno povedala Indiji: Glejte, otroci, prihajam, da me spoznate!... Ni bilo sicer množičnih sprobrnitev ob Njenem prihodu, ker se jim je pač šele predstavila kot njih Kraljica in tako utrla pot Svojemu Sinu. Znamenja, da je ura Kraljevega prihoda že blizu, pa so že dana; Indija bo skoro zaslišala glas prvega Učenika, kakor tisti mladenič v Naimu:

“Indija, rečem ti, vstani!”

ZAUPANA SKRIVNOST

Bombay je znan po svoji nestrpnosti. Vendar se ni pritoževal zaradi zakasnitve Marijine, zlasti, ker skriva globoko skrivnost, ki mu jo je zaupala Marija.

1. maja se je kip približal velemestu. Po modernih ulicah, kakor jih je mogoče v deti po evropskih velemestih, in mimo veličastnih hramov stare indijske umetnosti, je prihajala Fatimska Gospa spremljana od vojaštva, motorjev in avtomobilov in množic, sprejeta kakor ni bil sprejet še noben indijski podkralj, ki je vstopil skozi Gateway — indijska mestna vrata — v svojo prestolno palačo. 60.000 ljudstva je bilo v sprevodu samem. 6.000 pevcev jo je s pesmijo pozdravilo! Sredi gorá rož se je pomikal voz z dragocenim tovorom; za kipom Marije so stopali belooblečeni otroci, za njimi duhovniki in redovi in verniki z rožnim vencem v roki in s pesmijo na ustnih in v srcu.

Ko je bila sredi vrta, ki pripada kolegiju, so ji pripeljali bolnike, med njimi tudi težko bolno sestro Beatrice iz Dadarja pri Bombayu.

In tu je začetek zaupane skrivnosti...

Vsi zdravniški poizkusi, da vrnejo sestri zdravje, niso izdali nič; bombayski zdravniki so ugotovili težko bolezen hrbtnega mozga v visokem napredovanju.

“Ko sem izvedela, da prihaja Naša Gospa v Bombay,” tako pripoveduje sama, “sem začela z velikim zaupanjem devetdnevnic, proseč jo, naj napravi z menoj, kar hoče. Tretjega maja sem bila pri sv. maši, ki jo je daroval prevz. škof Gracijas na prostorih kolegija sv. Frančiška Ksaverija. Vesela sem bila ob misli, da bom smela prva med bolniki prejeti blagoslov z Najsvetejšim. Med tem sem molila: ‘Dobri Jezus in Njegova nebeška Mati. storita z menoj, kakor je Vama všeč...’

V hipu sem začutila strašne bolečine v hrbtu in nogah. Mrzel pot me je obliil in mislila sem, da bom omedlela. To je trajalo kakih petnajst minut. Med tem je bil blagoslov končan in pet minut za tem je Prevzvišeni zapustil ravnino.

Nesli so me k izhodu. Par korakov pred taksijem sem razsvetljena kakor po neki skrivnostni luči vstala sama brez pomoči in vstopila v avto. Ves dan sem stala na nogah, ne da bi čutila kako utrujenost. Počutim se popolnoma zdrava. Pristrčna hvala Naši Gospe iz Fatime za milost.”

Piše p. Jože Cukale D. J., Indija
(Se nadaljuje)

Semenišče Srca Jezusovega v Madrasu v Indiji. Naš rojak Pavel Bernik je v prvi vrsti, drugi s srede na desno, z brado, a brez očal.

CVETOČE SEMENIŠČE V INDIJI

Mali žmaren praznujemo. Veliik praznik za naše semenišče! Mali žmaren je lep praznik za pobožne Slovence, vsaj bil je pred leti — drugod je pa le navaden delavnik. Zakaj neki naj bi ga tako slovesno obhajali tu v poganski Indiji?

8. septembra 1936 leta, prav na dan, ko sv. Cerkev poje o Mariji-Zarji, iz katere je izšlo Sonce božje pravičnosti, je zažarela v madraški nadškofiji zarja novega upanja za katoliško Cerkev; ustanovljeno je bilo novo semenišče, iz katerega naj bi izšle one "luči", o katerih je govoril Jezus Kristus, ko je rekel apostolom: "Vi ste luč sveta" — apokaliptični duhovniki, misijonarji indijske krvi, na katere je bil računal že veliki papež Leon XIII., ki je ustanovil indijsko katoliško hišo-rariho prav kakih 50 let poprej.

Pred 14 leti, ko je bilo to semenišče ustanovljeno, je štelo le kakih 20 mladih fantov, ki so se latinščine učili. Par let pozneje je bil pridejan modroslovni tečaj, potem pa še bogoslovje. Leta 1943 je bilo posvečenih prvih pet duhovnikov, potem še trije... dva, lansko leto kar osem; dva semeniščnika sta pa vstopila v salezijansko družbo ter bila že tudi posvečena v duhovnika. V prvih 14 letih 20 duhovnikov! Sedaj imamo 92 semeniščnikov: 19 v bogoslovju, 30 v modroslovju ter 43 v pripravljalnem tečaju, ki bo pa kmalu drugam premeščen. Kakih 70 se jih je prijavilo za našo nadškofijo, druge so pa poslali iz drugih škofij in misijonskih pokrajin, štiri celo iz Sijama, da se tu izšolajo.

Naš nadškof mshr. Ludvik Mathias je prišel v Madras leta 1935 iz Asama, kjer je z izrednim uspehom misijonaril kakih deset

let, bil prvi škof ter dvignil število kristjanov od 16 tisoč na 60 tisoč. (Naši misijonski prijatelji in dobrotniki, posebno s Primorskega, se mogoče še spominjajo slovenskega misijonarja g. Mlekuša, ki je tam misijonaril, a v napornem delu vse prezgodaj podlegel.) Go je mshr. Mathias prišel v Madras kot nadškof, se je zavzel za ustanovitev lastnega semenišča ter takoj poprosil za pomoč po katoliških državah Evrope, posebno še v rodni Francoski. Ko je že imel načrte za primerno poslopje, je pa Božja previdnost vmes posegla. Kakih 20 km od Madrasa, v trgu Punamali (Poonamallee), so bili Angleži zgradili koncem prejšnjega stoletja veliko vojašnico ter vojaško bolnišnico za bolne ter okrevajoče vojake in oficirje, a so ta kraj kmalu zapustili. V vojašnici se je namestila šola za slepce, bolnišnica je pa ostala še dalj časa zapuščena, dokler je niso ponudili za dokaj zmerno ceno g. nadškofu. V par mesecih je le-ta poslopje prenovil in opremil, tako da je bilo za Mali žmarn vse v redu. Stavba je res lepa ter nalašč za vroče podnebje zgrajena. Angleški stavbniki v Indiji so pač vedeli, kaj pomeni živeti ali celo bolan biti v teh tropičnih krajih. Dolgi, senčni hodniki obdajajo zračne sobe tako v pritličju kot v prvem nadstropju. Na mogočne stebre ter na velike oboke je g. nadškof dal vzdati marmornate ploščice z imeni dobrotnikov, ki so prispevali po 20 do 40 dolarjev, nad vrata in nad okna pa je dal pribiti majhne medene ploščice z imeni dobrotnikov, ki so prispevali 3 ali 5 dolarjev. Seveda je še dokaj stebrov, obokov, oknov in vrat brez take ploščice. Stavba je res lepa, prostorna.

A to samo po sebi ne zadostuje. Profesorji in kleriki ter dijaki ne živijo od zraka in sence, treba je hrane, knjig in drugih šolskih potrebščin za kakih sto ljudi, in to z dneva v dan in v teh časih! Stroški so ogromni — mesečno pride na osebo več kot 10 dolarjev stroškov. A g. nadškof ima na svojem girov presv. Srce Jezusovo, Marijo Pomocnico, gorečo bakijo ter sidro z besedami: "Aude et spera" — "Drzni si in upaj". Semenšče je posvetil presv. Srca Jezusovega, svoje semenščnike pa smatra za puncice svojega očesa. Zanje tika na dobra srca girov sveta. Dobro se zaveda, kaj so papeži zadnjih 50 let rekli in priporočali glede vzgoje domačih duhovnikov. Na vrtu pred vhodom v semenšče je dal postaviti lep kip presv. Srca Jezusovega. Izpod vzhodja sedem jagjed bruha svežo vodo: simbol sedem sv. zakramentov ter milosti božje, ki naj bi jo sinovi Indije delili med svojimi brati. Presv. Srce Jezusovo z razprostitimi rokami vabi k sebi velikodušne indijske fante. Hvala Bogu, da se Mu jih vsako leto lepo gteviilo odzove. Pridejo posebno od jugozapadne malabarske obale, iz družin, ki se s ponosom zovejo "kristjani sv. Tomaža". Se morajo naučiti novega jezika Tamil, ki je nekam podoben njihovega, a ima drugačno pisavo; v par letih ga dobro obvladajo.

Med temi fanti in kleriki sem preživel lepo vrsto let; dve, ko sem še sam bil klerik, ter pet kot duhovnik. So dobrodušni, še dokaj nadarjeni, preprosti. Se zelo zanimajo, kaj se po drugih katoliških krajih sveta godi. Seveda sem jim moral razložiti vse o Jugoslaviji in Sloveniji, posebno še ko so tudi tukajšnji časopisi o njej pisali. Sočustvujejo z našo mučeniško domovino in molijo zanjo, ču-

dijo se našemu katoliškemu tisku. Pred vojno sem namreč marsikaj lepega iz Slovenije dobil, sedaj pa iz daljne Argentine. Posebno za misijonsko nedejajo si mi ni treba glavo beliti, kaj bi dal v stensko omarico za oznanila. Jo lanko napominj in lepo ilustriranimi "katoliškimi misijoni", ki jih skrbno hranim.

Ko živim in delam v tem tako lepo napolnjenem semenšču tu v poganski Indiji, ko prisostvujem lepim obredom magiškega posvečenja, ko sem navzoč pri prvih sv. masah, mi misli nehote pohite v našo Slovenijo, ki je pred leti vsako leto dala lepo številu poklicev semenščem ter redovnim družbam, mislim na zaprto ali skoraj zaprto semenšče, mislim na tako slovesne nove maše z mlaji, možnarji in pritrkovanjem, a z žalostjo tudi na prazne novicijate, na naše duhovnike ter redovnike-mučence, na one, ki ječijo po ječah, na prevzvišenega g. škofa v izgnanstvu, na naše semenščnike v begunstvu. A prepričan sem — če se bomo mi Slovenci v tujini, velikodušno zavzeli z osebnim delom, z gorečo molitvijo in tudi z gnotno podporo za misijone ter za vzgojo domačih duhovnikov v misijonih, se bo tudi dobri in vsemogoci Bog čim prej zavzel za našo usuznjeno domovino in za njene duhovnike ter duhovniške poklice.

Vse rojake, misijonske prijatelje in dobrotnike, razkropljene širom sveta, najlepše pozdravljam! Vsem iz srca želim prav blagoslovljeno novo leto 1951. Naj Vam Deteece Jezušček s svojimi majbnimi, a tako radodarnimi ročicami, podeli obilico svojih milosti. Betlehemski angelci pa naj čim prej zapoje svojo pesem veselja in miru nad to pogansko Indijo ter nad našo sedaj krvavečo in preganjano katoliško Slovenijo!

Bernik Pavel

BORBA V BARAGOVEM MISIJONU

2. HUDOBLJA V AKCIJI

Z g. Wolbankom sva nadaljevala z misijonskim delom tako ravnodušno, kot da bi okrog naju sploh ne bilo rdečih, dasi sva vedela in čutila, kako sva nadzirana.

Spet se je nabralo okrog 40 žolarjev, ki so z vso vnemo poslušali krščanski nauk in se odločili za vstop v Cerkev. Poleg šolske mladine se je tudi ta ali oni odrasli prijavil za katehumenta, tako srednješolski profesor angleščine, ki je iz protestantizma prestopil v katoliško Cerkev ter si pri krstu nadel ime Peter, skala, na katero je Kristus sezidal svojo Cerkev.

Misijon je spet oživel. Dispanzer je bil od bolnikov stalno oblegan. Da apostolsko delo ne bi trpelo, je g. Wolbank določil za dispanzer le po dve uri na dan. Rdeči so z zavistjo gledali najino delavnost, a javno si proti nama še niso upali nastopiti, ker so videli, da naju imajo Ningtunčani radi, pogani še bolj kot katoličani.

"RIŽNI KRISTJANI"

Zato je odpadnik Kralj, šef policije, začel iskati med slabimi katoličani zaveznikov.

Skoraj dnevno je prihajal v ženski zavod, kjer je stanovalo več takozvanih "rižnih kristjanov". Svoj čas so v tisti hiži stanovali usmiljenke, vodile dispanzer in vzgajale sirote. Ob prihodu slovenskih lazaristov sem kaj je bila ta hiža polna rižnih kristjanov, ki so se semkaj natepli od vseh strani in hoteli živeti na račun Cerkve. Škof nam je takoj naročil, naj v ženskem zavodu napravimo red in odslovimo iz njega slabe kristjane. Te kočljive zadeve se je bilo mogoče žele sedaj lotiti. Še pred prihodom rdečih sem začel s čiščenjem. Najprej sem izselil najbolj obrekljivo žensko, ki sem jo ponovno zasačil pri kraji cerkvene imovine. Za ostale sem čakal ugodnejše prilike in jim vnaprej povedal, da jih ob prvem večjem prestopku odslovim.

Ob prihodu komunistov so pa ti rižni kristjani hoteli "napeljati vođa na svoj mljn", misleč da homo misijonarji radi komunistov izgubili glavo in nje pri miru pustili. Na drugi strani pa je Kralj brž spoznal, da mu bodo ti rižni kristjani še najboljše orožje proti nam. Začel jih je gčuvati proti nam, naj se nama upro, naj naju oblatijo in naj okrog naju vohunijo zanj. Hotel je torej iz njih vzgojiti prave "terence" v misijonski hiši.

hkrati pa se je napram nama kazal zelo prijaznega, hoteč s tem svoje načrte prikriti. Sliatec vedno večjo kontrolo in omejitve, sem se čimprej odpravil na misijon v sosednje okrajno glavarstvo, kjer je tudi že lepa kapeca z župniščem in bi katoličani radi čimprej dobili lastnega duhovnika. Misijon sem v miru opravil. Nazaj grede sem pa že imel težave: kralj je namrec poslal za menoj policijo in skoraj bi me odpeljal v preiskovalnico in zapor, pa so mi zaenkrat samo zabičali, da brez dovoljenja oblasti ne smem več iz Ningtuja venkaj na deželo.

Ko sem se vrnil domov, me je Kralj prišel brž obiskat, ves prijazen, sprašujoč po tem in onem. Dasi je prav on poslal vojake za menoj, se je delal, kot da nič ne ve o potrebnosti kaknega dovoljenja za bodoče moje kretanje po deželi in mi niti ni hotel povedati, kam naj se za to dovoljenje obrnem.

Med tem je pa Kralj že dobro nakuril proti misijonu prebivalce ženskega zavoda, kar se je kmalu tudi na zunaj izrazilo. Nekega petka je g. Wolbang posvaril družino Fu, stanujočo v zavodu, naj vendar ob petkih ne jedo svinjskega mesa, s katerim so se ravno gostili. To svarilo je povzročilo pravatni ogenj v strchi. Fu Marija je začela divjati, očitati g. Wolbangu vpricho poganov najhujše pregrehe in ga zmerjati s hudičem. Ko sem jaz za to zvedel, sem zahteval, da Fu Marija vse krivične očitke javno prekliče (nujno potrebno radi poganov...!), sicer da je odstovljena iz cerkvene hiše. Družina Fu je raje izbrala izselitev, obenem pa nam zagrozila, da nas zatoži rdečim. Res so šli h Kralju in mu natvezli ne vem kaj vse o naju.

Glavni njegov špijon je pa bil še vedno v cerkveni hiši: Jang Ninfa, katere mož je bil že v službi rdečih. Kot kača je bila sicer do naju prijazna, med tem pa pletla proti nama spletke. Kmalu se ji je ponudila izredna prilika.

DEJANJE LJUBEZNI

Iz Ningtuja je zbežal skupaj s svojo materjo na deželo znani kuomingtanski funkcionar, katerega so bili rdeči skrbno iskali. Na deželi mu je mati težko zbolela. Dasi so bili vsi člani družine že katoličani, je bila ona še poganka. No, njen sin je dobro poznal sočutno srce g. Wolbanka. Lepega dne prinesejo na nosilih to na smrt bolno poganko pred župnišče in me milo prosijo, naj jo sprejemem v ženski zavod, kjer naj bi jo g. Wolbang zdravil. Prepričeval sem jih, da je to za misijon nevarno, zlasti ker so katoličani, stanujoči v cerkveni hiši, nezanesljivi. Niheč od sorodnikov je ni hotel sprejeti, videl pa sem, da bi v nekaj dneh umrla, a se je pred smrtjo hotela pripraviti še za sveti krst. Zato sem jo sprejel in jo prepustil v oskrbo g. Wolbanku. Lepo se je pripravila na prejem zakramentov. Gospod jo je krstil in mazilil, nakar se je mirno preselila v večnost.

Ninfa mi je takoj očitala, da sem storil pravi zločin, ko sem v cerkveno hišo sprejel bogatinko. Položaj je bil res nevaren. Da bi se lepo pripravil na vse, kar bi prišlo, sem začel opravljati svoje osemndnevne duhovne vaje in vse posle prepustil g. Wolbanku. Ta

je o vsem natanko poročal Kralju, kako in zakaj smo žensko sprejeli, pokazal mu jo je na mrtvaškem odru, nato pa žensko pokopal.

SUROVA PREISKAVA

Kmalj zaključim duhovne vaje — 30. novembra 1949 — že pridrvi 10 oboroženih policistov v mojo sobo, 6 pa jih ostane zunaj in zastraži vrata. Divje sikajo vame, da sem dal zavetje zločinki in da se verjetno njen sin še skriva pri meni. Takoj nato se politični komisar usede za mizo z 10 policaji okrog in mi začne naštevati zločine: Sprejel si zločince (pokojno ženo), mu dal zavetje. Nisi ga prijavil policiji, prav tako ne njegove smrti ne njegovega pokopa. Zaslužiš občutno kazen... — Glede prijave smrti in pokopa sem odgovoril s pisмено izjavo, ki so mi jo podpisali sorodniki pokojne, da bodo oni sami vse uredili pri oblasteh. Policiji, to je Kralju, šefu policije, je žensko prijavil g. W., ker sem bil jaz tedaj zadržan. — Kralj, ki je bil pri zaslihevanjih in preiskavi tudi navzoč, je to tajil. Tedaj je pa g. Wolbanka pogrelo; vstal je, velik kakor je, s sveto jezo pokazal s prstom na Kralja in vpricho vseh dejal: "Lažeg!" Položaj je postal mučen. Kralj je molčal. Politični komisar je pa položaj diplomatsko rešil, rekoč: "Sta pač storila veliko delo usmiljenja, a dejstvo ostane, da sta dala zavetje zločinki, in po zakonu bi morala biti kaznovana. Milostno vama odpuščam, pač pa bomo natančno preiskali vaš misijon."

Nato je poslal pet policajev v mojo, pet pa v Wolbankovo sobo. Vse so pretaknili, zlasti vse knjige in pisma. Odpreti sem jim moral celo tabernakelj in ciborij s posvečenimi hostijami, ker so mislili, da imava tamkaj skrite srebrnike in zlato. Pri preiskavi so bili silno surovi, tako da so šolski otroci, ki so to videli, glasno jokali, učitelj Chou Karel se pa tresel kot šiba na vodi. Le midva sva ostala mirna in z žalostjo opazovala, kakšen satanizem diha iz teh ljudi. Očividno so bili silno nejevoljni, ker niso nič našli, ko so jim vendar katoličani ženskega zavoda govorili o številnih srebrnikih, ki da nama jih je umrla ženska zapustila. Odnegli so pa s seboj dve najini pismi, nekaj ameriških revij in pa slovenske "Katoliške misijone", češ da bodo pregledali, s kom imava stike, kajti "ljudstvo" da naju je obtožilo špijonaže.

Že čez dva dni mi je Kralj vse vrnil, razen "Katoliških misijonov", a zahteval, naj se pisмено izjavim, da sem prekršil državni zakon in da se nameravam poboljšati. Previdno sem napisal, da sem se po mnenju Kralja pregrešil zoper zakone, ker sem dal zavetje "zločincu", in da obljubljam v bodoče natančno izpolnjevati vladne odredbe. G. Wolbang je pa moral napisati zdravniško potrdilo, za kakšno boleznijo je ženska umrla.

Kralj se je pri vsem tem izdal, da je NAJIN SOVRAŽNIK in da bo v bodoče budno sledil najinim korakom. Midva sva na prvič povedala javno kristjanom, da so rdeči med katoličani NAŠLI JUDEŽA, ki naju je izdal in tožil in s tem povzročil najino preganjanje in da ta Judež še vedno uživa gostoljubje cerkvene hiše. (Se bo nadaljevalo.)

DELO ZA CERKVENO ZEDINJENJE

1. POGLED

na skoro dvatisočletno zgodovino katoliške Cerkve nam pove, da je bilo v zapadni Cerkvi vedno stremljenje za zedinjenjem. Mi zapadni katoličani hrepenimo, da bi se ločeni bratje na Vzhodu z nami zedinili v isti Kristusovi Cerkvi. Nad tisoč let smo živeli v eni in isti Cerkvi. Učenje velikih cerkvenih učiteljev, kakor sv. Atanazija, treh velikih Kapadocijcev: Bazilija, njegovega brata Gregorija Nisenskega in Gregorija Nancijanškega, dalje Efrema Sirca, Cirila Jeruzalemskega, Epifanija Salamiškega, Janeza Krizostoma, Cirila Aleksandrijskega in mnogih drugih cerkvenih učiteljev cenimo zapadni kristjani kot skupno dragoceno dediščino iz prvih krščanskih časov. Zato smo si torej blizu drug drugemu. Izmed vseh drugih krščanskih veroizpovedanj smo zapadni katoličani najbližji vzhodnim kristjanom v vprašanjih vere in morale.

Žal, da je bila edinost, ki je trajala stoletja, koncem 9. veka začasno in leta 1054 za trajno pretrgana. S človeškega in krščanskega stališča je bila ločitev Rima in Carigrada usodepolna za Vzhod in Zapađ. Žal da se je ta prepad med latinsko in grško Cerkvijo tekom naslednjih stoletij še poglobil.

2. V MIRNI ZGODOVINSKI OBLIKI

naj bo tu pojasnjena goreča želja katoliške Cerkve po zopetnem zedinjenju grške in latinske Cerkve. Vedno in vedno so veliki bogoslovci z grške in latinske strani skušali najti pota, kako priti do zaželenega zedinjenja.

To nesrečo, ki je nastala vsled razkola, je spoznal z bistrim očesom papež Gregor VII. Z apostolsko gorečnostjo je delal na obnovitvi razrušene edinosti. Že l. 1098 je sklical papež Urban II. v Bari v Italiji cerkveni koncil, da bi določil načela za zedinjenje grške in rimske Cerkve. Na tem cerkvenem zboru je uspešno sodeloval slavni bogoslovec Anselm Kanterburiški. Milanski nadškof Peter Grosolan in cesar Emanuel Komnen sta nadaljevala delo za zedinjenje.

V času križarskih vojsk je bilo doseženo začasno zedinjenje latinske z grško Cerkvijo. Pri tem so sodelovali veliki bogoslovci, kakor Njmeta, solunski nadškof, Nicefor Blamid, zlasti pa carigrajski patriarh Janez Bek. Ta je bil sprva protivnik, pozneje pa velik borec za zedinjenje.

Cesar Mihael Paleolog je stopil l. 1263 radi zedinjenja v pogajanje s papežem Urbanom IV. Najuglednejši zapadni bogoslovci, med njimi Tomaž Akvinski, so pripravili znanstvena preudela in lijonski koncil l. 1274, na katerega je papež Gregorij V. povabil cesarja Mihaela, je privedel do zedinjenja, ki pa je trajalo komaj 8 let. Stare rane še niso bile zaceljene, ko so bile že nove zadane. Šele 17. vesoljni cerkveni zbor v Ferari-Florenca l. 1438—39 je zopet privedel do splošnega zedinjenja. Izjavo za zedinjenje so pod-

pisali 5. julija 1439 po večini grški in orientalski škofje.

Izredno zasluęo za ta uspeh so imeli Besarjon, nicejski nadškof, Izidor, ruski metropolit, dalje Latinci: kardinal Cesarini, Nikolaj Cusa, dominikanec Janez Torquemada in Janez Ragusanski in kamaldulenski opat Ambrozij Travorsari. Pa tudi tokrat je prišlo vsled zunanjih težkoč in ker nista bila prej ljudstvo in nižja duhovščina katehetsko poučena, polagoma k novemu odpadu od cerkvene edinstva.

Že l. 1443 so trije vzhodni patriarhi odstavili kijevskega metropolita Metrofana in cesarju, ki je bil naklonjen uniji, zapretili z izključitvijo iz Cerkve. Veliki knez je zaprl kijevskega metropolita Izidorja. Temu se je posrečilo zbežati v Rim v septembru 1443. Carigrajski patriarh Gregorij Mamas (1445 do 1451), ki je bil tudi naklonjen zedinjenju, je bil prisiljen zapustiti svoje mesto.

Še enkrat je poskusil zadnji grški cesar Konstantin XII. stopiti v stik s papežem Nikolajem V. Kardinal Izidor Ruski je mogel 14. decembra 1452 v prisotnosti cesarjevi, mnogih knezov in 300 duhovnikov praznovati praznik zedinjenja v cerkvi sv. Sofije v Carigradu. Osvojitev Carigrada po Turkih v naslednjem letu je uničila upalno zedinjenje.

Patriarški prestol je radi davka ob volitvah in radi letnih plačil postal sultanov denarni vir. Zaman so skušali Rimu prijazni patriarhi Nefon II., Rafael II. in Jeremija III. doseči zedinjenje.

Delo za zedinjenje se je kljub političnim težavam nadaljevalo s posameznimi narodi, in sicer čisto za uspehi.

Del Rumunov je sklenil zedinjenje z Rimom za časa kralja Janeza in papeža Inocencija III. (1198—1216). Obdržali so svoj cerkveni (staroslovenski) jezik, slovansko liturgijo in svojo disciplino.

Unija se je utrdila, ko se je zedinil z Rimom cesar Janez Paleolog star. v l. 1369 in ko je prešel na katolištvo moldavski knez Lacko. Večji obseg je zavzelo zedinjenje v 177. stoletju.

Dogovore o zedinjenju z Armenci so vodili papeži: Gregor VII., Inocencij II., Lucij III., Gregor IX., Klemen IV., Nikolaj VI., Klemen VI., Benedikt XII., Evgen IV. in d'ugi. Šele napor Mehitarja (umrl 1749) so dovedli do trajnega uspeha.

L. 1576 je bilo v Brestu na Poljskem zaključeno zedinjenje z Rusini (Malorusi, Ukrajinci). Okrepilo se je v letih 1720, 1798 in 1809. Šele tolerančni edikt carja Nikolaja I. 1905 je olajšal katoliški Cerki unijsko delo v Rusiji. Skupno število prestopov v katoliško Cerkev je tačas znašalo okoli 500.000.

3. RIM

ni nikdar jenjal nuditi ločenim bratom roke za spravo in zedinjenje. Naporji so bili vedno venčani z uspehom, četudi ne v celoti, toda

v manjšem obsegu, pri posameznikih in pri skupinah.

Ena glavnih skrbi katoliške Cerkve je bila vsestranska zadovoljiva rešitev obrednega vprašanja. Dasipravno Cerkev ceni zunanjo enotnost liturgije kot izraz notranje enotnosti, toda pravtako uvaža bogastvo ter globoki in prekrasni smisel bogoslužja vsake druge Cerkve. Cerkev priznava mnogoterost obredov in jih goji in želi v tem važnem vprašanju uvesti popolno harmonijo učenja in življenja.

Značilne za neumorno in ljubeznivo skrb katoliške Cerkve za ločene brate so

4. SMERNICE,

ki jih Vatikan daje apostolom unionistom (misijonarjem), da pravilno ravnajo z ločenimi brati orientalskega obreda. Papež Gregor XV. je ustanovil misijonsko centralo "Congregatio de propaganda fide", ki se kar kratko imenuje "Propaganda". V vprašanju obredov "Monita ad missionarios in partibus Orientalibus" (Navodila misijonarjem v pokrajinah Vzhoda), ki jih je izdala Propaganda l. 1669, med drugim izrečno pravijo sledeče: "Misijonarji, ki delujejo na Vzhodu, morajo skrbno razločevati med stvarmi, ki spadajo v cerkvene obrede, in onjmi, ki spadajo v vero in disciplino in ki se morajo ohraniti. Vera mora biti v vzhodni in zahodni Cerkvi ista. Toda disciplinske postavbe in cerkveni obredi so lahko v vsaki Cerkvi različni. Ta razlika v cerkvenih obredih je popolnoma v skladu z edinostjo vere."

Radi tega naj misijonarji (unionisti) v slučajih, kjer gre za povrnitev Grkov v katoliško Cerkev, jasno in odkrito povedo, da grških obredov rimska Cerkev niti ne zameta niti ne spreminja, ampak jih odobrava. Misijonarji naj opozarjajo, da so rimski papeži s popolnoma jasnimi besedami vztrajali pri tem, da se posebni obredi vzhodne Cerkve ohranijo v vsem svojem obsegu in v vsej svoji čistosti."

V konstituciji "Misijonarjem, poslanim po Orientu" je Benedikt XIV. leta 1775 določil sledeče:

"Člen 18. . . Pri vseh delih za izkoreninjenje zmot, katerim so morda zapadli vzhodni narodi, so se rimski papeži na vso moč trudili, da se puste nedotaknjeni njih sveti običaji, ki so jih imeli do razkola in ki so jih črpali iz svoje liturgije in iz svojih starih častiljivih obredov. Nikdar niso rimski papeži želeli, da bi verniki pri prestopu iz vzhodne Cerkve v katoliško zapustili svoje obrede in sprejeli latinske. Taka zahteva bi imela za posledico uničenje vzhodne Cerkve, grških in orientalskih obredov. To bi bilo nasprotno postopkom in mnenjem sv. Stolice."

5. POSKUSI ZA ZBLIŽANJE GRŠKE IN LATINSKE CERKVE V NAJNOVEJŠEM ČASU

so zelo živahni. Vedno so bili papeži zavzeti za to, da se ne vmešavajo v politiko, pač pa da pazijo na vse, od česar zavisi Cerkev in božje kraljestvo na zemlji.

Zelo uspešno delo za zedinjenje je koncem prejšnjega stoletja vršil v grški Cerkvi zelo čislani patriarh Joahim IV. Še pred svojo izvolitvijo za patriarha si je l. 1853 osebno izposloval pojasnila v Rimu o posameznih točkah. Pozneje je ta grški cerkveni hierarh, odlični zastopnik tako imenovane "lalčne stranke" na Vzhodu, videl vedno v zvezi z Rimom prerojenje in poživljenje verskega življenja.

6. PAPEŽ PIJ IX.

je v svoji veliki ljubezni za vzhodne Cerkve z bulo "Romani Pontificis" z dne 6. januarja 1862 ustanovil poseben oddelek Propagande za potrebe grške Cerkve, "Congregatio pro negotiis ritus orientalis" (Kongregacija za potrebe vzhodnega obreda). V posebni okrožnici je povabil Orientalce na vatikanski koncil.

7. PAPEŽ LEON XIII.

si je pridobil častno ime "vzhodnega papeža", ker je pokazal vzhodnim Cerkvam svojo očetovsko skrb na ta posebni način, da je ustanovil semenišče za Armence, Maronite, Grke in Rusine.

Veliko versko gibanje je povzročila papeška enciklika "Grande munus" z dne 12. septembra 1880 o sv. Cirilu in Metodu, ki ju katoliški in pravoslavni Slovani časte kot apostola. Iznašla sta slovansko abecedo (glagolico) in s temi črkami pisala v staroslovanskem jeziku svete knjige, ki so bile potrebne za bogoslužje. Po smrti sv. Cirila l. 869 je sv. Metod (umrl 885) skončal prevod vsega sv. pisma razen knjige Makabejcev.

L. 1894 je sklical papež Leon XIII. vzhodne katoliške hierarhe v Rim. Enciklika z dne 20. junija 1894, v kateri pozivlja papež vzhodne disidente k zedinjenju z rimsko Cerkvijo, je imela sledečo važno izjavo: "Nagibani po božji ljubezni in skrbi za zveličanje vseh, ne pa iz človeških razlogov, želimo spravo in zedinjenje s Cerkvijo. Želimo popolno in celo zedinjenje. To zedinjenje ne pomeni drugega kakor soglasnost z verskimi resnicami, ki jim sledimo, in izmenjavo bratske ljubezni. Istinito zedinjenje je tisto, katero je določil in želel ustanovitelj Cerkve, Jezus Kristus in ki obstoji v edinosti vere in uprave. Ni nikakega dvoma o tem, da niti mi niti naši nasledniki ničesar ne odvzamemo od Vaših pravic niti od privilegijev niti od privilegijev vaših patriarhov ali od verskih običajev vsake ločene Cerkve. Cerkev je vedno bogato delila privilegije z ozirom na izvor in običaje, ki so vsakemu narodu lastni, in bo tako tudi vedno ostalo."

K tem privilegijem spada pravica pravoslavnih duhovnikov, da se smejo oženiti pred posvetitvijo. Druga žentev za duhovnike je tudi v pravoslavni Cerkvi nedovoljena.

Papež Leon XIII. je uvaževal stare častiljive obrede vzhodne Cerkve v posebnih odredbah bule "Orientalium dignitas Ecclesiarum" z dne 30. novembra 1874. V tej konstituciji stoji izrečeno:

Št. XI. . . Ako se je kje kaka občina, dru-

žina ali oseba, ki je bila prej ločena, povrnila h katoliški edinosti pod izrečnim pogojem, da sprejme latinski obred, je ta oseba, družina ali občina zaenkrat vključena v ta obred. Ako pa ta pogoj ni bil postavljen in je bila le odsotnost vzhodnega duhovnika povod k sprejetju latinskega obreda, tedaj so ti zedinjenici s katoliško Cerkvijo dolžni se vrniti k svojemu obredu, kakor hitro pričujočnost vzhodnih duhovnikov da temu možnost."

Ljubezen papeža Leona XIII. do vzhodne Cerkve je šla tako daleč, da se je ogibal izrazov "razkol, razkolniki" in je rabil izraza "ločeni bratje" in "disidenti".

8. PAPEŽ PIJ X.

je določil iz posebnega spoštovanja do vzhodnega obreda dve rimski cerkvi za ta obred, namreč San Lorenzo ai Monti za Ruse in San Salvatore alle Capelle za Rumune, dalje je papež sam prevzel protektorat nad grško opatijo Grotta Ferrata.

Zedinjenim Grkom je dal lastnega škofa, na Ogrskem bivajoči grški katoličani so bili združeni v lastno škofijo. Z blagoslovom papeža so sklicali zedinjeni Melkiti ali arabsko govoreči katoličani grškega obreda lastno sinodo. Škofje vzhodnega obreda so bili poslani k številnim rusinskim unijatom v Severni Ameriki.

Papež Pij X. je prisostvoval slovesni službi božji, katero je opravil melkitiski patriarh Ciril VIII. v stari častiljivi liturgiji sv. Janeza Zlatoustega, in je blagoslovil Grke in Latince v grškem jeziku.

L. 1908 je papež proglašil jubilej sv. Janeza Zlatoustega s slovesnostmi v vzhodnih zedinjenih obredih. S konstitucijo "Tradita ab antiquis" z dne 14. septembra 1912 je dovolil prejemanje sv. obhajila po različnih obredih.

9. PAPEŽ BENEDIKT XV.,

mirovni papež, je posvetil svojo očetovsko ljubezen ubogemu armenskemu narodu, ki je bil po vojni zelo prizadet. Dalje je postavil v Rimu eritrejski kolegij za vzgojo etiopskih duhovnikov. S posebnim motu propriem z dne 1. maja 1917 je od papeža Pija IX. ustanovljeni oddelek za vzhodne obrede povzdignil v samostojno kongregacijo za vzhodno Cerkev (Sacra Congregatio pro Ecclesia Orientali). Papež sam je prevzel predsedstvo te kongregacije.

Očetovska skrb papeža Benedikta XV. za pravoslavne Ruse se je pokazala med drugim tudi v tem, da jih je sploh imenoval pravoslavce.

Da bi za unionistično delo vzgojil izobražene duhovnike v vzhodnem vprašanju, je ustanovil v Rimu Vzhodni institut. Na podlagi teh študij naj bi se gradilo trajno zedinjenje Vzhoda in Zapada.

10. PAPEŽ PIJ XI.

je nadaljeval unijsko delo svojih prednikov s sveto gorečnostjo in je smatral zedinjenje

zahodne in vzhodne Cerkve kot eno največjih del svojega pontifikata. Težkoče teh unionističnih stremeljenj izraža v sledečih besedah: "Z upom na uspeh pri tem delu moramo poskusiti pod tremi pogoji: Mi se moramo osvoboditi zmotnih mnenj, ki so nastala tekom stoletij z ozirom na vero in ustroj vzhodnih Cerkva. Vzhod mora s svoje strani stremeti po podrobnejšem spoznavanju vere svojih očetov. Končno se mora vršiti od obeh strani izmenjava mnenj v duhu bratske ljubezni."

Ta apostolski duh dihajo skoro vsi nagovori, ukazi in naprave tega papeža. Pristrane besede grško-slevanski Cerkvi je naslovil l. 1923 ob jubileju sv. Jozafata. Ta menih reda sv. Bazilija je bil kot nadškof v Polocku na Ruskem neumorno delaven za zedinjenje grško-slovanske Cerkve z rimsko. V l. 1623 je pretrpel kot žrtev dela za zedinjenje mučeniško smrt.

Očetovsko nujen poziv k sodelovanju za zedinjenje ruske Cerkve z latinsko Cerkvijo je poslal papež 23. marca 1924 na opata — primasa benediktincev. Izrazil je željo, da se ustanovi benediktinska kongregacija slovanskega obreda z glavno opatijo v Rimu. Ta želja papeževa se izpolnjuje.

Naj navedemo še nekaj radostnih dejstev za zedinjenje:

V Atenah na Grškem je bilo s pomočjo msgr. Calvassyja ustanovljeno grško-katoliško semenišče vzhodnega obreda. Prav tako je bil ustanovljen samostan sester presv. Device. Pouk in liturgija sta v grškem jeziku. V Carigradu se je l. 1914 usanočila mala kongregacija reda sv. Benedikta za Gruzince, kar je našlo pri pravoslavnih Gruzincih velik odziv. V Harbinu se mnogo Rusov sledilo zgledu svojega duhovnika Koronina in so izjavili papežu svojo podložnost. V Ameriki je škof Džubaj s 30 svojimi duhovniki sprejel unijo. V vasi Nižna se je duhovnik Potanik Emeljajnov vrnil s svojo čredo v naročje katoliške Cerkve.

V konzistoriju z dne 18. decembra 1924 je papež Pij XI. v svojem nagovoru rekel sledeče: "Nemalo nas je razveselil IV. kongres Apostolstva sv. Cirila in Metoda, ki se je vršil v juliju 1924 na Velchradu. Kakor trije prejšnji kongresi, tako naj bi tudi ta služil zedinjenju ločenih vzhodnih narodov z rimsko Cerkvijo... V ta namen se je zbralo v prej imenovanem mestu precejšnje število mož, ki so v starih spornih vprašanjih temeljito podkovani. Po želji, ki smo jo v poslanici na nadškofa v Olomucu izrekli, je prišlo na kongres nekaj ločenih bratov, dočim so vsi drugi brez izjeme od daleč pazljivo sledili razpravam kongresa. Na obeh straneh so pokazali za časa izmenjave mnenj svojo dobro voljo... Neobhodno je potrebno, da se na univerzah in seminarjih latinske Cerkve proučuje kolikor mogoče podrobneje vzhodno vprašanje in sorodni predmeti..."

ANTON MERKUN, USA

Oče velikih jezer

RAZMETANI PAPIR

Vrata v sobo so bila priprta. Zunaj je visela neizrazita sivina. Na razpokanih tleh sta se dolgočasili muhi, na mizi je ležal sveženj papirja. Veter, ki je od časa do časa potegnil iz sivine, je zganil razmetani papir, kakor bi hotel prebirati njih vsebino. Podolgovate, včasih v hitrici napisane črke so hotele naslikati življenje misijonarja v severnih pokrajinah. On sam jih je pisal, misijonar Baraga.

* * *

1853

Januar.

Slovar je sestavljen. Deo gratias! Rokopis obsega 1700 strani. Ko ne bi bilo Assininsa, indijanskega poglavarja, bi verjetno tudi slovarja ne bilo, toliko mi je pomagal. Mojim naslednikom bo lažja pot do indijanskih src.

Marec.

Čas teče brez besed mimo in spreminja stvari in ljudi; gradi in podira, zdravi in ubija. V nas reže poteze, blagodejne in boleče, kakor nam je pač namenil ljubi Bog. Končno pa: karkoli nam že prinaša, je dobrodošlo, v misijonih dvakrat dobrodošlo.

Prav zadnje potovanje je preveč kričeče, da bi ga ne vrgel na papir. 3. t. m. sva z Johnom odrinila preko michiganskega polotoka. Štiri dni s krpjami na nogah, šest dni na saneh. (Na saneh se nam je pridružilo še šest tovarišev). Hm, nerodne so noči v gozdu. Sani so dva dni prav prijazno držale preko ledene plošče. Tretji dan pa — nikdar ga ne izgubim iz spomina. John — malo trme je v tebi, kajne Johnček? — je podil konja kot za stavo. Pa smo ga vsi naganjali za drugo pot. Led je postajal sumljivo tenak in večkrat so zarežale v njem razpoke. A John je poganjal. "Hi, hot!" Sam ne vem, kako je prišlo do tega: v trenutku smo vsi plaval v ledenomrzli vodi. John je bil prvi spet na ledu in — menda občutil svojo krivdo — na vso moč pomagal drugim iz nezaželenega položaja. Meni je bil v napotje težki plašč, ki se je dodobra napil ledene vode in me tako z vso silo vlekel pod led. No, sami smo se še nekako spravili na suho. Teže je bilo s konji, ki so do vratu plaval v vodi. Sever je bril in piskal kot za stavo, da nam je obleka na koži zmrznila. Pač žalostne figure.

Po treh miljah smo dosegli svetilnik in toplo peč. Vsi smo se spet razživel, le John je potegnil klobuk globoko na oči. Meni pa je bil najprej na skrbi slovar. Razložil sem okrog peči razmočene liste, da so se malo

posušili. Drugi so se mi smejali. Pa mi je bilo zares več za slovar kot za lastno življenje, ko sem se namakal v neprijetnem elementu.

Julij.

Srečni dan. Koliko večerov in noči sem hrepenel po njem: Slovar je natisnjen. Pomislite, ljudje božji, ideja izpred petih let je postala oprijemljiva: dobila je okusno obliko, obsega 622 strani in preselila se je iz glave v žep. (V levem žepu bo slovar zdaj moj vedni spremljevalec.) Stvarca je prav čedna in je popolna, kolikor sploh more biti popoln tak-le poskus. Na njeno zdravje takoj kozarec vode.

September.

Delo med ontognoskimi in kerveenawskimi rudarji. O Bog, so te duše zapuščene. Razkuštrani, umazani delavci, ki jim v zelenih očeh kar gori strast po denarju. Ah, kaj vse se skriva za temi bleščečimi očmi. Težko je z njimi. Ne puste do sebe. Nimajo želja po višjem. Sedanjost jim zadošča, pa naj bo še tako nizka in nezadovoljiva. Klavrna življenja. Ko bi hoteli spoznati, za kakšne višine so rojeni. Pogrezajo se v zemljo s telesom in dušo. Včasih jih običem v rudnikih. Govorim jim, da tudi globoko pod zemljo lahko hranijo želje po visokem. Pa...

Oktober.

Pismo od škofa Lefévra sporoča, da je v Detroit dospel dopis iz Vatikana, s katerim sv. oče ustanavlja gornjemichiganski apostolski vikariat. Mene je imenoval za apostolskega vikarja. 1. novembra bo v Cincinnatiju škofovsko posvečenje.

Ti sam veš, o Bog. Bom zmogel tolikšna bremena? Desettisoč duš — pol belih rudarjev in trgovcev, pol Indijancev — pa le dva duhovnika. Samo kdor je kdaj občutil odgovornost za duše, bo razumel, kakšno breme je tako imenovanje.

Moje škofovsko geslo? Naj bodo besede, ki so me že kot akademika do dna pretresle in katerih polnost vedno volj doumevam: **Eno je potrebno.** Da, le eno. Vse drugo je le senca, le kulise, le lupina. Blagoslovljeno življenje, ki se je z vsemi močmi usmerilo v to eno. Naravnaj nas, Bog, v to, da, v to eno, edino potrebno.

November.

Sault Ste. Marie — moje škofijsko mesto. Na Kranjskem je vsaka vas večja kot ta kraj. Izba v leseni koči — škofijski dvorec. Iz tega naselja raznobarnih obrazov in najrazličnejših teženj, vojakov, rudarjev in delavcev, ki kopljejo kanal, naj vodim nepregledne pla-

njave. Vsaj deset duhovnikov bi potreboval, pa cerkva in šol in učiteljev in denarja. Kje dobiti? Brez vsega tega ne gre.

Misel na ponovno pot čez morje mi je vedno bliže.

Aprila 1854.

Pogled nazaj. Le v kratkih potezah. Koncem novembra lani sem odpotoval. Enajst dni morja, neskončnega neba in veselega pričakovanja. Evropa, Bog s teboj. Dežela stare kulture, stare zgodovine. Dublin mi je dal duhovnika za irske izseljenške rudarje, Pariz bogoslovca Foxa. Sprejem pri bavarskem kralju Ludoviku v Münchenu in pri škofu Rüdigerju v Linzu. Na Dunaju sem se oglasil pri Leopoldinski družbi.

26. januarja dospel v Ljubljano. Pozdravni govori, petje in podobno. (Postal sem celo predmet sonetov. Gorje mi!)

Bolj kot v Ljubljani mi je udarjalo srce v Trebnjem. Svetli spomini iz preteklih let so se mi budili ob znanih ovinkih in vzpetinah. In Amalija, preljuba sestra! Potem sem obpri Kranju.

skal Malo vas, Dobrnič, Metliko, Šmartin Z Amalijo sva se odpeljala v Rim. Dvakrat sem bil sprejet pri sv. očetu. Najbolj me je presenetilo njegovo očetovsko sočutje z zapuščenimi indijanskimi plemeni. Dal sem mu po en izvod očipvejskega slovarja in slovnice, on pa mi je podaril zlat kelih. — Tudi Antonijo sva v Rimu obiskala.

Po Ljubljani so mi zbrali nekaj denarja. Da bi ga le veliko nabrali, saj bodo tako sirote več dobile. Uboga neznana ženica je dala en krajcar — vse svoje premoženje. Indijancem ga bom pokazal kot izraz čudovite ljubezni do njih. — Ljubljano sem 28. marca zapustil. Gotovo zadnjič v življenju.

Celje, Slovenjgradec, št. Andraž. Tu sem obiskal škofa Slomška. Prijazen in častitljiv mož. Na človeka napravi vtis svetnika. Dva duhovnika brata Leša sem tu dobil za svoje misijone.

Trije tedni na Dunaju. Bili so rodovitni. Mnogo cerkvenih potrebščin in denarja so ljudje prinesli.

V Pragi mi je bivši cesar Ferdinand podaril 1000 goldinarjev, v Münchenu pa Ludovikova misijonska družba 2000. V Parizu se mi je pridružil slovenski duhovnik Lavtizar in dijak Pirc, pa dobri Edvard Jacker, ki bo v Ameriki dovršil bogoslovje. V Parizu sem dobil še 10.000 frankov in mnogo cerkvenih potrebščin.

Spet sem tu na starem mestu, hvala Bogu. Čaka me tu še trpljenje.

1855.

Vedel sem, da bo težko. A vse teže si nisem predstavljal. Kaj bo vedno tako? Razmere ostajajo neurejene, pa delaj, kolikor hočeš. Protestanti delajo, ker jih denar žene. Duhovniki se ne znajo popolnoma vživeti v razmere. Vem, da bodo drugi želi naše delo, a kaj, ko nam gre setev tako slabo od rok. Bog bo od mene terjal duše. In če jih ne bo? Če jih ne bo vseh, ki bi morale biti?

1856.

Vsi sveti. Bolezen se me je lotila. Postajam star. Od 500 milj dolge vožnje mi je obolel želodec.

Tretja obletnica škofovskega posvečenja. Žalosten dan. Obhajajo me misli, da bi se mitri odpovedal. Ko bi le vedel, kako Bog hoče. Neuspeh za neuspehom. In kdo je kriv? Kje je krivda? V nas, v meni, ker ne delam dovolj ali ker ne delam prav. O, Bog!

* * *

Te odlomke iz misijonarjeve življenja je prebral veter, ki je vel iz sivine v sobo. On bi vedel povedati še mnogo, saj je srečaval misijonarja na potih ob žgočem soncu in trdih zimah. Mnogo, mnogo je bilo med vrsticami izpuščenega.

Potem je veter listal nepopisane strani. Nepopisane strani — uganka življenja. Kaj vse bo v svojem teku še prineslo? — JANKO

MISIJONSKO ZALEDJE

ZA PODERŽAJEVO CERKEV

Bralci "Katoliških misijonov" so na splošno z velikim veseljem pozdravili našo letošnjo veleakcijo "Za Poderžajevo cerkev", s katero hočemo zbrati 1000 dolarjev in jih poslati predstojniku Bengalskega misijona, dekanu p. Stanku Poderžaju v Kharriju v Indiji, da bo mogel nadaljevati z že 15 let trajajočo gradnjo nove dekanijske cerkve, ki je sedaj prav za prav še ni. Še z večjim veseljem je vzela to akcijo na znanje misijonar sam, kakor tudi njegovi slovenski sobratje in celo indijski, kot vidimo iz pisma, ki nam ga je iz Kurseonga poslal s tem v zvezi p. Murphy in ki je v tej številki objavljeno. Pater Poderžaj sam pa je v svojem periodičnem glasilu, ki ga pošilja zlasti severoameriškim dobrotnikom, zapisal k akciji tole:

"Vesela vest..." Vse naše drage dobrot-

nike in dobrotnice opozarjam na dopise, ki jih bodo o Bengaliji in posebej o misijonu v Kharriju v letu 1951 priobčevali slovenski "Katoliški misijoni" (v "Duhovnem življenju"), ki izhajajo v Argentini. — Naši novonaseljenci v Argentini so se resno zavzeli za akcijo v prid dograditve prepotrebne misijonske cerkve v Kharriju. Severnoameriške prijateljke v USA in drugod prosim, da se tej akciji pridružite in s tem takorekoč še v begunskih razmerah živčim novodošlim slovenskim Argentincom daste tisto moralno oporo, ki jo čisto gotovo v najobilnejši meri zaslužijo."

Tako misijonar. — Sedaj pa velja ugotoviti, kako kaj ta naša letošnja veleakcija uspeva. Prijave tistih, ki bodo plačevali skozi celo leto po 10 pesov, že prihajajo. Njih seznam bomo začeli objavljati v prihodnji številki. Med tem pa je glavni dohodek v sklad

za Poderžajevo cerkev padel v blagajno na precej izviren način, kar v naslednjem opišemo:

MISIJSKO SILVESTROVANJE V BUENOS AIRESU

Večkrat so se čule med našimi ljudmi pri- tožbe, da je za vse drugo poskrbljeno, samo za družabnost med nami ne. Res, že tri leta smo v Buenos Airesu, pa še nismo doživeli kake splošne družabne prireditve — pač naj- bolj zato, ker je v naših razmerah organi- ziranje takih prireditev zelo težko in z velikimi stroški združeno, kajti nimamo nobene svoje dvorane ali kakega drugega primerne- ga pro- stora, ne sto'ov in miz, ne pribora, kozarcev in sploh ničesar tega, kar se potrebuje za do- bro razp'ožetje več sto ljudi.

Dužnopastirskemu misijonskemu odseku ta vrzel v našem skupnem življenju ni ostala ne- opažena, pa so si njega vodilni "možje" mi- slili: Začeti je treba, v tem je vsa skrivnost. Zakaj ne bi izrabili lepe pri- like in priredili splošno vseslovensko Silvestrovanje, katerega dohodki, če bi jih kaj bilo, naj bi šli deloma za tukajšnjo slovensko Vincencijevo konfe- renco, večji del pa za misijonske namene, to pot v sklad za Poderžajevo cerkev v Indiji. "Ljubezen je iznajd'ljiva, ljubezen vse pre- more...", pravi Apostol narodov, in tako je misijonska ljubezen članov in članic Dužno- pastirskega misijonskega odseka resnično zmo- gla organizirati prav prisrčno slovensko sil- vestrovanje, ki je rodilo vsestranski uspeh: moralni in gmotni, dasi je bilo časa za nje- ga pripravo komaj dober teden...

Vsa prireditve je potekla takole:

Ob 16 na staregá leta dan se je župna cer- kev v Ramos Mejia domala napolnila s Slo- venci, ki so prišli na zahvalno pobožnost, pri kateri je govoril č. g. Orehar, pri petih lita- nih pa pel pevski zbor iz Ramos Mejia. To je bilo za začetek silvestrovanja.

Nato se je kot v procesiji podala množica rojakov v nekaj 100 m oddaljeno slovensko hišo, "Sanatorij" imenovano, ki je bila pred dvema letoma najeta za kakih 20 slovenskih družin. Ta hiša ima prostorno dvorišče, ki izgleda kot kak gaj in na katerem rastejo žlahtni iglavci in palme. Na tem dvorišču naj bi potekalo naše silvestrovanje.

Ko so prišli ljudje tja, so že našli vse pri- pravljeno: mize, stole, jedáčo in pijačo in — sladoled (kajti pri nas je v tem času prava vročina!), zlasti pa srečolov, ki je vseboval 250 dobitkov, večinoma jestvine in pijače, pa tudi druge predmete, med njimi radio aparat. Srečke so bile po 3 peše ena, ker so nado- mestovale vstopnino, ki je ni bilo. Vedno več ljudstva je prihajalo in vedno bolj veselo razp'ožetje je vladalo. Zdaj z enega zdaj z drugega konca se je oglasila naša narodna pesem, dokler se niso naši fantje in potem še dekleta združili v veliko omizje in peli, da radiozvočnik sploh ni prišel do veljave. Med mizami so kar tekali naši "natakarji in natakarice", pa niso mogli vsem tako hitro postreči, kakor bi bilo želeli. Posebno iskani so bili pa tudi prodajalci srečk, kajti srečolov se je razvil nepričakovano lepo. Tisti, ki so

zadeli kake večje dobitke, so jih zmagoslavno okrog kazali, kar je priganjalo druge, da so še in še poskušali svojo srečo, ki pa kajpada ni bila vsem mila.

Tako je nastopila noč in z njo čas za tretjo točko silvestrovanja: **Naš sveti večer**. Glavni vhod v hišo, ob katerem se vzpenjajo krasni kaktusi, je naenkrat zažarel: Prikazal se je angel Mariji Devici v Nazaretu in ji oznani, da bo postala Mati božja... Ko je Marija izgovorila besedo: "Glej dekla sem Gospodova... in je evangelist zaključil: In angel je šel od nje... je spet nastala tema, v kateri pa smo vsi zapeli: Je angel Gospodov oznanil Mariji in potem zmolili prvi dve desetki veselega rožnega venca. Ko smo začeli s tretjo desetko: Ki si ga Devica rodila — glej, se je osvetlil drugi konec velikega dvorišča. Zagledali smo evangelista, ki je začel brati evangelij o Jezusovem rojstvu. Porajale so se pred nami žive jaslice z Jezuškom, ki je prav milo vokal, in Marijo in Jožefom, ki sta ga lepo tolažila in mirila... Nastopil je angel in vsem nam — pastircem — oznanil veliko veselje. Ko je evangelist prebral, da se je v hipu zbrala ob angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in peli, se je z vzvišene terase nad jaslicami oglasilo petje: Gloria, gloria... (pevski zbor Ramos Mejia). Ko so angeli utihnili, smo se oglasili mi in vsi skupaj zapeli Sveta noč, blažena noč ter še zmolili tretjo desetko rožnega venca: ki si ga devica rodila. Med tem pa je naenkrat žaromet začel svetiti v daljo, kjer smo zagledali prihajajoče svete Tri Kralje in začutili vonj njihovega kadila. Žarometu so kot zvezdi sledili in ko se je njega luč vstavila nad jaslicami, so se tudi oni vsi veseli vrgli na kolena in počastili Dete ter mu darovali zlata, kadila in mire. — Tedaj je povzel besedo g. Orehar in nagovoril vse navzoče z izbranimi božičnimi mislimi, s čimer se je zaključil naš sveti večer.

Sledila je četrta točka našega silvestrovanja: **Kino na prostem**. Na velikem prostoru, ki je bilo vidno vsem številnim navzočim, smo videli življenje p. Damjana, očeta gobavcev, opazovali napetosti polne avanture iz Afrike in Severnih krajev ter se nasmejali ob številnih smešnicah. Malo je sicer elektrika nagajala, tako da ni bilo mogoče nuditi vseh pripravljenih filmov, pa že to, kar smo videli, je bilo povsem zadovoljivo.

Kakih 20 minut pred polnočjo je vodja vse prireditve č. g. Ladislav Lenček C. M. pozval vse navzoče k polnočnici v Ramos Mejia, kateremu vabilu so se navzoči odzvali ter so kot en moč dvignili ter odšli proti cerkvi. Ostali so le nekateri sodejci, ki so takoj začeli pospravljati dvorišče. Ko so se prebivalci hiše vrnili od polnočnice, so že našli vse lepo urejeno in pospravljeno.

Tako je poteklo "misijsko silvestrovanje" Slovencev v velikem Buenos Airesu. Ne rečemo, da je bilo vse popolno in najbolje, saj je bila to prva tovrstna prireditve v tako velikem obsegu in smo bili prireditelji povsem brez izkušenj, poleg tega se je pa, še v takem času vršila, ko je bilo polno drugih prireditev in je bilo zelo težko dobiti vse potrebno, kot

mize, stole, pijačo in drugo. In končno: samo dober teden časa za pripravo vsega programa je bilo... Še čudno, da je vse tako lepo izpadlo!

Uspeh je bil vsestranski in v večji meri, kot smo pričakovali. Udeležilo se je prireditve kakih 800 ljudi, eni preje, drugi kasneje. Bili so zelo dobre volje in na splošno nad vse zadovoljni. Niti eden od navzočih ni niti za trenutek delal kakega nereda, česar so se ljudje res kar čudili, in kar je vsekakor znak za visoko disciplino in moralo našega človeka tu. Dušnopastirski odsek je s to prireditvijo pridobil na potrebnem ugledu, z njim pa tudi misijska misel, katera je bila podana tudi v filmu. Končno tudi finančni uspeh, kljub velikim stroškom, ni izostal in bo samo Poderžajev sklad za cerkev zrastel za **2000 pesov**, tako da upamo g. p. Poderžaju v kratkem poslati prvi obrok našega prispevka: 150 USA dolarjev, na podlagi katerih se bo, upamo, okorajžil in začel z nadaljevanjem gradnje cerkve, kakor se je pred poldrugim letom okorajžil dr. Janež že samo z našo obljubo in nabavil rentgen, ki mu sedaj tako lepo služi v slovenski misijski bolnišnici.

Čez slabo leto pa boste vsi misijski prijatelji povabljeni, da se udeležite zaključne veleprireditve za Poderžajevo cerkev z velikim srečolovom, na katerega Vas že sedaj opozarjamo.

Ne moremo pa zaključiti tega poročila o našem Silvestrovanju, ne da bi se na glas zahvalili vsem, ki so pri njem tako izdatno pomagali, tako darovalcem dobitkov in peciva, de'ikatesi Maček, in zlasti družinam Bidovec, Javoršek ter Cestnik, ki so veliko moči in časa žrtvovale pri organizaciji, prodajalcem, natakarjem in natakaricam ter pevcem in igralcem pri svetem večeru ter vsem ostalim. Veliki Misionar Kristus Gospod jim boji bogat plačnik!

L. L. C. M.

Mesečni misijski sestanek smo imeli Slovencev v Velikem Buenos Airesu na praznik **Svetih Treh Kraljev**, 6. januarja. Nad vse pričakovanje lepo je uspel.

Zbrali smo se spet najprej v cerkvi v Ramos Mejia, kjer smo molili najprej kratko molitveno uro, nato pa peli lavretanske litanije.

Po pobožnosti pa smo v cerkveni dvorani prisostvovali filmski predstavi, katere glavni del je bil prikaz življenja sv. **Franciška Ksaverija**, zavetnika misijonov. Ostali filmi so prikazovali kraje in običaje misijskih dežel, popeljavši nas najprej v Rim, nato pa preko Azije in Afrike proti severnemu tečaju. Udeleženci, ki so dvorano dokraja napolnili, so bili zelo zadovoljni, kljub temu, da je tudi to pot elektrika ponagajala in nas prisilila k polurnemu odmoru, katerega smo lepo izpolnili s skupnim petjem samih lepih slovenskih pesmi — ena, nepredvidena točka programa več...

MISIJSKI KOLEDARČEK bo kmalu pošel; če ga ne naročite takoj, ako ga še nimate, utegne biti prepozno. Samo v Kanadi so ga naročili 100.

OČETOM IN MATERAM

STROGOST PRI VZGOJI

V prejšnjem sestavku smo govorili o ljubezni do otroka kot prvem pogoju uspešne vzgoje. Prava ljubezen do otroka pa zna in mora družiti mehko dobrotu s potrebno strogostjo. Brez te povezanosti dobrote s strogostjo je uspešna vzgoja nemogoča.

1. STROGOST ZAHTEVA USPEŠNA VZGOJA. Kaj se namreč pravi vzgajati? Vzgajati se pravi otroku pomagati, da bo v njem duh zmagal nad različnimi neurejenimi nagnjenji, se pravi doseči, da bo otrok vsa svoja hotenja in nagnjenja brezpogojno podrejal pameti, dobremu, нравnim zakonom. To doseči pa ni lahko. Kajti vsak otrok je že v prvih mesecih nagnjen tako k dobremu kakor tudi k slabemu. Že od prvega dne njegovega življenja hoče dobiti v njem oblast slabo nad dobrim, nagon nad duhom. Zato se otrok tudi pametnim zahtevam staršev često upira. V takih trenutkih morajo starši iz ljubezni do otroka zamenjati svojo vnanjo dobroto z resno strogostjo in odločno nepopustljivostjo. Samo tako bodo utrdili v njem dobro in obvladali slabo, samo tako mu bodo rešili srečo in poštenje njegove hodočnosti.

Zato se oče in mati, ki svojega otroka resnično ljubita, ki resno skrbita za otrokovo resnično dobro, pri vzgoji ne ravnata po otrokovih hipnih željah, se glede spolnjevanja otrokovih vsakdanjih dolžnosti z njim ne pogajata, spolnjevanja njegovih dolžnosti ne skušata doseči z različnimi obljubami, ampak spoštovanje нравnih zakonov in spolnjevanje vsakdanjih dolžnosti dosledno in brezpogojno zahtevata. Otrok mora že takoj v začetku svojega življenja živo občutiti, da v vprašanju spolnjevanja božjih postav, da v vprašanju pokorščine do staršev ni nobenega pogajanja, da se ničesar ne doseže niti s solza-

mi niti s trmo niti s prošnjami niti z dobrikanjem. Otrok se mora dobro zavedati, da bodo starši, če bo potrebno, da dosežejo pokorščino, segli tudi po skrajnih, čeprav ne ljubih in trdih sredstvih vzgoje.

Motijo se tisti starši, ki upajo, da bodo s popuščanjem dosegli, da jih bo otrok raje ubogal, bolj spoštoval in ljubil. Nasprotno! Zaradi popuščanja od pametnih zahtev otroci starše vedno manj spoštujejo, vedno manj ljubijo, vedno težje ubogajo in zahtevajo od staršev vedno večje popuščanje. Kajti popuščanje od upravičenih zahtev pomeni za starše vedno njih poraz in zmago otroka nad starši; pomeni pa tudi zmago napake, zmago neurejenega nagnjenja nad otrokom. Tako zaradi popuščanja starši postajajo sužnji svojih otrok, otroci pa sužnji svojih napak. Otrok se tega zaveda, to čuti, zato pač ne more staršev zaradi njih popuščanja in nedoslednosti niti spoštovati niti ljubiti in jim je zato vedno težje pokoren.

2. STROGOST ZAHTEVA PRIPRAVA OTROKA NA PRIHODNJE ŽIVLJENJE. To je često zelo trdo, zahteva mnogo odpovedi ter često nalaga težke dolžnosti. Na tako življenje bodo starši otroka pripravili le, če ga že zgodaj, če ga že od otroške dobe navajajo na majhne in potem na vedno večje odpovedi in žrtve, na vestno in dosledno spolnjevanje vsakdanjih dolžnosti. Le takó vzgojen otrok bo pozneje v življenju ostal težavam in dolžnostim kos, bo mojster življenja in ne njega igrača. Otroci to slutijo, doraščajoči se tega zavedajo, zato pametno, dosledno strogost spoštujejo, mirno sprejemajo ter so vsaj pozneje v življenju prav zaradi nje staršem iskreno hvaležni.

Gorje pa otroku, ki dorašča brez pametne tozadevne strogosti pri vzgoji. Nepripravljen bo na zahteve življenja; razvajen v svojih

željah, suženj svojih razpoloženj in nagnjenj bo kaj kmalu spravljal v nesrečo sebe, svoje starše in druge. Zato je mehko, malozahtevna vzgoja naših dni — poleg splošne breznačelnosti — največje zlo našega časa za mladino, za starše in družbo. Starši, ki zaradi svoje udobnosti ali malomarnosti ali nesposobnosti otroka z vzgojo ne navajajo na pametne, tudi težke žrtve in dolžnosti, na vztrajno in vestno spoinjevanje vsakdanjih dolžnosti, niso vzgojitelji svojih otrok.

3. KONČNO MLAD ČLOVEK TUDI SAM PRIČAKUJE, SPOŠTUJE IN UPOŠTEVA LE RESNO IN KREPKO VZGOJO, ki ne pozna popuščanja od pametnih zahtev, ter najraje uboga odločne vzgojitelje. Le pogledimo ravnanje otrok med seboj! Koga so pripravljene priznati za svojega voditelja, koga ubogajo? Pogumnega in odločnega sovrstnika, pa čeprav od njih veliko zahteva. Naj le! Da le zna zahtevati pravilno in da je le sam tudi odločen. S prezirom pa odklanjajo mehkobne, popuščajoče in neodločne tovariše.

Dosledna strogost in pametnost v zahtevah vzbudi v otroku spoštovanje tudi do zahtev samih. V zahtevah vzgojitelja vidi nekaj, kar je zvišeno nad človeške slabosti in samovoljnosti, zato se tem laže in tem raje zahtevam pokori; to tem laže, čim bolj vidi v zahtevah staršev voljo božjo, tem laže, čim bolj opaža, kako starši sami v svojem življenju spolnjujejo zahteve, stavljene na otroke.

Seveda pa morajo otroci vedno čutiti, da je strogost staršev in njihova nepopustljivost v zahtevah le odraz ljubezni staršev do otrok. Čutiti morajo, da je strogost staršem le neobhodno potrebno sredstvo, da morejo otroka obvarovati pred nesrečo in mu zagotoviti dobro. Le strogost, porojena iz ljubezni, ne odbija in ne ubije, ampak dviga in rešuje.

DR. RUDOLF HANZELIČ

NE TAKO

Klatil sem se po južnem predmestju neke, pa me je pot zanesla prav do hiše nekega znanca. In ker so naši ljudje splošno obiskov veseli, sem ga obiskal.

“No, tebe pa že dolgo nisem videl?” ogorim Andreja, ki je sedel za mizo in nekaj brkljal.

“Eh, smo precej od rok, pa se človek najraje drži doma.”

“No, ne rečem. A vsaj k slovenski maši bi kdaj prišel. Ne pomnim, kdaj si bil zadnjič tam.”

“Je precej dolgo že,” je Andrej odkrit. “Zadnjič sem bil takrat, ko je bil škof Rožman pri nas!”

“Hm, se ti ne zdi malo dolgo? Bi vendar privoščil sebi in domačim kdaj pa kdaj —

recimo vsak mesec — slovensko pridigo. Veš, takole brez božje besede boste čisto poučjali.”

“Saj imamo ‘Duhovno življenje’. Je kar dosti za nas.” In da bi se še bolj opravičil, je pristavil: “No, saj bi šel kdaj tudi k slovenski maši, a ni denarja!”

Pa se oglasi Andrejev sinko France — sam Bog ve, kdaj se je pridružil najinemu razgovoru — in pravi: “Oh, ata! Saj imamo dosti denarja!”

Andreju je neprijetno: “Kaj pa ti več?”
Pa France ne odneha: “Seveda vem! V sredo zvečer — vi ste mislili, da spim, pa nisem — ste z mano preštevali denar. Cel kup ga je bilo!”

Andrej je bil hud: “Tiho! Kdo te je pa kaj vprašal? Marš ven!”

France res odide, a pogleda ateta tako začudeno, razočarano in žalostno, da je postalo še meni hudo. Saj sem vedel: France ima prav, ata pa ne.

Vstal sem, da bi odšel še jaz.
“Greš?” pravi Andrej. Saj si komaj prišel!”
“Grem. Kaj pa čem?” sem bil nejevoljen.

Menda je opazil, da mi je postalo neprijetno ob njegovem razgovoru s Francetom. Hotel je zabrisati ta vtis, pa se je ponudil: “Grem s teboj!”

“Prav!” sem bil v resnici vesel. In proti postaji gredé sem mu povedal: “Škoda je tvojega Franceta. Čisto pokvaril ga boš!”

“Kako? Jaz — pokvaril? Vsak dan ga učim, kaj je prav, in vedno molimo skupaj. Pa da bi ga pokvaril? No, več kaj...”

“Verjamem, da ga učiš — z besedami. A tvoja dejanja ga učijo čisto drugače. Glej, v tistih dveh pičlih minutah najinega razgovora, ki ga je — na žalost slišal tvoj fantek, si ga učil: ‘Fantek, laži! Fantek, za v cerkev je škoda denarja!’”

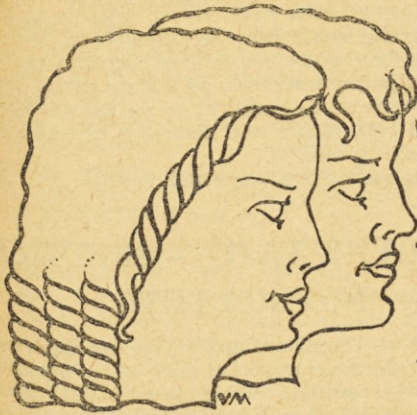
Gledal me je tako začudeno, da mi je skoraj smeh ušel. Pa zadeva je bila le preresna. “Nič ne vem za to,” je povedal in rad sem mu verjel. Pa sem mu razložil, kako je s to rečjo.

“Saj, takšni ste starši. Brbljate in čenčate vpiro otrok, pa sami ne veste, kaj. Pozabljate, da imajo otroci bistre oči, tanka ušesa in oster razum in da vse pobirajo za vami.

Imaš denar (Bog ti ga požegnaj!), a meni si lagal, da ga nimaš. Tvoj fantek je slišal to laž. Kdo naj mu sedaj dopove, kaj je laž in kaj resnica? Duhovnik? No, ta mu bo že razložil. A fantek si bo mislil; če ata laže, potem to že ni greh — in bo tudi sam lagal. A če bo le verjel duhovniku, da je laž greh, no — potem si bo pa mislil: naš ata pa že ni dober, ker laže. Prvo in drugo je slabo za tebe. Se ti ne zdi?”

Andreju se je malo začelo le bliskati v glavi, odnehal pa še ni: “Eh, kaj?! Enkrat mi je res ušlo. A to ga vendar ne bo pogubilo!”

“Morda res ne. A sam si preje rekel, da nič ne veš, kako ga učiš lagati. Bog ve kolikokrat ti tako-le ‘uide’. Zato pazi, kaj govoriš vpiro otrok. Drugače boš tudi ti prej ali slej potožil tako, kot je pred kratkim neki oče: ‘Le odkod se je spak vzelo? Saj ga vsak dan učimo. Tudi molimo veliko. Na, pa je tak, da bi skoraj rekel: ni moj!’ MIKO

FANTOM IN DEKLETOM

NEKAJ O VESELJU

Če te le dneve, ko še malo manjka do pusta, v kolektivu ali v tovarni prisluhnem razgovoru deklet, skoro vedno najdem, da govore o tem, kako se bodo v pustu razveseljevale.

Mislite, da se jaz ne bom? Pa še vse bolj pestro kot one s kolektiva. In še dalje!

Začela bom z razveseljevanjem že 28. januarja — po zaslugi Društva Slovencev, ki me vabi na svojo pustno zabavo. Udeležila se je bom, kajpada, saj bo domača in poštna zabava, po kateri me ne bo glava bolela.

Tiste tri pustne dni: nedelja, ponedeljek in torek bom pa doživela še posebno veselje, ki bo sicer povsem druge vrste, a zato nič manjše, temveč še večje in globlje: duhovne vaje. Nad 100 slovenskih deklet si bo tiste dni privoščilo to izvirno pustno razveseljevanje. Slišim, da prav tedaj tudi nič manj fantov — s svojimi duhovnimi vajami.

Če bi povedala to Argentinkam, bi me imele morda nekatere za versko blazno; morda jim bi prav dal celo kdo od rojakov, ki tole bere.

Duhovne vaje — pa veselje! Kako gre to skupaj...?!

Tudi jaz sem včasih tako mislila, tedaj ko še nisem doznala velike resnice o VREDNOTNI LESTVICI VESELJA.

Veselje je namreč zelo raznoliko. V glavnem si lahko mislimo 4 vrste veselja. Duhovno, dugevno, čustveno in čutno. Najnižje je to slednje, čutno, ki ga lahko uživajo tudi živali; najvišje je pa duhovno, ki ga morejo uživati samo ljudje, angeli in Bog.

Kako bi vam razložila te štiri vrste veselja? Oh, da bi bila profesorica dušeslovja! Upam, da bo dr. Hanželič, ki je to, ob priliki napisal kak strokovni članek o tem. Jaz ti bom pa kar po domače malo razložila.

V zadnji številki DŽ sem brala o dveh dekletih: eni, slovenski, ki je bila vsa vedra in vesela, dasi skoro ni imela drugega kot Boga, in drugi, domažinki, ki je bila vsa nesrečna in žalostna, ker ji šivilja ni pravočasno naredila nove obleke...

Ob tej "nesrečni" obleki si bom opomogla

in ti razložila, po moje, štiri različne vrste veselja, čeprav se mi morda čudiš, kako bi se ob sešitem kosu blaga dalo toliko povedati o veselju.

Pa vendar: Obleka povzroči lahko vse štiri načine veselja: čutno, čustveno, duševno in duhovno.

ČUTNO? Da. Kolikokrat slišiš opomine proti nenravni modi, kajne. Vidiš, sva že tam. Zakaj je obleka lahko nenravna in katera je nenravna? Tista, ki je tako narejena, da oblečena dražljivo povdarja žensko telesnost, namesto da bi jo okusno pokrila in oblažila. Tako povdarjanje telesnih oblik ali razgaljanje telesa čisto naravno vzbuja v drugem spolu, če ni izredno duhovno utrjen, bolj ali manj močno čutno veselje, ker prija spolnemu nagonu. — Lahko pa celo ženska sama, ki se tako oblači, pri tem čutno veselje, naslado uživa; tedaj namreč, kadar se tako oblači prav iz svoje izkvarjenosti, v kateri čutno uživa ob misli, da se oči moških na njej pasejo. Ta ob svoji obleki uživa najnižje, in v tem primeru nedovoljeno, grešno čutno veselje. Čutno veselje je namreč tisto, ki ga čutimo ob zadoščanju naših nagonov. Čutno veselje je dovoljeno in upravičeno in resnično veselje, če in kadar se poslužujemo nagonov po božji volji, spolnega samo v zakonu.

Potem je pa ČUSTVENO VESELJE, ki ga doživljamo takrat, kadar se v nas pod tem ali onim vplivom vzbujajo prijetna, topla čustva. (Čustva so namreč lahko tudi neprijetna, težka, tedaj smo pač žalostni, potrti.) Tudi obleka nam lahko vzbuja prijetna, topla čustva. Tako se je na primer čustveno že naprej veselila svoje lege obleke Inés v črtici januarske številke, ko si je predstavljala, kako bo razveselila svojega fanta na božični dan s svojo novo, sicer dostojno, a tako prikupno obleko. Tudi mamica, ko pripravlja za svojega otročička novo obleko, doživlja že samo ob mislih na njegovo srčkanost v njej topla materinska čustva, še celo pa, ko ga v njej, zlasti prvič, vidi. Prijetna čustva, ki jih je nbroj različnih, navadno niso nevarna za dušo; nasprotno so pa žalostna, turbobna čustva lahko zelo nevarna. (Na primer: jeza,

sovraštvo, oziroma čustva, ki iz teh strasti prihajajo.) Zato se pa lahko precej brezskrbno predajamo temu čustvenemu veselju, ki iz takih čustev izvira. Tako veselje si lahko vsaka izmed nas privoščij z lepo, dostojno obleko, pa še na sto drugih, za čustveno veselje še vse bolj bogatih načinov življenjskega doživljanja.

Bolj kot za vzbujanje čustvenega veselja je pa obleka lahko povod za doživljanje velikega DUŠEVNEGA VESELJA, ki se poraja ob vsem, kar daje živeti našemu duhu, našim spoznavnim zmognostim. Kakšno posebno veselje čuti duhovno količkaj vzgojeni človek ob poslušanju lepe glasbe, ob motrenju umetniške slike, ob spoznanju kake velike resnice, sploh ob vsem, kar je dejstvovanje ali plod ali hrana duha! Tako tudi lepa okusno prikrojena ženska obleka, ki že itak od Boga lepo oblikovano človeško telo še neizmerno polepša in okrasí. Seveda mora biti taka obleka istočasno tudi dostojna, tako da ob njej naša čutnost ne pride do izraza, ampak tako rekoč kar izgine ob čistem blišču estetskega, duhovnega užitka našega duha. Taka je slovenska narodna noša, zato jo pa tuji tako občudujejo: predstavlja čudovito zmogostvje lepote nad čutnostjo, in nam vzbuja vzvišeno duševno veselje, uživanje, ki ob njem kar obmolkejo nižje težnje naše čutnosti. V slovenski narodni noši smo me dekleta najlepše, z njo najbolj razveselimo duha bližnjega.

In končno DUHOVNO VESELJE. Tega pa menda vendar ne bomo iskali pri taki zunanji stvari kot je obleka. . . , bi morda mislila. Toda ne: Tudi veliko duhovnega veselja lahko slovensko dekle užije ob svoji obleki in ga da užiti drugim. Poglejva, kaj je bistveno duhovnemu veselju: Služba Bogu. Marija je zapela svoj Magnificat: Moja duša se raduje v Gospodu. . . , potem ko je rekla: Glej, dekla sem Gospodova. . . In v službo Bogu, v čast Bogu si lahko ti zelo zelo tudi v načinu svojega oblačenja. O da, tebe in mene v tehleh buenosaireških pasjih dneh pogosto mika, da bi šle na cesto kar se da v lahkih oblačilih. A tu je treba poznati mejo, in to pomeni velikokrat žrtev, žrtev zaradi Boga in za Boga, zaradi in za bližnjega. . . Zaradi Boga, da ga z nedostojno modo ne žalim, ampak ga z dostojno obleko častim; zaradi bližnjega, da ga z nedostojno obleko ne pohujšujem, temveč ga z dostojno, a okusno obleko tiho opominjam in dvigam. Vidiš, ta žrtev, ta skrb, ta služba v čast Bogu in v ljubeznivo varstvo duše bližnjega mi je v izredno veselje, kajti zavedam se vrednosti mojega življenja, take trenutke čutim vzvišenost nadnaravnega v meni nad naravnim, zemskim, uživam ob misli, da nisem v nevarnost bližnjemu, ampak v oporo, srečna sem, ko počiva veselo nad menoj Materino oko, srečna ob živi veri, da vedno bolj živi v meni življenje mojega življenja, Bog, ki mi je vse. In vidiš, prav zato se že samo ob misli na duhovne vaje v pustnih dneh tako duhovno veselim; lahko razumeš, kako bom šele vesela v duhovnih vajah samih, saj tam bom vsaj za tri dni — sama s svojim Bogom, ki je moj neskočno dobri nebeški očka. . .

Draga moja, pa sem le prišla do konca s

svojo kaj preprosto razlago štirih načinov veselja. Veselite se, je življenjska potreba, a kakor je sploh treba znati živeti, tako je še posebej treba znati prav se veseliti. In morda je to najbolj potrebna in zato najvišja umetnost življenja, umetnost, od katere zavisi častna in večna sreča ljudi, ki jo pa žal današnji človeški rod, zlasti tudi današnji ženski svet tako malo pozna.

Midve pa bodiva umetnici veselja, sli in drugim.

DUHOVNE VAJE — SREDIŠČE NOVEGA LETA

"Pust — slovenska dekleta pa na duhovne vaje!" Tako nam govorijo tisti, ki ne poznajo duhovnega veselja, katerega v toliki meri skuša vsakdo, ki se v samoti, premišljevanju in molitvi vsaj za nekaj dni neovirano približa Bogu.

Čemu so torej duhovne vaje? Zato, da zopet najdemo sebe, da spoznamo stanje svoje notranjosti, da se razgledamo, kje smo, kam naravnavamo svoj duhovni korak, da se otresem navlake, ki se je naselila v tabernaklju naše duše, da po temeljitem očiščenju postavimo nove, trdne temelje, na katere bomo vse leto gradile duhovno življenje.

Leto 1951 je še pred nami zastrto z vsemi svojimi dogodki. Prav dekleta se včasih zares zaskrbljeno oziramo na to neprodirno steno, saj se bojimo za svojo vero, čistost, poštenje. Tu v tujini so ti naši dekliski ideali še v dvakrat večji nevarnosti kot doma.

Kako potrebno je tedaj, da se proti vsem nevarnostim zavarujemo z obzidjem dobrega sklepa, ki ga naredimo v duhovnih vajah, da postavimo trdne temelje božjemu bivanju v nas, da postavimo v središču novega leta Boga, ki naj spremlja naše življenje s svojim očetovskim varstvom, nas podpira z milostjo, ki nam tudi v temne in mrzle dni sveti z lučjo resnice in ljubezni.

Kaka milost in sreča so duhovne vaje, smo v polni meri okusile zlasti lani. Nobene ni bilo med nami, ki ji ne bi žarela notranja radost ob njih zaključku. V težavah in preizkušnjah, ki jih je deklisko življenje tako polno, smo se zatekale k naukom in molitvenim zakladom, nabranim prav v milosti bogatih dneh duhovnih vaj.

Naj nobeno slovensko dekle ne ostane brez čudovitega pripomočka za lepo življenje v letošnjem letu — brez duhovnih vaj.

KDAJ BOMO NEHALI. . .

Zabolelo me je, ko sem v KOLEDARJU SVOBODNE SLOVENIJE prebrala odstavek, ki govori o šminkanju. Torej moramo to stvar še vedno pogrevati. Dekleta smo o tem že davno na jasnem. Nam popolnoma zadostuje izjava prelata dr. Odarja: "Stvar je sama na sebi indiferentna, ne dobra ne slaba. GRE ZA NAMEN, ki ga ima oseba, ki taka (kozmetična) sredstva uporablja. "Šminkanja" z moralnega stališča ni priporočati, prav tako

ga tudi ne moremo kar na sploh obsojati. Treba je presoditi okoliščine, v katerih ženska živi. Če si v družbi res vse ženske barvajo ustnice, tudi poštene in resne, ni razloga, zakaj ne bi smelo tega tudi slovensko katoliško dekle, če bi jo sicer okolica gledala po strani. Morda bi je ne? Morda bi si s svojim ravnanjem s časom priborila ugled. Toda junaških dejanj ne smemo v tej stvari zahtevati. Če jih kateri zmore, prav. Če pa sodi, da je najbolje, da se v tem priliki okolici, tudi prav. **TREBA JE PUSTITI SVOBODO.**"

Naj bi vsak prebral še enkrat ta članek v majski številki "Duh. življenja" 1950. Mislim da to za vsakega pametnega človeka zadoštuje. Nihče naj več ne dokazuje, da Argentinci smatrajo tiste, ki se ne šminkajo, za manjvredne, ker to ni res. Morda samo še poedinci, kdor se sklicuje na prilagoditev, naj prebere prof. Slaparjev članek v januarski številki "Duhovnega življenja" 1951: "O PRILAGOJEVANJU NA TUJEM". "Prilagoditev mora biti naravna in organska, ne prilijera in nalepljena."

Da narava ne pozna ostrih prehodov, ve vsak izobraženec. Zakaj nočemo tega vedeti, ko gre za šminkanje? Nič ne očitam dekletom, ki se že šminkajo. Tudi zanje je pisal dr. Odar. Važen je namen. Oločno sem pa proti ukazovanju, da se moramo šminkati. Mar za nas ne velja svoboda?

Naši fantje se izgublajo, pravi pisec. Če se izgubljajo zato, ker se dekleta ne šminkajo, naj se kar. Za takimi fanti se slovenska dekleta ne bodo jokale, niti jih ne bodo skušale s šminko reševati.

Kar se obleke tiče: res je, da nismo naj-

moderneje in najlepše oblečene. Nihče pa ne more oporekati, da ne skrbimo za to, da bi bile lepo in dostojno oblečene. Ne razumem, zakaj ne bi mogla imeti še danes tiste obleke, ki sem jo imela v taborišču, če je obleka še lepa in ne zastarelega kroja.

Slovenska dekleta hočemo skrbeti za lepo zunanost, ki pa mora biti odsev naše notranjosti. Skušale bomo združiti lepoto s preprostostjo po naši vzornici Mariji.

KAJ PA K TEMU REČETE...?

Pod tem naslovom smo v zadnji številki postavile našim dekletom v reševanje naslednji problem:

Andreja zadnje mesece zelo trpi. Ko bi vsaj vedela, zakaj se trudi, komu naj posveča svoje mladostne moči, bi se ji zdeli dnevi mnogo bolj sončni. — Tako pa živi brez cilja. Da hoče v nebesa, to že, ampak kaj bo prej, teh 60, 80 let, ki jo morda še čakajo, ne ve. Sama je. V tovarno hodi vsak dan; do kdaj bo hodila, ne ve; morda do smrti...

Tako brez cilja ne more naprej. Ali naj se izobrazí in posveti novemu poklicu? Morda bo v njem našla svoj namen. Toda, kakšnemu? Uiteljica, bolničarka, strokovna tovarniška moč? Kaj če jo Bog kliče v samostan? Ali pa naj mirno čaka na fanta in zakon? Če kdaj pride...

Andreja si ne ve odgovora. Od tebe ga pričakuje. Odgovori, svetuj ji v DŽ!

Mnogo deklet je poslalo na uredništvo pisma, v katerih se odzivajo povabilu in svetujejo Andreji. V glavnem vsa podajajo iste

Fantje in dekleta v narodnih nošah z Brezjansko Marijo ob slovesnem romanju na Chal'ao pri Mendози

misli v različni obliki. Nekatera pa svetujejo na precej svojski način... V tej številki objavljamo le tri odgovore:

Prvega se boste dekleta kar ustrašile! Takole se glasi:

Ne vem, ali je v članku zadnje številke DŽ "Kaj pa k temu rečete" tisto o nasvetu resno mišljeno ali ne, vendar bi kljub vsemu povedela nekaj misli.

Slovenska dekleta, ki smo prišla v tujino s svojo mladostjo, katero hočemo ohraniti čisto in pošteno, živimo v resnici težke čase. Zapuščene in prezirane od vseh edino le še v Bogu najdemo tolažbe in moči za vsakdanje življenje. Jaz osebno, priznam, sem bila še do nedavnega več ali manj navezana na zemske stvari. Sedaj pa tudi jaz lahko rečem s sv. Terezijo: Dios me basta — Bog mi zadostuje.

In tako bi svetovala tudi Andreji. Naj pusti še poslednje stvari, ki jo vežejo na ta svet, in naj se popolnoma preda Bogu in njegovim načrtom, pa bo našla mir, ki ga svet ne more dati. Me, poštena slovenska dekleta se moramo zavedati, da nam je Bog naložil veliko nalogo in da pričakuje od nas rešitev mnogo duš...

Na zakon ni misliti. Žal moramo priznati, da se naša moška mladina vedno bolj zanima za tujke kot pa za poštena domača dekleta. Sama poznam veliko primerov, ko se naši fantje razgovarjajo, družijo in celo zahajajo v kinodvorane in zabavišča s tujkami... Da bi se naša dekleta poročila s tujcem, tudi ni priporočati, kajti gledati je treba na vzgojo otrok, in takega zakona tudi Cerkev preveč ne priporoča.

Sprememba poklica bi na stvari nič kaj bistvenega ne spremenila. Tako mislim, da bo Andreja samo v Bogu našla mir in popolno zadoščenje in samostansko življenje ne bo zanjo več žrtev, ampak polnost življenja... To svetujem Andreji.

Marija

Kajne, da je malo preveč črnogleda Marija in da je njen nasvet enostranski. Skoraj ima človek vtis, da je Marija tista Andreja, ki potrebuje pametnega nasveta in pomirjenja na svoji življenjski poti, ne pa da bi ona nasvete drugim dajala... Zato povabimo Marijo, naj prebere naslednji dve rešitvi, ki povsem drugače izzvenita kakor njena...

Andreja sledi nasvetom izkušene prijateljice. Dobro premisli svoj značaj, sposobnosti, veselje in nagnjenja. V tihoti in pogovoru z Bogom spozna, da jo Bog ne kliče v deviško službo. Hrepenenje po družini in materinstvu je v njej močnejše. Andreja ve, da bo tudi v tem poklicu mogla služiti svojemu Bogu. Andreja čaka in se izpopolnjuje. Hoče obogatiti svojo dušo in pridobiti na znanju. Ve, da je premalo odločna in samostojna, da bi mogla sama nadaljevati življenjsko pot, zato se ne pripravlja za dolgotrajen samostojen poklic, pač pa vedno vrši službo, ki je v njej trenutno, in se skuša v njej izpopolniti. Če le ne bi dosgela pravega materinstva, se ji nudi veliko polje dela v duhovnem materinstvu sredi javnega življenja, v službi bližnjemu. Prosti čas že sedaj izrabljuje za bolnike in zapuščene

ter jim razdaja svojo ljubezen, dokler ne pride tisti, ki ga je božja Previdnost njej določila in ki bo vreden veličine in lepote njene ljubezni. Andreja ni več zbegana. Cilj, ki ga vidi pred seboj, ji daje moči in veselja za vedro opravljanje svojih vsakdanjih dolžnosti. Pri vsem pa zaupa v Boga in je mirna...

Kratko in jedrnato prikazana slika Andrejinega razpoloženja in življenja, kakršno naj bi sedaj bilo. — Naslednji odgovor in nasvet je temu vsebinsko podoben, vendar bolj popoln, ker upošteva tudi za Andrejo še vedno vse tri oblike življenjske poti kot možnost.

Veš kaj, Andreja, skleni, da hočeš napraviti konec dvomom in težavam. Kradejo ti čas, brezskrbnost in mladostno silo. Napravi takole: Najprej se odloči za življenjsko pot, po kateri hočeš v bodoče hoditi. Potem pa stori vse, da se na to življenjsko pot čim bolj pripraviš.

Kažipot nosi tri smernice.

Najbolj strma se nam zdi pot, ki vodi v samostan. Popolnoma posvetiti se Bogu...? Odpovedati se vsemu svetu...? Če čutiš v sebi poklic za to, moli mnogo, poišči si duhovnega voditelja in se z njim posvetuj, potem pa ne čakaj ničesar več, ampak pojdi na to pot, ako si z njegovo pomočjo dognala, da je ta tvoja.

Morda te pa ta vzvišeni poklic le nič ne miče, ampak te je kar strah pred njim. Nasprotno pa vidiš sonce toplote le v krogu družine, kjer bi bila mati, gospodinja in svečenica. Tudi to je lep in svet poklic, če ga človek vrši po božji volji. Seveda pa je treba nanj pripraviti. Najprej osebne vzgoje, rasti navzgor, vaje v žrtvi, globoke vere, pa tudi gospodinjskega znanja, šiviljske vede, nekaj knjigovodstva, zlasti tudi nekaj vrtnarstva, zdravlilstva, nege najmanjših in vzgoje otrok.

Nisi malo prenestrpna, Andreja, ko se tako pesimistično vprašuješ: "Kaj če moj sploh ne bo prišel?" Saj za življenje niti pripravljena nisi! Izpolni svoje pričakovanje v samoizpopolnjevanju, nabiraj si zakladov — žrtev za poznejšo srečo in božji blagoslov in posveti se delu za druge. Tvoja mladost mora biti izpolnjena v skrbi za skupne naše dekliške interese, v dobrih delih za ubožce in pomoč bolnim, ko že nimaš svojih domačih tu, ki bi jim posvetila svoj prosti čas.

Pa praviš: A če vendar on ne pride... Potem pa vzemi to ne morda kot svojo žalostno usodo, ampak kot mgljaj z nebes, kot blagoslov. Glej, Andreja! Včasih smo bile ženske tako v ozadje postavljene, da je n. pr. Thukydides v vseh svojih osmih knjigah zgodovine omenil eno samo žensko in še tisto je krivil — požara. Kdo danes ne govori o važnosti vstopa ženskega sveta v javnost? Kateri časopisi in politične stranke se ne zanimajo za nas? Toda vprašanja ženskega vstopa v javnost in sploh ženskega udejstvovanja sedaj rešujejo povečini moški, kar gotovo ni prav. Me same moramo dobro preštudirati, v koliko in kje je naše mesto v javnem življenju in kako naj se ravnamo, da bo naš pojav v javnosti ne v kvar osnovnemu poslanstvu ženstva, ampak v

korist. Za to, v današnjih in bodočih časih tako potrebno delo pa potrebujemo nekaj požrtvovalnih žena, ki se bodo prostovoljno odpovedale družinski sreči in tudi samostanski tihoti ter se posvetile vodstvu ženstva, zlasti v kolikor je vrženo v javno življenje. Sv. oče je v zadnjih letih v svojih govorih ženskem svetu pogosto opozoril na to tretjo možnost ženskega poklica.

Če bi se torej po božji volji tako zgodilo, draga Andreja, da bi ti ostala sama v svetu, ampak ne smatraj tega za kaj tragičnega, ampak vedi, da te Bog kliče v ta tretji poklic — žene v svetu, ki se žrtvuje dekliškemu in ženskemu svetu, kot njega pomočnica in vodnica, tako v malih življenjskih krogih kakor v velikem javnem življenju.

Pomisli, Andreja, in — premisli.

Če katera še želi svetovati Andreji, naj to stori do 12. februarja, da lahko porabimo v marčni številki, v kateri bomo našim dekletom zastavile spet nov problem v reševanje.

SV. OČE DEKLETOM O DELU ZA DRUGE

Želeti morate druge pritegniti nase: Toliko mladenk je, ki potrebujejo dobre prijateljice, ki bi jih razumela, jim svetovala in jih tolažila; toliko, ki se čutijo osamljene, boječe in zmedene, toliko v nevarnosti, ki potrebujejo, da jim pomagamo v njih slabosti. Ve boste imele za vsako izmed njih prepričevalno ljubečo besedo na pravem mestu, prilagojeno za vsak posamezen slučaj. Izkazujte jim dela usmiljenja, tako telesna — to polje je danes silno važno — kakor duhovna. Govorite jim o Kristusu, navajajte jih k Njemu, razkrijte o Kristusu, njihovi duši katoliško resnico v vsej svoji lepoti, vzvišena obzorja krščanske morale, krasen ideal žene in katoliške matere, toda tudi ideal devišтва v njegovi najboljši, povse svetni ljubezni, da se izroči Kristusovi, da ljubi in služi bližnjemu v Kristusu z apostolatom v raznih oblikah, med mladino, v šolah, med bolniki in trpečimi.

Pokažite tem slednjim socialno poslanstvo katoliške Cerkve, ki v resnici zagotavlja in jamči dostojanstvo in edino srečo posamezniku, družini in celemu narodu.

PISMO IZ MENDOZE

Tako prijazno je Vaše vabilo, sestre v Buenos Airesu, da smo se takoj odločile, odgovoriti Vam in se obenem povezati z vsemi slovenskimi dekletmi po širokem svetu.

Pod mogočnimi And. je naš začasni novi dom. Sončni Mendoza je zaupana naša m. a. dost, da nam jo ohranja in poživlja in nas končno vrne ljubi domači zemljici. Rade bi, da bi nas bilo v tej lepi deželi kaj več, a žal, smo tako daleč na zapadu od glavne slovenske skupine. Kljub majhnemu številu pa se navdušujemo za ideale, ki so lastni vsem vernim in zavednim Slovenkam. V glavnem nas družijo to, kar družijo vse Slovence: slovenska služba

božja in razne skupne prireditve. Precejšen del nas sodeluje pri cerkvenem pevskem zboru. Kadar je prilika, pa rade zapojemo tudi kako narodno. Kako naj bi ne imele veselja do petja, saj življenje dekleta mora biti vendar pesem, vedra, vzpodbujajoča, povsod, kamor seže, veselje prinašajoča.

Pa še na nekaj smo se spomnile — na narodne nose. Kot goji vsaka Slovenka željo, priti do nje, je tudi v vsaki izmed nas živela ta misel. Ko smo zvedele, da bomo obnovili posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu, ki naj bi se vršila čim slovesnejše, je misel dozorela do sklepa: naredimo si jih. Posvetovanja in iskanja za potrebnim materialom so se pričela. Vsaka, ki je v tujini poskušala napraviti narodno nošo, gotovo ve, da ni kar tako, priti do prave, pristno slovenske. A z dobro voljo smo prišle do zaželjenega cilja. 3. decembra pretekelega leta smo spremljale v procesiji v narodnih nošah našo ljubo kraljico v njeno novo bivašišče na Challoo. Vdano smo se ji z vsemi skupaj posvetile, mislile smo na one, ki bi se nam radi pridružili, a se ne morejo, potem pa smo Jo prav pristrčno prosile za vsa slovenska dekleta, da bi varovala njihov nageljček, rožmarin in roženkravt pred hudimi slahami, ki jih pošilja brezumni svet. Dobra Mati nas bo gotovo uslišala.

Ali ne bi bilo lepo, drage sestrice, ko bi se vse čimpreje odločile za to dragoceno narodno oblačilo? Tako zelo smo razmetane po tem božjem svetu. Družijo nas pa isti duh, zakaj ne bi tudi naša zunanost dokazovala, od kje smo doma? Tiste, ki si jih pri nas še niso mogle napraviti, so že trdno sklenile, da si jih prav kmalu naredijo. Kako veselo, praznično se je počutili v dolgem, širokem krilu, nagubanih rokavih, svileni ruti okoli vratu, vezeni avbi na glavi in z belim robčkom v roki! Pomislimo, kako močan izraz naše visoke kulture so narodne noše. S svojo pestrostjo kažejo bogastvo slovenskega duha in nepokvarjen čut za lepoto. Pred tujci smo lahko ponosne nanje. Vsi, ki jih vidijo, izražajo pohvalo o njih in marsikdo si želi spraviti tudi fotografijo za spomin.

V veselem pričakovanju, da bomo kmalu brale mnogo zanimivega o življenju ostalih sestra po svetu, Vas iskreno pozdravljamo in kličemo: Bog živi! Slovenke iz Mendoze

V Ciudadeli (Argentina) so igrali "Miklovo Zalo" v preprostih narodnih nošah

KRISTJAN SEM

Nisem povprečna stvar te zemlje, niti navaden človek, temveč otrok božji sem, podoba božja in samega vsemogocnega Boga smem imenovati svojega očeta.

Nisem ustvarjen le za to zemljo, kakor misli toliko današnjega sveta, ki hoče tu na tej zemlji doseči nekaj popo-nega, nekaj, ob čemer bi se njegovo večno hrepenenje ustavilo; pa mu prej ali slej božja služabnica zastavi pot k njegovim ciljem in z neizpolnjenim hrepenenjem se zgrudi ob njeni koščeni roki!

Ne tako! Mojemu hrepenenju ni končni cilj na tej zemlji; jaz sem kristjan, še več; katoličan sem. Moja duša hrepeni po vse večjem in vzvišenem; želi si tja, od koder izhaja. Hrepeni k svojemu Stvarniku!

Zato proč od njih, ki mislijo, da obstoji samo zemlja in stvar, da ni greha, ni plačila in kazni — nebes in pekla in zato tudi Boga ni.

Ne! BOG JE in v Njem pravica, večna dobrota in neskončno usmiljenje! Ta Bog pa se mi je razodel v svoji drugi osebi — Kristusu, ki me je tudi odrešil in mi dal za moje duhovno vodnico na življenjski poti — CERKEV.

Hočem biti zvest svoji Cerkvi.

Hočem se pokoravati njenemu poglavarju SV. OČETU. Hočem ga spoštovati in braniti njegovo dostojanstvo in nezmotljivost v učenju svetega nauka.

Spoštovati in ljubiti hočem svojega škofa. Njegova beseda mi je bila vodnica v najtežjih časih; njegov klic mi je kazal pot v dnevih preizkušnje in omahovanja. Na tujih zemljah mi je tolažba, opora in vodnik.

Nočem, da bi bilo moja vera le kot lepa obleka, ki jo ob prihodu iz cerkve slečem. Ne, iz vsega mojega mišljenja in dela mora izžarevati moje versko prepričanje. Tudi drugim hočem pokazati moč in veličino te vere. Zato hočem biti CEL KATOLIČAN; dosleden, brez polovičarstva in popuščanja.

"Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor ne zbira z menoj, raztresa," pravi Kristus.

"Naš čas zahteva močnih doslednih načel.

Tudi v USA naseljeni ljubijo narodno nošo

Ali za Boga ali proti!" je dejal pokojni mladec Pavčič.

"Kdor pravi, da je indiferenten, ta laže! V zmoti je tudi, kdor misli, da je iz krščanske ljubezni dolžan popuščati od resnice! Z resnico ni kompromis; je ali ni!"

"Ognjeni val živega katolicizma gre preko zemlje. Ostalo bo le, kar je zavestno, načelno in živo krščansko. Kar je gnilo in polovičarsko, bo propadlo," pravi Muckerman S. J.

Tudi jaz hočem biti odločen! Proč z nergaštvom in oklevanjem! Mar naj se bojim slabičev, pred njimi klecnem, pustim, da blatijo sv. Cerkev in taje Boga?!

Ne, ne! ODLOČNI HOČEMO BITI V KRISTUSOVI FRONTI. V udarnih vrstah, združeni pod praporom katoliške Cerkve in vodstvom njenega poglavarja bomo šli z navdušenjem za svojim ciljem. Naša moč je silna, nepremagljiva, kajti z nami je — Bog!

PAVČIČ — NAŠ VZOR

2. OJ MLADOST TI MOJA

Z odprtimi očmi je hodil Mežnarjev Janez skozi življenje in ga budno opazoval. Kako li sicer mogel tako apostolsko delovati, če bi si z naivnim presojanjem ustvarjal napačne pojme o resničnem življenju. Močno ga je bolelo, ko je gledal, kako se mladina vsak dan bolj izgublja in tone v uživanjazeljnosti. Sam je bil mlad in neizkušen, pa je globoko spoznal nevarnosti in vabe, ki prete mladini in jo trgajo od Boga. Hudo mu je bilo, ko je gledal, kako se množe vrste v satanovi fronti. Vsakemu posebej bi Janez rad povedal, da ni na pravi poti, povedel bi ga proč od greha nazaj k Bogu. Ob takih mislih je napisal članek "Oj mladost ti moja", v katerem med drugim pravi:

"... Če opazujemo današnjo mladino in zasledujemo njena pota, moramo z žalostjo ugotoviti, da ta mladina ne hodi več po pravi poti, k Soncu in Svetlobi; ne pozna več Boga in morale, ampak drvi z grozovito naglicjo proč od Njega, v temo.

Pojdi pred kino! Postoj in poglej in videl boš ljudi brez razlike stanu, največ pa takih, ki jim je kino najmanj potreben. Vsepovsod prerivanje in lov za vstopnicami, da bi ja ne zamudili predstave. Nihče teh ne gleda na čase, v katerih živimo. Ne pomisli, da bi morda prav s temi dinarji, ki jih redno nosi v kino za smrt svoje duše, doma pomagal onemogli materi, bolnemu očetu ali bratu, ki bi si rad kupil lepo knjigo, pa nima denarja. Ne, dom ga ne skrbi; on hoče uživati drago plačani strup, ki učinkuje hitro ali počasi, vendar pa gotovo.

Pojdi v gostilno, na plesigča! Videl boš mladost, ki se pijana, s kalnimi očmi opoteka, kriči za mizo in razbija, ker hoče pokazati "moč svojega fantovstva". Rada bi se morda celo iznebila tega strupa, ki jo pogublja in davi, pa ne more, ker je preslabotna, le kozarec more še zdrobiti in kletev izdavi iz umazanih ust v svoji onemoglosti. Čudne, vse prej kot slovenske popevke odmevajo pozno

v noč s plesišč, kjer satan koplje grob poštenju in nedolžnosti naše mladine.

In v cerkev poglej!... Kaj vidiš? Stara ženica prosi božjega blagoslova; nedolžno otroško srce je prišlo obiskat svojega Prijatelja.

Kje pa so mladi fantje in dekleta? Ne, v cerkvi jih ne najdeš. "Saj ni časa za to, potem, morda pozneje. Sedaj je čas "živeti".

Tako misli in dela današnja "moderna mladina", ki se ji zdi, da je Bog le še za otroke in starce.

Ali nismo prav mi poklicani, da zaustavimo odpadanje od Boga? V mladini je moč, upanje in bodočnost naroda. Bodočnost je tistega, ki ima mladino.

Ne glejmo prekrižanih rok, kako se množe satanove vrste tudi v našo slovensko mladino. Odločno stopimo v borbo za njo! Pridobivajmo jo z besedo in zgledom. Navezati je treba z njo stike. Spraviti jo v organizacije, jo zaposliti in zadovoljiti. Vzgajati jo je treba za njen zadnji namen, za katerega je ustvarjena — za Kristusa. Sejmo seme med mladino, če hočemo žeti pozneje sadove med odraslimi."

Kako zrelo krščansko gledanje na mladost! Izprašaj si ob njem svojo vest, dragi prijatelj. Morda bo Pavlič tudi tebi odprl oči, da se boš posvetil resni samovzgoji in delu ter opustil pogubno hlastanje na praznimi užitki tega sveta, po slabih knjigah in revijah, po kinu, gostilnah, kopališčih, plesiščih in podobno, po katerih navadno duša umre, človeka pa boli glava in se mu občutno prazni žep.

NA IZLETU

"Fantje, gremo v Tigre!" — "Seveda, v veselo fantovsko družbo pa vedno!" — "S seboj vzemite dobro voljo, našo pesem, kaj za podzob tudi ne bi škodilo." Zopet bomo lahko preživeli en dan v naravi in v vodi, kdor bo hotel. Naš nadebudni odbor nam je s pomočjo nekaterih fantov, ki tam blizu stanujejo, vse potrebno pripravil.

Na smeh mi je šlo in vesel sem bil, ko sem že na kolektivu dobil več fantov, ki so bili namenjeni v isto smer. Če ne bi preveč čudno zgedalo, bi najrajši že tu začeli peti. Lepo bo, sem si mislil, le škoda, da ne bo deklet med nami, sem malo vzdihnil; sicer je pa še boljše, tako bomo bolj prosti!

V San Fernandu na trgu je določeno shajlišče. Prišel je naš dubovni voditelj g. Mernik z g. Kumpom in z mérnikom dobre volje in nfk z g. smeha. Šli smo v kapelo tam blizu in tako opravili svojo nedeljsko dolžnost pri sv. maši, katero je daroval g. Mernik. Prevzelo me je ob lepem številu fantov in ob glasnem petju prelepih božičnih pesmi. Po končani sv. maši smo hiteli na železniško postajo in čez par minut smo bili že v pristanišču v Tigre. Veliko ljudi je čakalo na čolne v dolgih vrstah, nam se pa ni bilo treba jeziti na preklicano "kólo" (vrsto), saj imamo že pripravljeno ladjico. Že se približuje; nosi ime "Romantica", naša je! Komaj se vkrcamo, že zadoni harmonika in za njo pesem iz mladih fantov-

skih grl. In "zaplula, zaplula je barčica moja! — Doma so, doma so dekleta ostala..."

Ni še začela barka delovati s "polno paro", že se oglasi neki neučakanež: "Ekina por favor!" (Tako se tu reče, ko hočeš izstopiti z avtobusa.) — "Imaš morsk bolezen?", so se fantje glasno zasmejala. Z obale in drugih čolnov so nas z zanimanjem ogledovali, ker naša pesem je mogočno donela. Globoko sem vdihnil sveži zrak in prijetno mi je dela hladna sapica. Občudovali smo krasno okolico. Zanimiva so bila imena raznih vil in "kint"; posebno eno je bilo moderno in najnovejšega izvora: "Vzporednik 38". "Fantje, pripravite se, kmalu bomo na bojišču! Še malo in prispeli smo na cilj. Ladjica je pristala. Poskakali smo na subo, in ker je bila ura že 1 popoldne, smo najprej pogledali in pokusili dobrote, ki so nam jih naše mamice ali gospodinje pripravile za pot. Nekateri so bili brez vsega, pa so jim drugi fantje bratsko postregli s svojim.

"Sedaj pa v vodo! Ah, kako je prijetno!" Kar smilili so se mi fantje, ki niso mogli v vodo, ker niso imeli kopalk s seboj. Šel sem, da si malo ogledam otok; srečal sem pristnega "gaucha", ki mi je razkazal svojo bajtico, narejeno iz blata in slame. Pokazal mi je, kako si iz umazane rečne vode pripravi pitno vodo. Ima veliko lončeno posodo, skozi katero pronica voda. Fantje so se med tem različno zabavali. Skakali so v višino, v vodo, peli, nabirali jagode. Ribiči so metali nazaj v vodo ribe, da ne bi preobtežili ladje na poti domov...

Kar bal sem se, da bo prehitro prišla ura odhoda. Pa, ker vse mine, je tudi za nas ta ura prišla. Po krajši poti smo se vrnili v Tigre. Opazoval sem fante, kako veselji, zadovoljni in zagoreli so bili. Ne bo vam žal, dekleta, če boste naš zged posnemale! Pridite po informacije!

IN TO, KAKO SE TI ZDI?

Ka, nekam sam vase zatopljen postaja Jernej. Tudi fantovskih sestankov se več tako redno ne udeležuje. Vedno je bil tako razgiban. Ni mu minila nedelja brez fantovske družbe. Sedaj postaja redkejši, menda tudi v fantovski družbi ne najde tega, kar iščejo njegove oči...

"Dekleta bi rad," mi je zadnjič tiho zaupal.

"Veš, dom bi si rad ustvaril. Topel kotiček v družinici z ženo, ki bi me razumela in bi me tako ljubila, kot bi jo ljubil jaz. Več, potem se mi zdi, da bi znova zaživel. Ona bi mi utešila hrepenenje po domovini, v njenih besedah bi čul materino besedo, bila bi mi angel varuh na tujih cestah. Imel bi nekaj, kar bi bilo moje, samo moje, ki bi čutilo in mislilo z menoj.

Tako prazen je dom, ko se vračam iz službe. Nihče me ne čaka, nikogar ni, ki bi me sprejel s toplim pozdravom. In ko spet odhajam med črne stroje, ga ni, ki bi mi voščil "srečno", "zbogom!"

"Preboječ si, Jernej!" bi mi rekel, če bi

PODOBA

Rdeče sonce
v tri Japonce
vre kot vino v sod.
Voda sveta
je vinjeta
modra v beli prod.

Tri Japonke
v mladih letih
sklanjajo se v riž.
Polne češnje
v svilnih cvetih
so kot paradiz.

Strehe krive
žde kot žive
štorklje vrhu koč.
Fudžijama —
bela dama —
moli dan in noč.

Janko

me ne poznal. Ne zalezujem jih res ne in spodtikam, kakor imajo navado tukajšnji fantje. To se mi zdi pobalinsko, nesramno; kako bi pa mogel v njihovo oziroma v njeno družbo, je pa tudi uganka. Se ti ne zdi? Enkrat na teden tam v cerkvi, in še to samo pozdravi, kakor pač z drugimi; več ne moreš, ko se vsem tako mudi, in spet si dober za en teden.

In pa tisto razmerje! Kako je že? 1 : 7 menda, če ne še več! Kaj, če si tudi ti med temi sedmimi, ki si se zagledal v to eno, in še drugih pet! Presneto bo trda. Da sem jaz najbolj "fajn fant", dvomim. Tega nisem še zasledil pri nji. In, kaj potem. — Naj čakam, kar bo ostalo drugim, ali pa naj vržem mrežo v tuje vode?

Povej, svetuj mi!"

ZRNJE

PRAVI KATOLIČAN

Leta 1945 je pribežal nek slovenski duhovnik v Lipnico (Leibnitz — večji kraj blizu avstrijsko-jugoslovanske meje) ter dobil zavetja in službo v tamošnjem župnišču.

Avstrijskim komunistom to ni šlo v račun, zato so tožili domačega župnika, češ da skriva jugoslovanske vojne zločince in daje zavetja sovražnikom avstrijskega naroda.

Ko je protikomunistična oblast klicala župnika na zagovor, je ta odločno dejal:

"Ne dovoljujem si teh laži o poštenem slovenskem katoliškem duhovniku. Jaz ga cenim kot brata, kajti prvo sem katoličan, potem šele Avstrijec!"

"Nikogar se ne boj, razen svoje vesti. Vest je glas božji! (T. Thod)

Abstine! Sustine! Aggrederere! — Odpovej se! Vztrajaj! Napreduj!

ZNAČAJ

Neznačaj je spreminjanje svojih načel proti svojemu prepričanju, po okoliščinah družbe.

Značaj je vztrajnost volje v dobrem.

Ne glej slabših, češ: "saj so tudi oni taki". Ali mar orel čaka in se ozira na druge ptiče, ko hoče poleteti v zračne višave?!

Ko so višji častniki rekli Napoleonu, da so Alpe velika ovira, je dejal: "Tedaj proč z Alpami!" Z znamenito simplonsko cesto je premagal Alpe — jeklena volja.

Tudi ti ne govori: "Ne morem." Tvoje besede naj bodo: "Decrevi!" — Sklenil sem!"

Bodi natančen v malenkostih, da boš tudi v velikih stvareh moč na mestu. Kdor popušča v malenkostih, postaja top. Vse velike težave v našem življenju nastanejo iz velikega števila malenkosti.

MARIJA — VZOR

Pred kakimimi 20 leti je japonski poganški dnevnik *Osaka Mainchi* prinašal članke o Mariji. Istočasno je o Mariji govoril neki univerzitetni profesor, pogan, po radiju: "Govorim o Mariji, ker želim, da bi bil moj japonski narod zdrav in močan! A vem, da bo zdrav in močan le, če bo zdrava in močna japonska družina. Ta pa bo zdrava, če bo v njej spoštovana žena in dekle! Japonska žena in dekle pa bosta spoštovani, če bosta rastle in se oblikovali po zgledu Marije."

ŠTIRI DELAVSKA NAČELA

Katoliška delavska mladina v Belgiji je na svojem kongresu avgusta 1950 objavila sledečo jubilejno poslanico:

1. Vsak delavski fant in vsako delavsko dekle ima dostojanstvo otroka božjega, poklicanega, da živi božje življenje. Kristus je umrl za vse.

Najmanjši od delavcev, najmanjša od delavk je več vredna kot vse zlato sveta. Zato tu je treba spoštovati.

2. Vsak od njih ima svoje poslanstvo, svojo nenaдомestljivo vlogo, ki jo mora izpolniti tu na zemlji s svojim delom, s svojim bratstvom, s svojo službo drugim, s svojo ljubeznijo do Boga in ljudi. Od tega zavisi njuna večnost, h kateri sta poklicana od samega Boga.

3. Vsak od njih nosi odgovornost do vseh ljudi. Prav posebno pa sta odgovorna za svoje brate in sestre pri delu, da jim pomagata k popolnemu in dokončnemu dvigu socialnega položaja.

4. Delavski fant in delavsko dekle potrebujeta zaščite, priprave, oblikovanja, pomoči; le tako lahko spoznata in uresničita svoje dostojanstvo, svoj poklic in izvršita svojo odgovornost.

Kdor želi da bi ga drugi cenili, mora:

1. jasno misliti,
2. bližnjega odkritosrečno ljubiti.
3. delati z dobrim namenom,
4. zaupati v Boga in nebo.

H. Van Dyke

'Z oblastjo vsemogočnega Boga, blaženih apostolov Petra in Pavla in Našo, razširjamo s tem apostolskim pismom sveto leto, ki se je obhajalo v tem svetem mestu, na ves svet, to je, na zahodno in vzhodno Cerkev, in ga podaljšujemo za celo prihodnje leto, tako da se morejo zadobiti svetoletni odpustki od predvečera praznika Obrezovanja Gospodovega pa do 31. decembra prihodnjega leta 1951.'

Pij XII. v apostolski konstituciji "Per annum sacrum"

Po katoliškem svetu

1951

v izrednem svetem letu

SVETA VRATA — ZAPRTA

V nedeljo 24. decembra je papež zapril sveta vrata in s tem zaključil sveto leto za Rim.

Ceremonija se je začela v Vatikanu, kjer so blizu zakladne dvorane zbrani kardinali, nadškofje in škofje pričakali papeža. Ta se je pokril z zlato mitro, med tem ko so ostali najvišji dostojanstveniki nosili mitre iz belega damaska. Papeža so odnesli pred bronasta vrata bazilike sv. Petra. Tam so se mu poklonili člani kapitlja in množice so ga privikrat pozdravile. Papež jih je klečeče blagoslovil in sam vstopil skozi sveta vrata. V baziliki ga je sprejelo petje zborov in vzklikanje zbranih vernikov. Sv. oče je dalj časa premolil pred svetinjami Jezusovega trpljenja: sulico, koscem križa in Veronikinim potnim prtom in sem spet blagoslovil navzoče. Poklonil se je še najsvetejšemu Zakramentu, intoniral anti-fono "V veselju", zažgal kadilo in s svečo v roki sam prestopil sveta vrata. Na tronu sedeč je blagoslovil opeke, pesek in apno rekoč: "O Bog, ki varuješ velike, majhne in najmanjše stvari, ki štitiš vse stvari, posveti in blagoslovi te stvari: opeke, apno in pesek." Nadel se je predpasnik in z blagoslovljeno vodo poskipil te predmete. Nato je pokleknil na sveti drag in trikrat vrgel nekoliko malte na kamen govoreč: "V veri in moči našega Gospoda Jezusa Kristusa, sina živega Boga." "In ki Jezus prvak apostolov: ti si Peter." "In na tej skali bom sezidal svojo Cerkev." Potem je položil tri pozlačene opeke: "Polagamo to je prvi kamen zato, da se zapro sveta vrata, ki naj se odpro v vsakem jubilejnem letu." Navedel je trikrat znamenje svetega križa ob petju himne "Nebeško mesto Jeruzalem", ki je spomnila na duhovni tempelj, ki so mu verniki žive opeke. Za papežem je veliki penitenciarij kardinal Canali položil na papeževe opeke tri bele; ostali štirje penitenciariji bazilike sv. Petra so z navadnimi opekami zid dogradili. Sveta vrata so začasno pokrili z zaveso, ki nosi velik latinski križ. Papež je prosil: "Daj, Gospod, naj bo svetost tega prostora neoskrunjena in naj se vsi verniki vesele, da so prejeli dobrote Tvojih darov."

Vsi so zapeli himno "Tebe Boga hvalimo" in sv. oče je blagoslovil množico ter ji podelil popolni odpustek.

MIR!

Letošnji papežev božični nagovor je bil nov poziv k miru. Pot do miru je sicer dolga in naporna, a velikanska večina ljudi je pripravljena na žrtve, da rešijo svet pred katastrofo. Vendar samo človeško prizadevanje ne zadostuje, mir si moramo izprositi od Boga. Sveča dolžnost sinov sv. Cerkve je, da rote Gospoda vesoljstva, Jezusa Kristusa v vek blagoslovljenega, z molitvami in žrtvami, naj zapove vetrovom in morju, da se pomirijo in da rodari bednemu človeštvu blagoslovljeno zatišje pravega miru.

Prvi del poslanice je bil posvečen nevidnim in vidnim sadom svetega leta, "ki je zapustilo globoko sled v življenju Cerkve in prekosilo najbolj zaupljivo pričakovanje." Bilo je pravi čudež. Mogočni liturgični obredi in še mnogo krasnejši sijaj prenovljenih duš; kanonizacije in beatifikacije; milijoni romarjev; veličastna velika noč, presv. Rešnje Telo; proglasitev dogme o Marijinem vnebovzetju; zborovanja, papeževi govori in okrožnice, zlasti Human generis in Mentis nostrae. Skozi vse leto je bil oltar sv. Petra središče in priča edinstva katoličanov. Po desetih letih izkopavanja in študija se je izkazalo, da resnično stoji prav nad grobom prvega papeža.

Množice romarjev, ki se vračajo v svoje države, imajo častno dolžnost, da doma postanejo glasniki duha, ki jih je napolnil v svetem mestu. Svet ima lakoto po sadovih svetega leta. Nujna naloga apostolata je, da zbudi toliko sinov sv. Cerkve, ki zanemarjajo duhovno življenje ali celo spe: Posvetni duh prodira vsepovsod in širi brezbriznost ali pa sovraštvo do Cerkve. Za železnim zidom trpi v verigah milijoni kristjanov. Niso mogli priti v Rim, vendar jih je tu bilo čutiti. Njim, nepovedovalcem Kristusovim, poseben blagoslov! Njihovo trpljenje in ponižanje bo neprecenljiv prispevek veliki križarski vojski molitve in pokore, ki se z novim letom razširi po vsem svetu.

Drugi del poslanice gleda v bodočnost in

pripravlja mir. Prvo je mir v vsakem narodu posebej. Pogoj za to je odprava brezposelnosti in trud za zdravo socialno zavarovanje, k čemur papež že dalj časa poziva. Ovira za ozdravitev razmer doma so sebični in ozkosrčni ljudje, ki niso sposobni, da sami napravijo tiste korake naprej, ki jih narekujejo večna načela. "Tu je resnični in najgloblji del človeške bede." Zakaj naj ne bi bil duh solidarnosti temelj naravnega družabnega reda v njegovih treh sestavinah: družini, lastnini in državi?

Dejanska nevarnost tako za mir v državi kot za mir med narodi so ljudje brez tega kršanskega čuta. Tako manjka sloge navznoter in v tem ima zaveznike zunanji sovražnik, napihnjen v svoji moči in poln prezira do vseh obvez pravice in ljubezni. Narode ne smejo voditi oziri na prestiž ali zastarele ideje, ki ustvarjajo politične in gospodarske težave proti okrepitvi drugih držav, pri tem pa puščajo vnemar skupno nevarnost. Nujno je potrebna najtesnejša povezava vseh narodov, ki so gospodarji svoje usode in ki jih veže medsebojno zaupanje. Kajti zgodovina ne pozna take razklnosti človeštva, kot je nastopila sedaj. Ako se sproži svetoven spopad, bi uničevalno orožje spet spremenilo zemljo v puščavo in prazno. Zato naj se vse stori, da smagata pamet in pravica in da spet ožive čustva dobrote in usmiljenja. Naj padejo vse zapore! Uničite žične ograje! Naj vsak narod svobodno spoznava življenje drugih!

S kakšno gorečnostjo želi Cerkev olajšati pot do prijateljstva med narodi! Zanj nista vhod in Zapad dva nasprotna si ideala, saj sta deležna skupne dediščine, h kateri sta velikodušno prispevala, kar bodi tudi v bodoče. Grenko krivico delajo tisti, ki papežu očitajo, da želi vojno. Preglejte vse iz let njegovega vladanja, pa boste našli le delovanje za mir. Kristusov namestnik ne pozna bolj svete dolžnosti ne bolj prijetnega poslanstva kot to, da je neutrujen zagovornik miru.

Mir pa si moramo izprositi od Njega, od katerega je prišla na zemljo Slava božanstva, da postane eden od nas.

Ko je na dan novega leta sv. oče sprejel diplomatske predstavnike, je spet poudaril, kako je sveto leto pokazalo, da vsi žele miru in zanj prosijo. Romanje v glavno mesto krščanstva je bilo plebiscit za mir in konec leta 1950 ni toliko zaključek svetega leta kot usmeritev na novo pot.

RAZŠIRJENJE SVETEGA LETA ZA VES SVET

Za božič je izdal sv. oče listino "Per Annum Sacrum", v kateri odreja, da se od 1. januarja do 31. decembra raztegnejo odpustki in drugi sadovi sv. leta na ves svet. Upati je, da se pojavi vere in pobožnosti, ki jih je videlo večno mesto, ponove po vsem svetu.

Sv. oče poziva škofe, naj organizirajo duhovne vaje, pridige in molitve posebno za to, da izprosimo od Boga mir za ves svet in moč za tiste, ki trpe preganjanje; duhovne in pravne dobrine družinam in združitvam vseh

v pravičnosti in ljubezni; za zmago sv. Cerkev.

Pogoji za popolni odpustek so: obisk 4 cerkva, ki jih določi škof (če je v kraju le ena cerkev, jo obiščeš štirikrat); molitev 5 očenaveš, zdravamarij in čast bodi; očenaš, zdravamarija in čast bodi po namenu sv. očeta; vera in 3 krat Zdrava Marija s prošnjo: Kraljica miru, prosi za nas; 1 Pozdravljena Kraljica.

Priporoča se tudi molitev svetega leta; ni pa obvezna za zadobitev odpustkov.

GOVOR PO SMRTI

Malo pred božičem je umrl berlinski kardinal Konrad von Preysing. Pred smrtjo že je dal vtisniti v ploščo svoj božični govor, ki mu je vodilna nit: mir ljudem na zemlji. Temelj pravega miru pa je v spoštovanju prava. Mir mora prodrati prav do celice človeške družbe. Tisti, ki netijo sovraštvo med narodi, med razredi, med posamezniki, niso miroljubni. Na koncu je kardinal izjavil upanje, da bo leto 1951 kljub znamenjem, ki obetajo nevihto, uvod v dobo miru. — Govor sta za božič oddajali berlinska in ena zapadnonemških radijskih postaj.

DELO RDEČIH ZA MIR IN ZA SADOVE SVETEGA LETA

Politbiro je izdal navodila za uničevanje vere in Sovjetska zveza za politične in znanstvene vede v Moskvi, ki je veja Zveze brezbožnikov, jih je razširila na več kot 30 milijonih letakov za kraje za železno zaveso.

Nasvetujejo se sledeče metode:

1. Ločiti škofe od duhovščine in vernikov.
2. Pri preganjanju se je izogibati ustvarjanju mučencev; ujete duhovnike je obdolžiti navadnih zločinov.
3. Zasejati razredni boj med duhovščino: ščuvati nižjo duhovščino proti nadrejenim.
4. Začasno podpirati skupine verskih ločin proti prevladujoči veri v državi.
5. Prevzeti upravo cerkvenih zadev s prevzemom verskih društev in ustanov.
6. Uničiti redove, kongregacije in verske družbe, ker so krepki podporniki Vatikana in katoliške Cerkve.

V Bratislavi so začeli proces proti trem škofom. To so: Jan Vojtašek, spiški škof; Mihal Buzalka, pomožni bratislavski škof in Pavel Gobjdič, škof grško-rimskega obreda v Prešovu. Obtožnica obsega 50 strani in je kot po navadi polna zločinov proti državi, izdajstva in vohunstva.

NOVI MISIJSKI FILM, ki ga pripravljajo znameniti angleški režiser Bing Crosby, bo prikazal misijonske boje Cerkve na Japonskem. Naslov filma bo "Sobota v Kyoto".

Vnebovzeta in lavretanske litanije. Sv. Kongregacija obredov je izdala odlok, s katerim odreja, da se vnese v lavretanske litanije Matere božje po vzkliku: "Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta" nov vzklík: "Kraljica vnebovzeta".

ZASPAL JE MOŽ...

Zadnji čas so prihajale iz Gorice vesti o boleznih msgr. dr. Mirka Brumata, vendar z ozirom na njegovo starost nihče ni mislil, da je bolezen tako nevarna, kot je v resnici bila. 20. novembra 1950 je na poti iz Milana, kamor se je šel zdraviti, umrl po težki bolezni v glavi.

Čeprav smrt msgr. Brumata ni prišla nenadoma, vendar se nam zdi, kar nemogoče in neverjetno misliti, da ga ni več med živimi. Zdi se nam, da se je odkrnil in pogreznil nekam v neznano kar velik kos goriške dežele, ko je odšel v večnost pok. msgr. Mirko. Njegova oseba in njegovo delo je bilo zadnjih 25 let tako močno povezano z vso Goriško in deloma z vso Primorsko in nam vsem tako blizu, da ob njegovi smrti misli nas vseh hite v globoki žalosti preko razdalj Oceana, da se pomude v spoštljivem spominu ob njegovem grobu.

Msgr. dr. Mirko Brumat je bil rojen v Šempetru pri Gorici 18. julija 1897. Po dovršeni ljudski šoli je obiskoval nemško gimnazijo v Gorici, katero je z odliko dovršil, nato pa je študiral bogoslovje deloma v Stični, deloma v Insubrucku, kjer je diplomiral.

Po novi maši v Gorici je bil nastavljen za kaplana v Solkanu. L. 1922 je bil imenovan za stolnega vikarja, obenem pa je opravljal profesorsko službo in učil glasbo v velikem semenišču. L. 1935 je zasedel v goriški stolnici mesto kanonika penitenciarja in deset let nato častno mesto kanonika sholastika in s tem tretje mesto v stolnem kapitlju.

Delo pok. msgr. Brumata je bilo predvsem izrazito duhovniško. Mnoge Kristusove poteze, ki jih je v veliki meri upodobil v svoji osebi, je zlasti kot spovednik in duhovni voditelj skušal upodobiti tudi v drugih dušah. Tako mila in dobra je bila njegova beseda, da se je zdelo čudno, ko je kot govornik udarno in odločno v gromovitih besedah razblinjal trhle temelje omahljivcev, dvomljivcev, mlačnih in brezbožnih.

Ogromno delo je opravil pok. msgr. Brumat z duhovnimi obnovami, tridnevnicami, duhovnimi vajami in misijoni, katere je vodil v mestu, na Sveti gori in po vsej deželi in za vse stanove, in to s toliko vnemo in požrtvovalnostjo, da je opravljal večkrat delo dveh ali treh. V svoji požrtvovalnosti je vodil, kolikor mi je znano, vsaj enkrat istočasno du-

hovne vaje, ene za dekleta, druge pa za semeniščnike, zraven pa je seveda opravljal se vse ostalo delo kot kanonik, urednik Slovenskega Primorca itd... V svojem 25 letnem duhovniškem delovanju [je vodil samo zaprtih duhovnih vaj približno pet na leto.

Ko je po smrti msgr. Leopolda Cigoja prevzel vodstvo goriške dekliske Marijine družbe in je postal hkrati tudi voditelj škofijskih Marijinih družb, je znal dati svojemu delu poleg globokega verskega tudi izrazito narodni pečat; tako so vse Marijine družbe po vsej deželi kljub laškemu nasprotovanju gojile tudi slovensko kulturno življenje. Kljub temu so slovenski komunisti v dobi blodnega ofarskega gibanja msgr. Brumata obsodili na smrt in ga skušali umoriti, čeprav je on napravil v Gorici za slovenščino več že samo s svojo dolgotrajno borbo za ohranitev slovenskih pridig in knjig v Gorici, kakor so ga napravili komunisti s svojim vpitjem in preli-vanjem krvi.

Msgr. Mirko je posvetil službi Bogu in iskreni ljubezni do slovenskega naroda vse bogate naravne darove svoje duše tudi kot verski pesnik, komponist, nabožni pisatelj in katoliški časnikar.

Njegove verske pesmi in kompozicije so bolj prigradnega značaja. Kot nabožni in vzgojni pisatelj je izdal mladinsko vzgojno knjigo "Kam?", zgodovinsko delo "Na Sveto goro", šmarnice "Mala Cvetka Marijina".

Kot časnikar se je zlasti udeleževal v dveh letnikih "Svetogorske kraljice"; ta nabožni list je začel izdajati v Gorici leta 1939 ob priliki štiristoletnice svetogorske božje poti, in pozneje kot sourednik in odgovorni urednik, pod imenom "Bonaventura Mahnič" — zveza teh dveh imen dokazuje, da je hotel hoditi po poti Jegliča in Mahniča — "Slovenskega Primorca", prvega povojnega slovenskega protikomunističnega lista.

Globoka in iskrena ljubezen do naroda je prisilila pokojnega msgr. Brumata, da se je boril za slovenske pravice proti nasilnemu fašizmu in odločno ter neustrašno tudi proti lažnivemu in krvolednemu komunizmu, ki je pod krinko osvoboditve Primorske z lahkoto skoro vso Primorsko speljal v boj za mednarodne sovjetske cilje. Odmev dr. Brumatovega svarečega glasu je donel po vsej deželi. Zato je bil kmalu od komunistov osovražen, obrekovan, proglašen za izdajalca slovenske-

V zvoniku stolne cerkve zvon zapel je mrtvaške pesmi žalno melodijo o krizantemah, ki nekje bedijo, o njem, ki bol človeško dočrpel je.

Zaspal je mož — za svetle ideale neutrudni borec... Tiho je omahnil v vrtincu dela in ko vir usahnil, ki je napajal žejne izpod skale.

Nešteto src je v težki bolečini molče po njem, očetu, zajokalo, kot da jih strah je vsega v tej praznini.

Naročje božje mu zdaj mir je dalo, ki ga iskal zaman je v solz dolini. Ne bo ga več gorje sveta teptalo.

S spominske posmrtno podobice

ga naroda in kot tak seveda obsojen na smrt. Ko je neko dekle naletelo na dva mlada komunistična razbojnika, ki sta prežala na msgr. Brumata, da bi ga ubila, jima je vsa začudena in prestražena rekla: "Pa tako dobrega gospoda bosta ubila?" Onadva pa sta odgovorila: "Midva imava ukaz, da ga ustreliva, drugo naju ne briga."

Vendar vse sovraštvo in zalezovanje komunističnih privržencev ni prav nič zavrlo njegovega odličnega boja proti KP in njenim pogubnim zmotam. Šel je odločno po jasno začrtani poti in je kmalu potegnil za seboj množice drugih.

Kakor za vse resnično velike može med nami je tudi za dr. Brumata značilno, da je pri vsej svoji veliki ljubezni do lastnega naroda vedno imel v mislih tudi zadevo širjenja Cerkev med drugimi narodi — misijone, katerim je bil prav on za vso Goriško voditelj.

Nekaj mesecev za njegovo mamo in niti

Msgr. Brumat v družbi slov. kanonikov v Gorici (sedi v sredi)

mesec dni za bratom Amadejem, je Bog poklical v večnost msgr. Mirkota. Upamo, da nas ne bo pozabil pri Bogu in da bo njegova iskrena ljubezen in goreča priprošnja izprosila narodu pravo svobodo, da se bomo vsi njegovi znanci enkrat lahko svobodno zbrali na Goriškem polju ob njegovem grobu in goreče molili k Bogu, kakor prosimo tudi sedaj po svetu raztreseni: Gospod Mirko, počivaj v miru!

Štefan Tonkli

Svetogorska Marija se vrača na svoj dom. "Katoliški Glas" je objavil naslednje pismo p. Hugo Brena O. F. M.: Na željo višjih je podpisani začasni varuh svetogorske podobe isto 10. novembra osebno predal provincialu slovenskih frančiškanov preč. g. p. Teodorju Tavčarju in njegovemu namestniku dr. p. Romanu Tomincu, ki sta prišla v Rim po njo. Ker je letošnje romarske sezone konec, smo bili mnenja, da nima pomena je takoj vračati Sv. gori. Vsekakor pa spomladi, ko se odpre romarska sezona. Končno veljavno bosta o tem odločila apostolska administratura in frančiškanski provincial v Ljubljani, ki bosta gotovo rada upoštevala upravičene ljudske želje, ki so bile za izročitev merodajne. Tako se bo kot begunka druge svetovne vojne ravno za 30 letnico po povratku iz prvega begunstva vrnila. Naj bi posledj mirno kraljevala na Sv. gori in delila obilo milosti.

3. prosvetni večer v Gorici — decembra 1. l. je bil posvečen 150 letnici rojstva Antona Martina Slomška. Izčrpno in lepo je govoril o Slomšku g. dr. Kazimir Humar, kateri je tako dostojno proslavil spomin našega velikega škofa in narodnega buditelja. Poleg predavanj so bile na programu deklamacije Slomškovih del in petje pevskega zbora.

Nova določila za dvestoletnico goriške nadškofije. Izvršni odbor za praznovanje dvestoletnice goriške nadškofije je popravil svoje sklepe glede praznovanja dvestoletnice ustanovitve nadškofije. Sklenil je, da se bodo slovesnosti začele 6. julija 1951 v Ogleju ter bodo trajale do julija 1952. Zaključni evharistični kongres ne bo v maju 1951, temveč v maju 1952, torej eno leto pozneje. Do teh popravkov je odbor prišel zato, da bi imeli več časa za praznovanje župnijskih in dekanjskih evharističnih kongresov, ki se bodo razvrstili od julija 1951 do maja 1952. Vse ostale iniciative ostanejo, kakor je bilo sklenjeno. (Katoliški Glas)

Ameriški poročevalec Sulzberger pri škofu Stepincu v zaporih Lepoglave. Ameriška domovina je objavila v novembru 1. l. nekatere zanimivosti o tem obisku. Nadškof je izjavil poročevalcu, da rad trpi za svojo Cerkev in da njegova bodočnost ni odvisna od maršala Tita ali njegove vlade, temveč od sv. Stolice. Nadalje je izjavil: "Glede moje osvoboditve sem popolnoma ravnodušen. Vem zakaj trpim. Za pravice katoliške Cerkev. Vsak dan sem pripravljen umreti za Cerkev. Katoliška Cerkev ne more biti in ne bo nikoli sužnja kakerega režima." Poročevalec nadaljuje: "Ko smo stopili v celico, sem uzrl slokega, srednje visokega moža, ki je stal ob mizi. Bil je nadškof Stepinac, ki je sedaj star 53 let. Nadškof je obstal za trenutek; levica je po-

Gornja slika iz domovine je nad vse zanimiva in — vzpodbudna. "Slovenske družine ne bodo že izumrle. Najlepši dokaz je bilo pet zlatih porok v Svibnem — res, blagoslov svetega leta..." Tako je k sliki napisal oni, ki jo je iz domovine poslal. — Sredi med zlatoporočnimi pari sedi škof-zlatomašnik, nekdanji beograjski nadškof **Rodić**, sedaj naslovni Filipoliški, velik prijatelj pokojnega škofa Jegliča; je že 26 let nadškof, 58 let pa mašnik, star 82 let.

Zlatoporočni pari pa so:

Sede od leve na desno: Prvi par: Martinčič Marija, roj. 1876, in Martinčič Janez, roj. 1875; imela sta 8 otrok. — Drugi par: Martinšec Frančiška, roj. 1879, in Martingek Janez, roj. 1873; imela sta 10 otrok. — Stole, števji od leve: Tretji par Kavšek Marija, roj. 1877, in Janez, roj. 1875, z 9 otroki; četrti par: Kmetič Uršula, roj. 1873, in Franc, roj. 1872, z 9 otroki; peti par: Medved Alojzija, roj. 1878, in Henrik, roj. 1874, z 19 otroki. — Skupaj so dali ti zakonci narodu in Cerkvi 55 novih duš. Bog jih živi in jim poverni!

čivala na odprti knjigi. Ko sem mu povedal, kdo sem, sem pripomnil, da želim sporočiti svetu, karkoli ima povedati, in sem ga vprašal, kako se počuti. Dejal mi je, da se telesno dobro počuti, da prevaja življenje svetnikov in se sploh bavi z drugimi takimi deli. Hrane da ima zadosti in tudi soba da je vsak dan zakurjena." — "Tudi nadškofovi sovražniki priznavajo in spoštujejo njegov izreden pogum in njegovo goreče prepričanje."

Pismo iz domovine. "...V šoli ni več verouka. Otroke poučujejo za prvo sv. obhajilo v cerkvi. Jaz stanujem blizu Novega mesta, ker tu dobim sobo nekoliko ceneje kakor v Novem mestu. K maši, kadar je maša, grem v nedeljo v Šmihel. Včasih so imeli tam dva gospoda, zdaj nimajo niti stalnega župnika. Neki pater frančiškan iz Novega mesta hodi v Šmihel maševat ob nedeljah, ker je že drugi župnik iz Šmihela v zaporih. Kajne, čudno, včasih so capine in cigane zapirali, zdaj pa duhovnike. Lahko si mislite, kaka pravica sedaj vlada.

Pred nekaj meseci so pokopali v Šmihelu bivšo sestro prednico Stanislavo, ki je v de-

kliški šoli v zavodu vzgojila cele rodove. Umr-la je na gradu v Strugi, kamor jih je vlada izgnala ob prevratu. Kot politična jetnica je bila nekaj časa zaprta v Begunjah na Gorenjskem. Iz zopora se ni vrnila več zdrava. Ostale sestre so vključene v petletni plan in so zaposlene v vojnem trgovskem podjetju. Obdelujejo polje za vojaštvo. Stanujejo v gradu Struge skupaj z lastnikom Levičnikom, ki je razlaščen in je kot najemnik na svojem posestvu.

Podrobnosti o dogodkih v Stišni. P. Simon Ašič je poučeval verouk z oblastvenim dovoljenjem. Ko mu je le-to poteklo, bi ga moral obnoviti na glavarstvu v Grosupljem, a ga je šel iskat v Ljubljano, kjer ga je tudi dobil. Zato ga je pa grosupeljska oblast kaznovala z globo 15.000 dinarjev, katerih pa ni mogel plačati, kar je tudi povedal ljudem v cerkvi. Posledice: kot že sporočeno, je prišla policija in ponoči preiskala ves samostan ter potem odpeljala prav vse patre in brate z družino vred ter pustila le enega patra, ki ne zna dobro slovenščine. — Še pred božičem pa so spustili opata in vse druge, razen štiri-

MED

IZSELJENCI

BUENOS AIRES IN OKOLICA

Čas izletov bi mogli imenovati zadnje tedne, ko so različne skupine po naših organizacijah izkoristile za izlet v prosto naravo. Začele so dekleta Slovenske dekleške organizacije, ki so 26. novembra izletele v Lujan. Nekoliko jih je motilo kislo vreme nedeljskega jutra, a jih ni oplašilo, in se jih je zbralo nad 100. Ob prihodu v Lujan je imel duhovni vodja njihove organizacije č. g. Orehar sv. mašo s kratko pridigo pri Mariji Pomagaj.

rih, kasneje pa še dva, tako da se danes nahajata v zaporih le še dva patra.

Okrog 50 slovenskih duhovnikov-kaznjencev dela na žalah pri gradnji palače notranjega ministrstva v Ljubljani. Med njimi se nahaja kakih šest lazaristov, prof. Marjan Dokler, ravnatelj Ivo Zor, Bartol in drugi.

Zaje Ludvik, župnik v Ihanu, je v zaporu. Mons. Janez Jenko je spet v Beogradu kot generalni vikar nadškofa Ujčiča.

Stanko Jeglič je sedaj zaprt v Mariboru, kjer čez dan dela v nekem skladišču. Tamkaj je sedaj zaprt tudi kočevski dekan Flajnik, kateremu je dovoljeno vsak mesec sprejeti 14 kg paket.

86 letni župnik Hribar (s pesniškim imenom Korinski) v Zalem logu je popočinoma obnemogel, a vztraja na svoji fari, kjer mu pomagata sosednja župnika iz Železnikov in Sorice. Ivan Hribar-Korinski je sestavil zbirko: Popevčice milemu narodu (1904).

Umril je preteklo jesen v Ptuj u. Ladislav Hazemali, kapucin, ki je bil zelo znan misijonar (imel je tudi misijon pri sv. Jakobu v Ljubljani). Bil je večkrat gvardijan v Celju in Ptuj u. Umril je okrog 70 let star.

Dne 23. decembra so pokopali v Ljubljani kanonika g. Janeza Gogala. Rojen je bil pokojni leta 1884 v Kranju. Izšel je iz družine, ki je dala ljubljanski škofiji škofa dr. Gogala, ki je ustanovil in pozidal Marijanišče. — Gimnazijo je g. kanonik dovršil v Kranju, bogoslovje pa v Ljubljani. Ker je bil po končanem četrtletniku bogoslovja še premlad, je moral čakati na mašniško posvečenje do sv. Treh Kraljev 1. 1907. Kot diakon je bil prefekt v zavodu sv. Stanislava, kar je ostal tudi še po novi maši. Iz zavoda je šel za kaplana v Trnovo na Krasu, od tam pa v Trnovo pri Ljubljani. Med prvo svetovno vojno je bil vojni kurat. Za stalno se je potem naselil kot župnik v Novi Oselci. V začetku druge svetovne vojne se je moral umakniti in se je naselil v Ljubljani, kjer je po smrti g. kanonika Sušnika dobil Schiffersteinov kanonikat. Pokojni je bil krepke postave in vsele narave. Kjer je bil on v družbi, tam se je razlegal smeh in vladalo veselje. Naj mu Bog da uživati večno veselje!

Med sv. mašo so dekleta peke slovenske pesmi, kar je vzbudilo pozornost vernikov v cerkvi. Po sv. maši so odšle na poletno posestvo domačina Argentina, ki jim ga je dal na razpolago za tisti dan. V prijaznem kramljanju, igrah in fotografiranju jim je minil čas. Zvečer so odšle nazaj v Lujan po kratko slovo k Mariji, nato pa z vlakom proti domu. Telesno utrujene, duhovno poživljene so med potjo prepevale na vlaku ter se s pesmijo med seboj poslovile s sklepom, da takih dni hočejo še v bodoče! Tako je potekel izlet Slovenske fantovske zveze. Odšli so pa povsem v drugo smer — v Tigre. Pa so tudi dobro izbrali. (O tem več na str. 109!)

Slovenski pevski zbor "Gallus" pa je po težkih dneh božičnih praznikov porabil za svoj oddih nedeljo 14. januarja. Pevcem niso nič naznačili kraja, kam mislijo, časopisi so pisali, da gredo v neznanu. Vso pot od Once naprej jih je pobiral omnibus ter jih zapeljal do Lujana. Tam so imeli ob 10 sv. mašo, pri kateri je v splošno občudovanje zbor pel slovenske božične pesmi, nato pa so po maši ošli na isto kinto, kjer so bile pred tedni dekleta. Z veseljem sta jih sprejela lastnika in jima pripravila prvi prigrizek, poslušala petje in jim potem še za nagrado pripravila dobrot, da so se naši pevci čudili, ko so bili sicer sami z vsem potrebnim preskrbljeni. Tako so preživeli nekaj uric zunaj mestnega zidu in poslovnih prostorov, zraven pa pokazali tujcu lepo slovensko pesem ter hvaležno srce.

Poroke slovenskih naseljencev so ta predpust prav po reku, da kratek predpust prinese veliko porok. Vrste mladinskih organi-

zborov so se v Ljubljani. Ker je bil po končanem četrtletniku bogoslovja še premlad, je moral čakati na mašniško posvečenje do sv. Treh Kraljev 1. 1907. Kot diakon je bil prefekt v zavodu sv. Stanislava, kar je ostal tudi še po novi maši. Iz zavoda je šel za kaplana v Trnovo na Krasu, od tam pa v Trnovo pri Ljubljani. Med prvo svetovno vojno je bil vojni kurat. Za stalno se je potem naselil kot župnik v Novi Oselci. V začetku druge svetovne vojne se je moral umakniti in se je naselil v Ljubljani, kjer je po smrti g. kanonika Sušnika dobil Schiffersteinov kanonikat. Pokojni je bil krepke postave in vsele narave. Kjer je bil on v družbi, tam se je razlegal smeh in vladalo veselje. Naj mu Bog da uživati večno veselje!

V št. Rupertu so župnika-salezijanca poslali na poboljševalno delo v Kočevje.

Poročajo, da živi na svobodi inž. Martijak in da tudi ravnatelj Ivan Martijanc še živi.

Na Vrhniki bodo letos slavili 100 letnico posvečenja farne cerkve; ob tej priliki bodo obnovili znamenite Wolfove freske v presbiteriju.

V Kočevju so župljani na lastno pobudo dali obnoviti barvana cerkvene okna, ki so bila uničena med bombardiranjem 1. 1944.

V Koprivniku pri Kočevju so cerkveni mošnje sklenili, da navozijo les za obnovo strehe župne cerkve, ki je iz neznanih vzrokov z zvonikom vred pogorela 1. 1948.

zacija ter pevskih zborov se vidno redčijo, ko jim člani odhajajo v zakonski stan. Največ porok je v okraju Ramos Mejia, znamenje, da je tu resnično največja slovenska naselbina. Kar je posebej od tej prilike treba pomeniti, je navada, ki jo zelo mnogi ohranijo še od doma, da hočejo imeti poroko združeno s sv. mašo. Nič jim ni v nedeljo čakati do 11. slovenski so zadnje nedelje kar po vrsti poroke Slovencev z mašo; tudi v Capitalu se jim tako pridruži od časa do časa poroka po starih običajih. Nekatere neveste odhajajo s svojimi ženini v najoddaljenejšo naselbino Slovencev v Comodoro Rivadavia, da se delovnim rokam pridruži tudi toplota ženskega srca ter sladko žgolenje otrok!

Služba božja za Slovence je bila na nedeljo 21. januarja v Floridi, kjer je maševal in pridigal tamošnji kaplan g. Avguštin, pepeval pa pevski zbor iz Ramos Mejia. Veliko ljudi se je nabralo, ker mnogi redno ne morejo k službam božjim za Slovence, ki jih imamo po središčih, pa bi radi spet slišali slovenske božične pesmi prav za slovo pred vstopom v post. Po sv. maši so imeli tamošnji rojaki še sestanek, ki ga je pripravilo Društvo Slovencev. — Slovensko službo božjo so imeli tudi rojaki v San Justo prav isto nedeljo. Saj jih je že za lepo skupino, zato od časa do časa zlasti zaradi prejema zakramentov želijo slovensko službo božjo. To pot jo je opravil g. Levstek, ki je prišel iz daljne Cordobe na počitnice med domače.

Počitnice preživljajo slovenski duhovniki v teh tednih v Capitalu. Nekateri že več kot leto dni niso bili med rojaki, zato z veseljem svoje dni oddiha preživijo med Slovenci, da se porazgovore in nasmejejo po domače, slišijo slovensko petje v cerkvi, vidijo slovensko službo božjo in moške pri sv. obhajilu, za katere je eden rekel, da jih je bilo toliko, da bi pri domačinih še par desetletij tega ne doživel. Pri sv. Juliji so se zbrali kar štirje. Prvi je prišel iz Cordobe g. Levstek, ki je profesor v malem semenišču tamkaj. Za njim je prišel g. župnik Radoš iz Cañuelasa in nato iz daljnega Tucumana katehet g. Škerbe, ki je sedaj župnik v Leales, 1200 km od tu, in že od škofovega obiska iz lanskega leta ni bil tukaj. Preteklo soboto pa je prišel ravnatelj slovenskega bogoslovja prelat dr. A. Odar, ki vsako leto pride za par tednov med svoje nekdanje prijatelje in sodelavce porazgovoriti se o vprašanih, ki so danes važna in potrebna. Če omenimo še profesorja dr. Gnidovca, ki skrito, kakršne je, preživi tudi svoje počitnice med nami v Capitalu, ter župnika g. Ravnikarja, ki je v dveh odsekih za počitnice imel med Slovenci službo božjo v Lanusu in Ramos Mejia, smo za sedaj opisali duhovniške letoviščarje.

„Koledar Svobodne Slovenije“ je za Božič izšel v Buenos Airesu. Obsega okrog 300 strani prebatega gradiva. Po pravici mu pridevajo tudi naziv Zbornik, ker ima zbranega vsakega nekaj: iz naše preteklosti in polpreteklosti, iz sedanjega življenja po svetu in doma in pogleda naprej, v bodočnost, v vstajenje. Lepo se prepletajo razprave, članki, črtice, pesmi, ilustracije. „Duhovno življenje“ bo prineslo oceno te bogate slovenske knjige v marčni šte-

Nekaj slovenskih usmiljenk skupaj s s. Poni-kvar ob praznovanju zlatega jubileja njenega redovnega življenja. Jubilatka sedi v sredi

vilki, skupaj z ocenami ostalih slovenskih knjižnih pojavov zadnjega časa v izseljenstvu. Pri oceni nas bo kajpada zanimala pred vsem duhovna plat koledarja: v koliko je izraz slovenske versko-duhovne vrednosti in tvornosti. Danes branje in nabavo Koledarja „Svobodne Slovenije“ le prav toplo priporočamo, zlasti našim naročnikom in bralcem izven Argentine. Škoda, resnična škoda bi bila namreč, ako se vsi po svetu raztreseni rojaki ne bi obogatili s to bogato zakladnico slovenskih vrednot.

Duhovne vaje pripravljajo za pustne dni naši fantje in dekleta, kar jim zelo častitamo ter jim želimo, da bi jih dobro opravili. Pa bomo kaj več poročali prihodnjic.

Duhovniške spremembe. Službo duhovnikov v bolnišnici v Buenos Airesu sta nastopila Dr. Jakliž Franc, Hospital Peña José B., stanuje Parroquia San Bartolomé, Chiclana, 3647, tel. 61-4440, ter Klemenčič Janez, Hospital Ramos Mejia, General Urquiza 609, tel. 45-5424. Stanuje v bolnišnici. Prvi je bil sprejet iz škofije Mercedes v Buenos Aires.

SLOVENCİ V VILLA OBRERA-LANUS.

Eden najvažnejših slovenskih centrov je bila še pred par leti Avellaneda. Tam so se

č. g. Jakob s Slovenci v Rosarijo pokopava ponesrečenega rojaka pokojnega čuka

vršile kulturne prireditve, tam so imeli Slovenci svojo službo božjo, ki jim jo je organiziral in vodil g. Janez Hladnik. Na Avellanedi je živel tedaj največ Slovencev skupaj. Večino med njimi so imeli Prekmurci, ki so se zbirali v društvu "Slovenska krajina". Prva leta so bila zanje težka, posebno še v dobi gospodarske krize. V zadnjih desetih letih pa so si gospodarsko opomogli in začeli misliti na lasten dom. Vprašanje je bilo, kje naj si kupijo zemljišča, da ne bodo daleč od tovarni, kjer so našli zaposlitve. Odločili so se za parcele v bližini večjih industrijskih središč Avellanede in Villa Obrera. Velika večina si je postavila dom v bližini ceste, ki vodi v La Plata. Nekateri ulice v tem delu mesta bi mogli imenovati slovenske, saj so Slovenci v večini. Letos so se lotili **gradnje slovenskega doma**, kjer naj bi bilo zanje kulturno središče. Dom bo stal prav v centru Villa Obrera, samo nekaj kvader od farne cerkve Santo Cristo. Želeti bi bilo, da bi bila poleg doma vsaj majhna kapelica, kjer bi imeli svojo slovensko službo božjo. Dolgo vrsto let so jo imeli, a kmalu bo preteklo eno leto, odkar so brez nje. Pa odhodu g. Hladnika v Lanús Oeste, se je tudi slovenska služba božja predstavila tja. Večina tu bivajočih se slovenske službe božje pri sv. Jožefu ne udeležuje. Slovenski duhovnik, ki je nastavljen v Santo Cristo, v katero faro večina spada, mora vsaj za večje praznike pripraviti kaj slovenskega. Tako so imeli za zadnji Božič slovenske večerice. Udeležba je pričala, da si ne samo naši novonaseljenci, ampak tudi staronaseljenci in že tu rojeni Slovenci želijo naših slovenskih pobožnosti in našega petja.

MENDOŠKA KRONIKA

Na praznik Vseh svetnikov popoldne smo se zbrali mendoški Slovenci v kapeli pri sestrah frančiškankah, kjer imamo redno službo božjo, in po litanijah vseh svetnikov počastili spomin naših dragih rajnih s pridigo, z molitvijo in petjem, bila je lepa domača pobožnost ob številni udeležbi.

5. novembra so dekleta napravila izlet v Maipú.

19. novembra je "Društvo Slovencev" priredilo Jeglič-Koroščevo proslavo v dvorani Maristov. G. prelat dr. Alojzij Odar je podal

Po popoldanski pobožnosti na Veliko noč v Villa Obrero. Fotograf je ujel le še tole skupino ljudi, ker je — prišel prepozno.

zelo izčrpno predavanje o vladiki Jegliču, župan Majeršič pa o dr. A. Korošču.

Istega dne je g. kaplan Malenšek napravil dužnopastirski obisk pri slovenskih fantih, ki delajo pri velikanskih javnih delih v puščavskem Nihuilu. Sv. maša v kinu je bila lepo doživljaj za vso delavsko množico.

29. novembra je g. kaplan Malenšek začel s skromno slovensko golo za naše otroke. Poučuje v dveh skupinah v dveh oddelkih (tedensko 8 ur).

3. decembra je bil za nas veliko doživljaj, pravi narodni praznik. Ob skoraj stodontni udeležbi novonaseljenih Slovencev je mendoški škof msgr. Alfonz M. Buteler v frančiškanski baziliki maševal za naš slovenski narod. Ob 10 se je zbrala skupina pred baziliko in pričakala brezvišenega, ki se je posebno razveselil nad pestrostjo naših narodnih noš. Skupno smo odšli v najbolj razkošno mendoško cerkev. Pevski zbor pod vodstvom g. prof. Bajukov je pel slovenske pesmi. G. škof je med mašo pridigal in obhajal Slovence, ki so v lepem številu pristopili k angelski misli. Presenetila nas je čudovita škofova pridiga, v kateri je razvijal sledeče misli: "Jezus je pridigal: Blagor njim, ki zavoljo pravice preganjanje trpé. Vi ste preganjani zaradi pravice. Izgubili ste zaradi zvestobe pravici vse: domovino, domove, zvezo z dragimi, vse razen vere. Ostanite zvesti svoji veri in vsem lepim tradicijam, ki ste jih prinesli s seboj in ki jih v novi domovini ne boste našli. Naj ne bo med vami nitl enega izdajalca, odpadnika. Ne bi bili vredni Jezusovega blagra. Mindszenty, Stepinac in drugi, če bi odpadli. Enako tudi vi. Dobrodošli med nami! Veseli smo vašega doprinosu k duhovni zgraditvi naše dežele."

Po maši se je g. Malenšek v španščini zahvalil g. škofu in pozval vernike, naj moljijo za škofa in za uspeh njegovega apostolskega dela. Bratom Argentincem pa je položil na srce, naj se strnejo vsi v odločni borbi proti največji nevarnosti 20. stoletja, ki je brezbožni komunizem.

Vse navzoče je obšlo začudeno strmenje spričo tako lepe, iskrene in plemenite pobožnosti. Spremili smo g. škofa na cesto do avtomobila, kjer smo se prav pristrčno poslovili z najlepšimi vtisi.

Popoldne ob gestih smo nadaljevali s pobožnostjo. G. škof nam je obljubil svojo navzočnost, pa je bil zaradi nekega pogreba nepričakovano zadržan. Z avtomobili smo se odpeljali na Challao, kjer je sredi puščave pod hribi lična kapelica. En kilometer pred kapelico smo se uvrstili v procesijo in molili rožni venec, fantje v narodnih nošah pa noseč podobo brezjanske Marije, ki jo je naslikal eden izmed nas, g. Plahuta, smo romali do kapelice. Napolnili smo jo popolnoma. Iz zvonika je donelo in pelo pritrkovanje s tračnicami, ki so jih možje za to slovesnost namestili, iz kapele pa je grmelo tako mogočno ljudsko petje, da so bila vsa srca ginjena. Po petih litanijah smo obnovili posvečenje Brezmadežnemu Srcu Marijinemu in namestili našo Marijo na steno v kapelici. Po slo-

vesnosti se je g. Ivan Tomažič pred kapelo lepo zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali. Posebna hvala in zahvala gre "Društvu Slovencev", ki je vso prireditelje zamislilo, organiziralo in izpeljalo.

Po povratku s Challao smo se šli zastopniki skupine še enkrat pokloniti g. škofu v njegov dvorec. Spregovoril je g. Tomažič in mu izročil v dar podobo brezjanske Marije, ki jo je naslikal isti g. Plahuta. G. škof se je znova razgovoril, približno takole: "Ponavljam: Blagor jim, ki zaradi pravice preganjanje trpe. Preganjanje je milost kot tudi mučenštvo. In te milosti niso vsi deležni. Vaš narod je bil vreden te milosti. Bog tudi zlo v dobro obrne. Tako mora tudi vaše preganjanje roditi sad. Zato vas je Bog razkropil po svetu, da bi s svojim lepim zgledom doprinesli k dvigu drugih narodov, k duhovnemu napredku drugih dežel. Ostanite zvesti! Vesel sem podarjene slike. Sem častilec Marijin. Vsak dan jo bom imel pred očmi in jo bom prosil za vse potrebne milosti." Prezvzišeni nas je blagoslovil in vsakemu posebej stisnil roko. Ko mu je g. Malenšek poljubil prstan, mu je g. škof zašepetal na uho: "Sigue trabajando!" (Nadaljuj z delom!)

Naj ljubi Bog in Brezmadežna čuvata mendoško skupino, da bo vedno dobra ostala!

5. decembra zvečer je slovenski Miklavž v spremstvu dveh parkljev in enega angela obiskal večino slovenskih družin v Mendozi. Najel si je kar taksi, ker peš ne bi mogel nikamor priti. Kočarjev Lojze mu je pa pot kazal.

8. decembra je slovenski zbor pel v frančiškanski baziliki pri slovesni maši. — Popoldne pa je naša mladina priredila pri Sreči Marijinem lepo akademijo na čast Brezmadežni. Na sporedu je bilo petje, recitacije in dve Maljevi igrici, ki ju je režiral g. Rudi Hirschegger. Dokler bo naša mladina tako iskreno izpovedovala svoje navdušenje za Veliko Ženo, ki je vzor za vse lepo in plemenito, zlasti za sveto čistost in za veličino materinstva, smo lahko zadovoljni.

17. decembra smo imeli slovesnost prvega

„La Vida Espiritual“ — „Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentína. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: Za Argentino 40 pesov; za inozemstvo: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šillingov.

Mons. Buteler, mendoški škof, prijatelj Slovencev

svetega obhajila. Pet malčkov je prvič sprejelo Jezusa v svoje srce. Grilčeva mama jim ja pripravila skupen zajtrk.

25. decembra smo imeli polnočnico v kapeli Bratov Maristov in istotam v dvoranu božičnico, ki jo je priredilo "Društvo Slovencev" po petih litanijah popoldne. Na programu je bilo petje in dve igrici, ki ju je nalašč za nas sestavil č. g. Mali, režiral pa g. Rudi Hirschegger.

Čutimo, kako je težko plavati proti toku, ker naše mesto je eno najbolj poganskih v tej deželi. Nehote se človek nalezbe materialističnega duha in mišljenja. Le globoko versko življenje, ki se ne kaže zgolj na zunaj, marveč v skritih žrtvah, je poroštvo za našo zvestobo.

Brezjansko Marijo nesejo na Challao

CORREO ARGENTINO Suc. 6

TARIFA REDUCIDA

Concesión No. 2560

Prosimo, poravnajte naročnino!

IZ VSEBINE FEBRUARSKE ŠTEVILKE: ČLANKI
 škof Gregorij Rožman: Z Marijo pripravljene na trpljenje, Glejte v Jeruzalem gremo — Dr. Odar: Borba v življenju — Dr. Gnidovec: Pomen zakramentov za posameznika, Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta — Dr. Ahčin: Prvi začetki socialnega katoličizma — M. R.: Pomagal mu je nesti njegov križ — Dr. Hanželič: Strogost pri vzgoji — Miko: Ne tako — Dr. Debeljak: Versko-kulturni pomen škofje-loškega okraja — ČRTICE — Zemlak: Prognja pot — Galvez: Dve spovedi — PESMI — Budnik: Nasvet samemu sebi, Sočutje z Jezusom, Sreča križa — Mali: Opuščen vinograd — Janko: Podoba — xy: Zaspal je mož — FANTOM IN DEKLETOM: Nekaj o veselju, Duhovna vaje, Kdaj bomo nehali, Nasveti Andreji, Sveti oče dekletom o delu za druge, Pismo iz Mendoze — Kristjan sem, Pavčič — naš vzor, Na izletu, In to, kako se ti zdi — Zrnje — PO KATOLIŠKEM SVETU — MED IZSELJENCI — V DOMOVINI — BOŽJE STEZICE — KATOLIŠKI MISIJONI: L. L. C. M.: Izolacija katoličanov — Poderžaj, Murphy: Poderžajeva cerkev — Cukale: Moji prvi koraki po Indiji — Bernik: Cvetoče semenišče v Indiji — Kopač: Borba v Baragovem misijonu — Merkun: Delo za cerkveno zedinjenje — K SLIKAM NA OVITKU — Prednja stran: Starodavna gotska cerkev v št. Rupertu na Dolenjskem in eden izmed dolenjskih gradov; Svete Višarje, znamenita božja pot na meji med Koroško in Primorsko — Zadnja stran: Žive jaslice na misijonskem silvestrovanju v Buenos Airesu; Nova maša na Rakovniku v Ljubljani (1950); slovenski visokošolci iz Španije na svetoletnem romanju v Rim.

